

DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA

IES DA POBRA DO CARAMIÑAL

CURSO 2020- 2021

XEFA DE DEPARTAMENTO: MARÍA EUGENIA NOVO SAMPEDRO

PROGRAMACIÓN DO DEPARTAMENTO DE ECONOMÍA 2020 - 2021

1. CONTEXTUALIZACIÓN E INTRODUCCIÓN páx. 5
2. PREVISIÓN DO DESENVOLVEMENTO DA PROGRAMACIÓN NOS ESCENARIOS DE ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL, SEMIPRESENCIAL E/OU NON PRESENCIAL, INCIDINDO NOS SEGUINTE ASPECTOS PÁX.17

3. CONTRIBUCIÓN DA MATERIA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE páx. 19

4. OBXETIVOS DA EDUCACION SECUNDARIA OBLIGATORIA (currículo LOMCE) E OBXETIVOS DA ETAPA BACHARELATO (currículo LOMCE) pax. 34
- 4.1 OBXETIVOS DA EDUCACIÓN SECUNDARIA OBLIGATORIA (currículo LOMCE)
- 4.2 OBXETIVOS DA ETAPA BACHARELATO (currículo LOMCE)

5. OBXECTIVOS POR CURSO pax. 38
- 5.1 ECONOMÍA FINANCEIRA 2º ESO
- 5.2 INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPREENDEDORA DE 4º DE ESO
- 5.3 ECONOMÍA DE 4º DE ESO
- 5.4 ECONOMIA 1º BACHARELATO
- 5.5 ECONOMIA DA EMPRESA 2º BACHARELATO
- 5.6 FAX 2º BACHARELATO

6. MÍNIMOS ESIXIBLES páx. 46
- 6.1 ECONOMÍA FINANCEIRA 2º ESO

- 6.2 INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPREENDEDORA DE 4° DE ESO
- 6.3 ECONOMÍA DE 4° DE ESO
- 6.4 ECONOMIA 1° BACHARELATO
- 6.5 ECONOMIA DA EMPRESA 2° BACHARELATO
- 6.6 FAX 2° BACHARELATO
- 7. CONCRECIÓN DAS APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ADQUIRIDAS NO CURSO ANTERIOR PAX. 54
- 8. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE: OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE, TEMPORALIZACIÓN E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN. Páx. 55
- 8.1 ECONOMÍA FINANCEIRA 2° ESO
- 8.2 INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPREENDEDORA DE 4° DE ESO
- 8.3 ECONOMÍA DE 4° DE ESO
- 8.4 ECONOMIA 1° BACHARELATO
- 8.5 ECONOMIA DA EMPRESA 2° BACHARELATO
- 8.6 FAX 2° BACHARELATO
- 9. METODOLOXÍA DIDÁCTICA páx.174
- 10. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS páx. 175
- 11. ALUMNADO CON NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO páx. 176
- 12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE PAX. 176
- 13. AVALIACIÓN páx. 178
- 14. PRODEDEMENTOS DE AVALIACIÓN PÁX. 178
- 15. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN páx. 179
- 16. CRITERIOS XERAIS DE CUALIFICACIÓN pax.184
- 17. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIUDAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS páx. 193

18. CRITERIOS XERAIS DE PROMOCIÓN páx 193
19. CRITERIOS XERAIS DE RECUPERACIÓN páx.193
20. PLAN PARA SUPERACIÓN DE MATERIAS PENDENTES páx. 194
21. ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR páx. 194
22. TRATAMENTO DO FOMENTO DAS TIC páx. 195
23. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES páx. 195
24. PROGRAMACIÓN DOS TEMAS TRANSVERSAIS páx. 195
25. CRITERIOS PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.
páx. 197
26. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA páx. 202
27. INFORMACIÓN AO ALUMNADO SOBRE A PROGRAMACIÓN. páx. 203
28. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA páx. 203

1.CONTEXTUALIZACIÓN E INTRODUCCIÓN.

1.1 CONTEXTUALIZACIÓN

Entendense por contexto o contorno social, histórico e xeográfico no que se realiza o labor docente. Entoncez contextualizar sería adaptar o proceso de ensinanza-aprendizaxe as diferentes coxunturas xeográficas, históricas e sociais. O desenvolvemento da programación debe partir da realidade sociocultural da zona concreta na que está situado o Centro, pois toda a Programación Didáctica debe adaptarse e adecuarse á realidade e necesidades do contorno ao que vai dirixido.

Esta programación desenvólvese no Instituto de Ensino Secundario da Pobra do Caramiñal no concello de Pobra do Caramiñal. Este concello atópase nas Rías Baixas. Pertence á provincia de A Coruña e consta de cinco parroquias: Santa María A Antiga do Caramiñal, Santiago do Deán, Santa Cruz de Lesón, Santa María do Xobre e San Isidro de Posmarcos. Ocupa unha extensión de 32,51 km cadrados e no ano 2014 contaba con unha poboación de 9.672 habitantes, aproximadamente.

O alumnado do centro procede na súa maioría de Pobra do Caramiñal. As ensinanzas que se imparten no centro son as seguintes: ESO,

Bacharelato nas modalidades de Humanidades e CCSS e de Ciencias, os ciclos formativos de Grao Superior de Dietética, e o ciclo de Grao

Medio de Coidados Auxiliares de Enfermería.

Dentro da modalidade de Humanidades e CCSS, o alumnado poderá optar polo itinerario de Humanidade ou polo itinerario de Ciencias sociais

O contexto físico onde está ubicado este instituto é un área costeira onde fundamentalmente a actividade económica xira a redor da pesca e a industria conserveira.

1.2 INTRODUCCIÓN

Na presente programación teranse en conta algún dos apartados redactados con motivo da memoria final do curso 2019 2020, en concreto os seguintes:

08. PROPOSTA DE SOLUCIÓNS A INTRODUCIR NA PROGRAMACIÓN DO VINDEIRO CURSO PARA TRATAR DE SOLVENTAR AS DIFICULTADES E MELLORA DOS RESULTADOS OU DUN ADECUADO LOGRO DE OBXECTIVOS PERSEGUIDOS.

Propónse que na programación do vindeiro curso se faga unha relación moito máis realista das unidades didácticas a impartir, posto que sempre quedan temas sen dar. Tamén se fará unha revisión daqueles estándares de aprendizaxe que se consideren máis imprescindibles para poder clarificar o que é o máis relevante para o desenvolvemento da materia.

Respecto a este punto oito da mencionada memoria decir que, si ben a materia de cada una das asignaturas ven reflectida no curriculum oficial, si é certo que hai uns estándares de aprendizaxe que teñen un carácter máis imprescindible que outros e vou a tratar de reflectilos na programación. Por este motivo na presente programación na parte relativa ós criterios de avaliación, os estándares de aprendizaxe que é imprescindible saber terán porcentaxe na avaliación de cada un deles do 100%.

Por outra banda, para facilitar a labor tanto do alumno/a na aprendizaxe como a labor de ensino do profesor/a xa se dispuso a utilización dun libro de texto en todas as asignaturas que imparte o Departamento de economía agás na asignatura de educación financeira debido a que non existe un libro de texto para esta materia. Polo que respecta a utilización das novas tecnoloxías, este departamento trata de impartir o maior número de clases facendo uso das TIC.

Neste curso tense como libro de texto para a asignatura de Economía da Empresa de 2º de bacharelato o libro da editorial Mc Graw – Hill. En INAAE o libro de texto neste curso e en Economía de 4º da ESO son os da editorial Mc Graw - Hill e en 1º bacharelato o libro da editorial s.m. Tamén neste curso ponse na asignatura de Fundamentos de Administración e Xestión como libro recomendado o libro da editorial Mc Graw – Hill. No caso de educación financeira serán utilizados os manuais publicados da páxina web de finanzas para todos e apuntes facilitados pola profesora.

PROFESORA: MARIA EUGENIA NOVO SAMPEDRO

MATERIAS QUE IMPARTE:

EDUCACIÓN FINANCEIRA 2º ESO
INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA E EMPRESARIAL 4º ESO
ECONOMÍA 4º ESO
ECONOMÍA 1º BACHARELATO
ECONOMÍA DA EMPRESA 2º BACHARELATO
FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN 2º BACHARELATO

LEXISLACIÓN DE REFERENCIA PARA BACHARELATO

- **RD 1105/2014, de 26 de decembro**, polo que se establece o currículo básico da ESO e do bacharelato.
- **Orden ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, do ministerio de educación**, sobre competencias.
- **Decreto 86/2015, do 25 de xuño**, polo que se establece o currículo da ESO e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

LEXISLACIÓN DE REFERENCIA PARA A ESO

- **RD 1105/2014, de 26 de decembro**, polo que se establece o currículo básico da ESO e do bacharelato.
- **Orden ECD/65/2015, do 21 de xaneiro, do ministerio de educación**, sobre competencias.
- **Decreto 86/2015, do 25 de xuño**, polo que se establece o currículo da ESO e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.
- ***Instrucións do 30 de xullo de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación profesional e Innovación Educativa, en relación coas medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021, nos centro docentes da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria obrigatoria,***

1.2.1 INTRODUCCIÓN a Educación Financeira

O currículo da ensinanza obrigatoria dunha materia de contido económico-financeiro persegue formar cidadás e cidadáns capaces de comprender a importancia da adoptar decisións acertadas sobre a súa economía persoal. Unha mellora na formación financeira permitiralles ás persoas acadaren o obxectivo de seguridade financeira, limitaren o risco de perdas patrimoniais, e previren o endebedamento excesivo e a exclusión financeira.

As persoas ao longo da súa vida teñen que enfrontarse a decisións financeiras nun contorno cada vez máis dinámico e complexo, motivo polo cal deben ampliar a súa cultura financeira, obxectivo último da presente materia. Son moitas as organizacións internacionais, entre elas a Comisión Europea, que reclaman a posta en marcha de iniciativas educativas para aumentar a formación financeira da poboación.

Esta materia de Educación Financeira, programada para un dos dous primeiros cursos do primeiro ciclo de educación secundaria obrigatoria, inclúe contidos económico básicos que permiten á cidadanía familiarizarse, desde idades temperás, coa organización e o funcionamento do sistema financeiro, en particular cos produtos e os servizos financeiros de uso máis habitual, para posteriormente axudar na planificación da vida financeira persoal e na elección daquelas alternativas que mellor se adapten ás súas necesidades, mantendo a seguridade financeira como eixo central desa planificación.

O currículo desta materia está organizado en tres bloques.

1º BLOQUE: fai fincapé na administración da renda e dos recursos persoais, a través das decisións de consumo e de aforro, e o correspondente investimento.

2º BLOQUE: céntrase na planificación financeira persoal e familiar

3º BLOQUE: trata a xestión dos medios líquidos dispoñibles.

A materia aborda os contidos desde un nivel moi básico, analizando os compoñentes e as características principais dos produtos e dos servizos financeiros, procurando a familiarización cos mercados e coas entidades operantes, que permita ás persoas, tras comparar distintas ofertas, elixir a máis adecuada ás súas necesidades e á súa situación económico-financeira. O enfoque, sendo eminentemente descritivo, non esquece iniciar o alumnado na realización de sinxelos cálculos, empregando ferramentas de axuda que permitan a valoración precisa das alternativas consideradas, unha maior comprensión do funcionamento dos produtos e dos servizos, e o adecuado coñecemento das implicacións que as decisións que se tomen teñen na situación financeira persoal. Recoméndase un tratamento lúdico dos contidos, procurando o emprego de xogos, a participación en concursos e o fomento da produción de coñecemento empregando recursos das tecnoloxías da información e da comunicación.

A materia contribúe ao desenvolvemento da competencia de sentido de iniciativa e espírito emprendedor, que incide na consecución do benestar económico e social da comunidade, así como o das competencias sociais e cívicas, o da competencia de comunicación lingüística, e o da matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, dixital e de aprender a aprender.

1.2.2 INTRODUCCIÓN Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

O espírito emprendedor é un concepto que abrangue valores persoais tales como a creatividade, a disposición positiva para a innovación e o cambio, a confianza en si mesmo/a, a motivación de logro, o liderado, a aceptación do fracaso como fonte de experiencia, e as actitudes de cooperación e de traballo en equipo. Todas as persoas terán que emprender na súa vida persoal e laboral, terán que innovar e procurar novas respostas, no mundo globalizado e cambiante ao que se enfrontan, aínda que non todas logran levar a cabo un proxecto empresarial propio.

Formar cidadáns e cidadás capaces de asumir riscos, ser innovadores/as, con posibilidade de negociación e pensamento estratéxico, e con capacidade para o emprendemento constitúe o reto desta materia. Inclúe aspectos teóricos e prácticos orientados a preparar o alumnado para unha cidadanía responsable e para a vida profesional; axuda ao coñecemento das actividades e das necesidades das persoas emprendedoras, persegue que poidan responsabilizarse da súa propia carreira e do seu camiño persoal de formación, e da toma das decisións clave na súa vida, ademais da posibilidade de crear un negocio propio ou actuar como innovadores/as no traballo dentro dunha organización.

Estrutúrase en tres bloques:

A materia Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial de 4º de ESO distribúese en tres bloques:

1º BLOQUE "Autonomía persoal, liderado e innovación", está centrado na descrición das calidades e as destrezas persoais asociadas á iniciativa emprendedora, no repaso das decisións sobre o itinerario vital e a actuación como futuro/a traballador/a.

2º BLOQUE "Proxecto de empresa", repásanse as principais áreas e funcións da empresa co obxecto de pór en marcha o proxecto empresarial xurdido da idea de negocio xerado previamente

3º BLOQUE "Finanzas" analiza as alternativas con que conta a empresa para elixir a súa forma xurídica, as fontes de financiamento

do seu proxecto empresarial, a necesidade de planificar as necesidades financeiras e as obrigas fiscais e prever a evolución do negocio, garantindo a súa viabilidade.

1.2.3 INTRODUCCIÓN Economía de 4º ESO e 1º BACHARELATO

A formación en economía faise necesaria nun contexto globalizado, no que as relacións entre os axentes económicos e sociais son cada día máis complexas.

A consideración do comportamento económico das persoas na procura da satisfacción das súas necesidades, así como da produción e da organización dos bens e os servizos necesarios, e da distribución dos recursos escasos facilitan a comprensión da realidade social.

Calquera persoa necesita coñecer as regras básicas que explican os acontecementos económicos e a linguaxe específica utilizada por economistas e medios de comunicación para analizar eses feitos. O estudo da economía axuda a percibir e a coñecer o mundo, e posibilita analizar e afondar nas relacións humanas, facilita a comprensión dos conceptos utilizados habitualmente na análise económica e empresarial, serve para potenciar destrezas de razoamento, abstracción e interrelación,

e proporciona ferramentas para examinar de xeito crítico a sociedade. E contribúe tamén a desenvolver a curiosidade intelectual, a capacidade

analítica, o rigor e a amplitude de perspectivas á hora de indagar no coñecemento de variables como o crecemento, a pobreza, a educación, a saúde, a riqueza, o ambiente, etc. Proporciona importantes coñecementos matemáticos e estatísticos, habilidades de comunicación oral e escrita para explicar e transmitir ideas e conclusións, con argumentos e evidencias empíricas, sentido da ética e respecto polo ser humano, así como unha intensa capacidade de traballo, tanto individual como en equipo.

A materia de Economía de 1º de bacharelato emprega un esquema mixto de presentación, baseado principalmente na análise da economía como ciencia, do papel dos axentes económicos e do funcionamento das principais institucións económicas e os seus elementos.

A materia de economía de 4º de ESO distribúese en seis bloques que permiten o estudo da economía como ciencia e do papel dos axentes económicos.

Estrutúrase en seis bloques:

1º BLOQUE

"Ideas económicas básicas" recóllense aspectos relativos aos principios económicos, á terminoloxía propia e á metodoloxía da ciencia económica.

2º BLOQUE: "Economía e empresa" analízase o papel e o funcionamento do axente empresa na economía.

3º BLOQUE: "Economía persoal" está dedicado ao estudo da transcendencia das decisións económicas na vida das persoas

4º BLOQUE: "Economía e ingresos e gastos do Estado" repasa o papel estatal no funcionamento económica a través da análise dos seus ingresos e gastos.

5º BLOQUE: "Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego" repásanse os aspectos máis salientables da economía financeira e a súa repercusión na actividade económica e o nivel de emprego.

6º BLOQUE: "Economía internacional" fai un breve repaso do funcionamento do sector exterior da economía con especial fincapé nas repercusións da integración económica e a globalización.

A materia de Economía de 1º de bacharelato emprega un esquema mixto de presentación, baseado principalmente na análise da economía como ciencia, do papel dos axentes económicos e do funcionamento das principais institucións económicas e os seus elementos.

Estrutúrase en sete bloques:

1º BLOQUE: "A economía e a escaseza. A organización da actividade e económica"

2º BLOQUE: "A actividade produtiva"

3º BLOQUE: "O mercado e o sistema de prezos"

4º BLOQUE: "A macroeconomía"

5º BLOQUE: "Aspectos financeiros da economía"

6º BLOQUE: "O contexto internacional"

7º BLOQUE: "Desequilibrios económicos e o papel

do Estado na economía"

A grande transcendencia social da economía queda reflectida na súa contribución ao fomento da mellora na calidade de vida, ao progreso e ao benestar social. Os coñecemento económicos teñen cada día mais valor, pola importancia de contar cunha cidadanía formada e pola relevancia dunha boa administración dos recursos públicos.

O estudo da economía proporciona, xunto coa formación técnica, competencias lingüísticas e de comunicación, matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, sociais e cívicas, así como sentido da iniciativa e espírito emprendedor.

1.2.4 INTRODUCCIÓN 2º BACHARELATO ECONOMIA DA EMPRESA

Economía da Empresa trata de explicar a realidade empresarial, como unha rama da economía especializada nun determinado suxeito económico: a empresa. Trátase dunha ciencia que, por unha banda, procura a explicación do fenómeno económico da empresa e, por outra, a actuación sobre ela para alcanzar certos fins. A tendencia actual diríxese a tratar de converter esta disciplina nun corpo de coñecementos interdisciplinarios que traten calquera problema que se formule na empresa.

A empresa é un axente esencial da actividade económica. As empresas constitúen as células elementais de produción que integran o organismo económico a través das cales se conseguen os obxectivos macroeconómicos e, por iso, ocupan a atención das economistas. É na economía contemporánea onde acha a súa plenitude, xa que a división do traballo, a especialización, o desenvolvemento do sistema monetario e a amplitude do mercado crearon o clima necesario para que se dea con precisión e características peculiares a unidade autónoma de produción, que constitúe o obxecto real da economía da empresa. Nesta materia traballáranse cuestións como a razón da existencia das empresas, as súas características, os tipos de organización e de funcionamento, e os factores que inflúen na toma de decisións.

A materia, que emprega un enfoque de presentación baseado na análise de distintas áreas e funcións da empresa.

Estrutúrase en sete bloques:

1º BLOQUE: "A empresa", no que se describen os seus elementos, as súas funcións e os seus obxectivos.

2º BLOQUE:

"Desenvolvemento da empresa", onde se fai unha análise das decisións de dimensión e localización, e das estratexias de crecemento.

3º BLOQUE: "Organización e dirección da empresa", no que se explica a planificación, a organización e a xestión dos recursos da empresa.

4º BLOQUE: "A función produtiva", para analizar os procesos

produtivos e a estrutura de ingresos e custos derivada deles.

5° BLOQUE: "A función comercial da empresa", que repasa as principais decisións da empresa na comercialización dos seus produtos e/ou servizos.

6° BLOQUE: "A información na empresa", para comprender a importancia de contar con datos e información relevante e precisa na toma de decisións e no cumprimento das obrigas fiscais

7° BLOQUE: "A función financeira", onde se trata de analizar os aspectos salientables das decisión de investimento e financiamento na empresa.

A empresa ten un significado social (crea emprego), canaliza a renda e, conseguintemente, constitúe un elemento de redistribución da renda nacional. O desenvolvemento da actividade empresarial e a acción do/da empresario/a deben estar guiados pola responsabilidade social e o comportamento ético, máis alá da procura duns resultados.

A materia ha permitir o fomento dunha cultura e dun xeito de pensar empresarial, onde se exerciten e medren a creatividade e o espírito de innovación, e se incentive a elaboración de reflexións persoais e a toma de decisións fundamentadas, así como a concepción do erro como fonte de progreso e aprendizaxe. Tamén ha contribuír ao desenvolvemento da competencia matemática e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, de comunicación lingüística e dixital, da capacidade de aprender a aprender, e do sentido da iniciativa e o espírito emprendedor.

INTRODUCCIÓN

FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN

A administración é un proceso consistente nas actividades de planeamento, organización, execución e control, desempeñadas para determinar e alcanzar os obxectivos sinalados co uso de recursos produtivos. Como ciencia trata de planificar e organizar as relacións entre as funcións, os niveis e as actividades, coa finalidade de lograr a máxima eficiencia dentro dos plan e os obxectivos sinalados pola empresa. Por xestión entendemos a realización de dilixencias enfocadas á obtención dalgún beneficio, empregando os recursos activos da empresa para o logro dos obxectivos Trátase, xa que logo, de estimular entre o alumnado as destrezas e as habilidades que permitan pór en marcha e manter un proxecto empresarial a través do estudo das variables que determinan a súa viabilidade.

Constitúe obxecto de estudo desta materia o conxunto de áreas e funcións nas que se divide a actividade da empresa, tanto no nivel de planificación e definición de obxectivos como no nivel de xestión diaria dos recursos e as actividades da empresa que permitan alcanzar o obxectivo de consolidación dun proxecto empresarial, todo isto enmarcado dentro da idea de fomentar o espírito emprendedor na educación secundaria.

Préstase especial atención ao desenvolvemento da creatividade e o espírito de innovación para resolver situacións en diferentes ámbitos, así como a relevancia de valorar e percibir o erro de xeito positivo. Incentívase a elaboración de reflexións persoais e a toma de decisións fundamentadas, con independencia do resultado final, promóvese o traballo en equipo, mantendo unha comunicación fluída entre as persoas autoras do proxecto compartido, e dáselle un especial impulso á utilización de ferramentas informáticas e audiovisuais que axuden á difusión efectiva do proxecto.

Serán desenvolvidas as capacidades e as habilidades propias da competencia clave de sentido da iniciativa e o espírito emprendedor, ademais de outras vinculadas coa comunicación lingüística, a competencia matemática e as competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, a competencia dixital, as competencias sociais e cívicas, e a de aprender a aprender.

A materia estrutúrase en nove bloques:

Bloque 1: "Innovación empresarial. A idea de negocio: o proxecto de empresa", onde se describe a idea de negocio, se identifican os aspectos da innovación empresarial, distínguense os tipos de innovación empresarial e aplicanse distintas técnicas de estudo do entorno onde se vai desenvolver a a idea de negocio.

Bloque 2: "A organización interna da empresa. Forma xurídica e recursos", no que se explica a planificación, a organización e a xestión dos recursos da empresa. Ase como os distintos tipos de empresas que existen na nosa sociedade e onde se fai unha análise das decisións de localización

da empresa.

Bloque 3: "Documentación e trámites para a posta en marcha da empresa", onde se fai una análise dos trámites legais necesarios para a posta en marcha dunha empresa e os organismos ós que se ten que acudir para presentar os documentos correspondentes para a creación dunha empresa.

Bloque 4: "O plan de aprovisionamento", no que se explica o plan de aprovisionamento que comprende a xestión de compras, de almacén e de stocks, a negociación cos provedores e a contabilización das operacións de aprovisionamento.

Bloque 5: "Xestión comercial e márketing na empresa", que repasa as principais decisións da empresa na comercialización dos seus produtos e/ou servizos.

Bloque 6: "Xestión dos recursos humanos", no que se explica o proceso de selección de persoal que comprende a planificación, reclutamento e selección e formación dos RRHH.

Bloque 7: "Xestión da contabilidade da empresa.", para comprender a importancia de contar con datos e información relevante e precisa na toma de decisións e no cumprimento das obrigas fiscais.

Bloque 8: " Investimento e xestión financeira. Viabilidade da empresa" onde se trata de analizar os aspectos salientables das decisión de investimento e financiamento na empresa.

Bloque 9: "Presentación da idea de negocio". Onde se trata de avaliar as habilidades comunicativas e técnicas adquiridas ao longo do curso.

2.PREVISIÓN DO DESENVOLVEMENTO DA PROGRAMACIÓN NOS ESCENARIOS DE ACTIVIDADE LECTIVA PRESENCIAL, SEMIPRESENCIAL E/OU NON PRESENCIAL, INCIDINDO NOS SEGUINTE ASPECTOS.

a.-METODOLOXÍA DE TRABALLO QUE SE SEGUIRÁ NO CASO DE ENSINO A DISTANCIA

Metodoloxía a empregar: O profesorado publicará na aula virtual as instrucións do traballo a realizar, así como os períodos de entrega de tarefas, con periodicidade semanal ou quincenal. O profesorado estará a disposición do alumnado para resolución de dúbidas ou calquera outra necesidade, ben a través de videoconferencias a través da plataforma cisco webex con toda a aula, convocadas con antelación suficiente, ou a través do foro de novas (aula virtual, e-dixgal), mensaxes na aula virtual, correo electrónico ou plataforma abalar.

Os criterios xerais a considerar para o deseño e o desenvolvemento desta programación didáctica serán os seguintes:

- Favorecer que o alumnado poida promocionar e titular.
- Ter en conta a desigualdade que produce o confinamento entre o alumnado e que se materializa nas diferencias de apoio que pode recibir o alumnado no seu entorno e a dispoñibilidade de recursos tecnolóxicos para desenvolver unha educación non presencial.
- Evitar o incremento do estrés propio da situación cunha proposta excesiva de tarefas e actividades educativas
- Evitarase a sobrecarga de tarefas a facer polo alumnado e para acadar este obxectivo as actividades non poderán exceder o 80 % do tempo semanal asignado no horario do grupo a súa materia.
- As actividades e tarefas a desenvolver favorecerán recuperación, repaso, reforzo e ampliación.
- O profesorado seleccionará e adaptará as metodoloxías mais axeitada á situación e ós recursos tecnolóxicos dispoñibles polo seu alumnado e tentarase en todo momento o emprego de recursos mínimos e sinxelos.
- **A avaliación final do curso terá en conta o traballo feito nos tres trimestres e será continua, formativa e diagnóstica.**

b.-MODO DE PREVER O DEREITO Á EDUCACIÓN AO ALUMNADO QUE NON POIDA SEGUIR A ENSINAZA TELEMÁTICA.

Aplicación do **PROTOCOLO DE ADAPTACIÓN AO CONTEXTO DA COVID 19 NOS CENTROS DE ENSINO NON UNIVERSITARIO DE GALICIA PARA O CURSO 2020-2021**, que prevé no **punto 29** o relativo as **AULAS VIRTUAIS E ENSINO A DISTANCIA**

29.1. A Consellería de Educación, Universidade e FP facilita a todos os centros educativos unha Aula Virtual, a través do enderezo: <https://www.edu.xunta.gal/centros/iespobracaraminal/aulavirtual/login/index.php>

29.2. As aulas virtuais utilizaranse, de ser o caso e nos supostos de educación a distancia, cando menos, co alumnado de terceiro de Educación Primaria en adiante. O seu uso en primeiro e segundo de Educación Primaria quedará a discreción do centro educativo. Nos cursos anteriores habilitaranse fórmulas de comunicación como foros ou vídeo chamadas para manter contacto coas familias e, de ser posible, fornecer contidos educativos para este tipo de alumnado.

29.5. Durante os primeiros días de clase, en setembro, os/as titores/as de cada un dos grupos, facilitarán ao alumnado a inscrición na aula virtual así como que se matriculen en cada un dos cursos dos que forman parte. Cando sexa posible usarase a aula de informática do centro para estas tarefas.

29.8. No mes de setembro, os/as titores/as identificarán ao alumnado que, por mor da falta de recursos ou de conexión no seu fogar, puidera perder o acceso á educación telemática no caso de ensino a distancia, e o notificarán ao equipo directivo. O equipo directivo realizará unha listaxe deste alumnado e as súas necesidades no caso dun eventual paso ao ensino a distancia.

c.-MECANISMOS QUE O PROFESORADO ADOPTARÁ PARA ASEGURAR O SEGUIMIENTO CONTINUO DO CURSO POLO ALUMNADO

Tendo en conta o referido anteriormente respecto do marco que rexe nesta situación é dicir as instrucións e o protocolo faremos o seguimento a través das aulas virtuais. Conforme as **Instrucións do 30 de xullo de 2020, da Dirección Xeral de Educación, Formación profesional e Innovación Educativa, en relación coas medidas educativas que se deben adoptar no curso académico 2020/2021, nos centros docentes da educación infantil, da educación primaria, da educación secundaria obrigatoria**, co fin de facilitar a incorporación do alumnado afectado pola suspensión da actividade lectiva presencial durante o curso 2019/2020, levarase a cabo accións formativas para a mellora da competencia dixital do alumnado necesaria para o seu desenvolvemento na modalidade presencial ou, de ser o caso, non presencial ou semipresencial. Terase en conta tamén o **PROTOCOLO DE ADAPTACIÓN AO CONTEXTO DA COVID 19 NOS CENTROS DE ENSINO NON UNIVERSITARIO DE GALICIA PARA O CURSO 2020-2021.**

Tendo en conta o anterior o profesorado fará o seguimento continuo do alumnado utilizando os medios telemáticos, compatibles coa normativa vixente e de conformidade coas mencionadas instrucións.

3. CONTRIBUCIÓN DAS MATERIAS DE ESO E BACHARELATO Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE

CONTRIBUCIÓN DAS MATERIAS DE EDUCACIÓN FINANCEIRA DE 2º DA ESO, INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA E EMPRESARIAL DE 4º DE ESO, ECONOMÍA DE 4º DE ESO E 1º DE BACHARELATO E ECONOMÍA DA EMPRESA E FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN DE 2º BACHARELATO Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE

Antes de concretar cómo contribue a materias do Departamento de Economía ó desenvolvemento das competencias clave, analizaremos, en primeiro lugar, qué son, cuántas son, qué elementos fundamentais as definen.

Entendese por competencia a capacidade de por en práctica de forma integrada, en contextos e situacións diferentes, os coñecementos, as habilidades e as actitudes persoais adquiridos durante a etapa educativa, co fin de lograr a realización adecuada de actividades e a resolución eficaz de problemas complexos.

As competencias teñen tres compoñentes: un saber (un contido), un saber facer (un procedimientto, unha habilidade, unha destreza, etc.) e un saber ser ou saber estar (unha actitude determinada).

A asignatura "Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial", como materia troncal de opción de 4º da ESO das dúas opcións de ensinanzas académicas para a iniciación ao bacharelato e a opción de ensinanzas aplicadas para a iniciación á formación profesional, na segunda opción poderá cursar economía entre as materias de opción do bloque de materias troncais. Así mesmo na opción de ensinanzas académicas para a iniciación ao bacharelato, tamén poden cursar unha materia do bloque de materias troncais non cursada polo alumnos ou alumnas.

A asignatura de Economía, como materia troncal de opción de 4º da ESO das dúas opcións de ensinanzas académicas para a iniciación ao bacharelato e a opción de ensinanzas aplicadas para a iniciación á formación profesional, na primeira opción poderá cursar economía entre as materias de opción do bloque de materias troncais. Así mesmo na opción de ensinanzas aplicadas á iniciación á formación profesional, tamén poden cursar unha materia do bloque de materias troncais non cursada polo alumnos ou alumnas.

3.1 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE EDUCACIÓN FINANCEIRA Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE

a) Comunicación Lingüística (CCL)

A materia esixirá dos alumnos que utilicen as diversas formas da linguaxe como instrumento de comunicación oral e escrita.

Ademáis deberán comprender o vocabulario económico e financeiro como pode ser entender o significado de siglas como PIB, IPC, TAE, IBAN, PIN..)

b) Competencia Matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

A materia contribuirá a facilitar aos alumnos e as alumnas a aplicación de razoamentos matemáticos para interpretar e resolver problemas de situacións cotiás no uso do diñeiro. Para o cal utilizaranse cálculos de porcentaxes, regras de tres, cálculo do tipo de interés simple e composto e comparación dos custos das distintas modalidades de pago, entre outros cálculos máis que poiderán levarse a cabo.

c) Competencia Dixital (CD)

Os alumnos veranse obrigados a buscar, obter, procesar e comunicar información para transformala en coñecemento. A utilización das tecnoloxías da información e da comunicación serán un elemento imprescindible para o desenvolvemento da materia. Así mesmo, contribuirase ao desenvolvemento da capacidade dos alumnos e as alumnas para transformar a gran cantidade de información que as novas tecnoloxías poñen á nosa disposición en coñecemento útil, facilitando que os alumnos poidan resolver problemas tanto propios como alleos.

Ademáis permite o entrenamiento no uso das tecnoloxías da información e comunicación (TIC), na búsqueda de información, no análise e selección de investimentos, como poden ser: O uso e adopción de medidas de seguridade en internet, saber acceder ós servizos de administración e comercio electrónico, utilizar ferramentas e aplicación como follas de cálculo para a elaboración dun presuposto familiar, analizar e comparar ofertas e prezos.

d) Aprender a Aprender (CAA)

A materia fomenta a adquisición por parte do alumnado da conciencia das propias capacidades, do que pode facer un por si mesmo e do que se pode chegar a facer coa axudas dos demais. Alumnos que en ocasións desconectan dos contidos educativos máis académicos e tradicionais, conseguen contactar co sistema a través de materias como esta que teñen un forte carácter práctico e que lles permiten desenvolver a competencia persoal, que os estimula e os motiva, fomentando a confianza en si mesmo e o gusto por aprender. Contribúe tamén a que tomen conciencia de que as capacidades das persoas son diferentes, de que cada un ten as súas, pero todas son válidas e de que xuntas poden chegar a producir bos resultados. Pon de manifesto a posibilidade de emprender proxectos persoais, dividíndoos en metas alcanzables a curto, medio e longo prazo e vendo a necesidade de aplicar o esforzo á aprendizaxe de forma progresiva e realista.

Ademáis intentase que por medio da programación, planificación, toma de decisión e a asunción de responsabilidades, estas complementen o desenvolvemento da competencia de aprender a aprender en tanto que supoñen unha aprendizaxe continua. A evolución do entorno financeiro require una aprendizaxe continua.

e) Competencia Social e Cidadá (CSC)

Aprenderán a asumir responsabilidades, a comprender a dimensión multicultural da realidade social actual e como a actividade económica non pode ser allea a ela. Desenvolverán habilidades sociais relativas á xestión de conflitos e á necesidade de negociación presentes en calquera organización social.

Asumirán que a actividade económica e empresarial ten unha dimensión ética e unha responsabilidade social cada vez máis ineludibles. Así mesmo, os alumnos e as alumnas comezarán o exercicio da súa cidadanía achegándose ao contacto coa lexislación económica , ao coñecemento e exercicio dos dereitos e deberes dos cidadáns, partindo da dobre dimensión de patróns e traballadores.

Ademáis se deberán analizar as posibles vantaxes e desvantaxes das decisión económicas, responsabilizarse do efecto colectivo y/o as consecuencias sociais derivadas das decisión financeiras tomadas e tamén reflexionar sobre os conceptos de sustentabilidade, solidariedade, corresponsabilidade e cidadanía na dimensión económica así como analizar problemas e situación da sociedade actual (as crises, noticias financeiras)

f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

A materia axuda aos estudantes a desenvolver a confianza en si mesmos e a motivación por actuar. Verán que todos temos ideas, como se poden seleccionar aquelas máis axeitadas e levalas á práctica. Contribúe a elevar a autoestima, a autocrítica e o coñecemento de si mesmo. A necesidade de tomar decisións, de elixir cun criterio propio, calculando os riscos e avaliándoos para despois asumir as consecuencias das nosas decisións, serán capacidades que se desenvolvan nesta materia.

Ademáis esta materia contribúe a reforzar a autonomía, a autoestima e a identidade persoal no desenvolvemento das habilidades financeiras individuais. Todo isto poderá acadarse fomentando a motivación e a creatividade, desenvolvendo valores e actitudes persoais como a perseverancia, a capacidade de demorar a gratificación inmediata (o aforro como obxectivo) así como tomar conciencia da importancia da asertividade para comunicar disconformidade (relacións bancarias)

g) Conciencia e expresións culturais (CCEC). Dentro dos contidos trátase a globalización que tamén ten un compoñente cultural que esixe por parte do alumnado unha actitude crítica e reflexiva.

Os alumnos estudarán as diferentes formas de organización económica e como estas formas repercuten no desenvolvemento do territorio.

h) “Competencia financeira”. (Extracurricular) Búscase a adquisición de capacidades que lles permitan a toma de decisións intelixentes en materia financeira, mantendo unha actitude crítica e analítica ante todas as ofertas que se lles presenten. Os contidos plantexados abordan a planificación de gastos, a elaboración de orzamentos, o fomento do aforro como medio para a consecución da seguridade financeira no longo prazo. O alumno debe ser capaz de xestionar de forma efectiva os seus gastos ou as débedas a curto prazo, acadando así os seus obxectivos persoais.

3.2 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA E EMPRESARIAL DE 4º DE ESO Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE

a) Comunicación Lingüística (CCL)

A múltiple variedade de situación que presenta esta materia tales coma o traballo con textos, intercambios comunicativos, exposicións e argumentacións claras de ideas, así coma a proposición de alternativas de solución para acadar acordos dentro do grupo a través da negociación, contribúe á activación do coñecemento lingüístico do alumno.

b) Competencia Matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía

(CM CCT)

Cando o alumno plantexe un plan de negocio basándose nun razoamento lóxico e no uso de procesos matemáticos, debe ser capaz de emitir xuízos con fundamento sobre o valor engadido do proxecto, así como o beneficio e a viabilidade do mesmo. Ademáis, cando o alumno planifique as súas decisións financeiras persoais ou resolva problemas cotiás sobre consumo, ingresos e gastos habituais a través da elaboración de orzamentos familiares, utilizará ferramentas matemáticas.

c) Competencia Dixital (CD)

A materia contribúe ao desenvolvemento desta competencia có uso das novas tecnoloxías, tanto para a búsqueda de información como para a presentación e exposición da mesma, que resulta imprescindible para tomar decisións sobre produtos financeiros, alternativas de investimentos e de aforro, tipos de xuro, etc.

d) Aprender a Aprender (CAA)

A materia potencia mediante os proxectos de traballo individuais e grupais a competencia de aprender a aprender. Preténdese

transmitir ao alumno un método de traballo xerador de valor para él mesmo e para a sociedade no seu conxunto, través de estratexias de planificación, de supervisión e de avaliación co fin de que o alumno plantéxese preguntas sobre hipotéticas situacións, para inicialo na búsqueda de respostas axeitadas e de aprendizaxe autónomo e significativo.

e) Competencia Social e Cidadá (CSC)

Aprenderán a asumir responsabilidades, a comprender a dimensión multicultural da realidade social actual e como a actividade

económica non pode ser allea a ela. Desenvolverán habilidades sociais relativas á xestión de conflitos e á necesidade de negociación presentes en calquera organización social

Asumirán que a actividade económica e empresarial ten unha dimensión ética e unha responsabilidade social cada vez máis ineludibles. Así mesmo, os alumnos e as alumnas comezarán o exercicio da súa cidadanía achegándose ao contacto coa lexislación económica, ao coñecemento e exercicio dos dereitos e deberes dos cidadáns, partindo da dobre dimensión de patróns e traballadores.

f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (CSIEE)

A materia axuda aos estudantes a desenvolver a confianza en si mesmos e a motivación por actuar. Verán que todos temos ideas,

como se poden seleccionar aquelas máis axeitadas e levalas á práctica. Contribúe a elevar a autoestima, a autocrítica e o coñecemento de si mesmo. A necesidade de tomar decisións, de elixir cun criterio propio, calculando os riscos e avaliándoos para

despois asumir as consecuencias das nosas decisións, serán capacidades que se desenvolvan nesta materia.

g) Conciencia e expresións culturais (CCEC).

Os alumnos estudarán as diferentes formas de organización económica e como estas formas repercuten no desenvolvemento do territorio.

3.3 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE ECONOMÍA DE 4º DE ESO Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE.

A materia de Economía na ESO contribúe xunto co resto das materias a que o alumno adquira as capacidades que se buscan con cada competencia clave, pero tería especialmente a finalidade de desenvolver as competencias matemática, social e cívica, iniciativa e espírito emprendedor, ademáis da competencia financeira que se engade de maneira extracurricular. Aínda que cada materia contribúe de maneira distinta á adquisición destas competencias básicas, o currículo de Economía contribúe especialmente ao seu desenvolvemento desta maneira:

a) Competencia en comunicación lingüística. A finalidade da materia de Economía radica en acadar un dominio na competencia comunicativa dos alumnos, para que ao remate da etapa educativa adquiran a capacidade de entender noticias básicas relacionadas coa economía na prensa xeneralista, así como recibir, entender e emitir mensaxes de contido económico correctamente.

Ademáis deberán comprender o vocabulario económico e financeiro como pode ser entender o significado de siglas como IB, IPC, TAE, IBAN, PIN..)

A materia de Economía contribuirá á adquisición desta competencia mediante a introdución de lecturas ao longo de todos os temas, comentarios de texto periodísticos ou a confección de actividades específicas de búsqueda de información, de debate e análise.

b) Competencia Matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía (CMCCT)

A materia contribúe á adquisición desta competencia coa introdución de ferramentas matemáticas para a resolución de problemas, ademáis da lectura e interpretación de gráficos e a resolución de problemas baseados na aplicación de expresións matemáticas.

Ademáis a materia resolver problemas provintes de situación cotidiás no uso dos cartos. Para o cal utilizaranse cálculos de porcentaxes, regras de tres, cálculo do tipo de interés simple e composto e comparación dos custes das distintas modalidades de pago, entre outros cálculos máis que poiderán levarse a cabo.

c) Competencia dixital Competencia no tratamento da información e competencia dixital. A nosa materia contribúe a potenciar esta competencia polo feito de ter como obxectivo proporcionar conocimientos e destrezas para búsqueda e selección de información

fundamentalmente en prensa escrita. A búsqueda de información require o uso axeitado de bibliotecas, hemerotecas e o dominio das novas tecnoloxías da información para obter o máximo aproveitamento na fase de documentación á hora de facer traballos de investigación. A realización guiada destas búsquedas constituirá un medio para o desenvolvemento da competencia dixital; a elo tamén contribúe, o uso que esta materia fai dos novos medios de comunicación dixitais que implican un uso social e participativo que os alumnos deben coñecer, valorar e utilizar de xeito crítico e responsable.

Ademáis permite o entrenamiento no uso das tecnoloxías da información e comunicación (TIC), na búsqueda de información, no análise e selección de investimentos, como poden ser: O uso e adoción de medidas de seguridade en internet, saber acceder ós servizos de administración e comercio electrónico, utilizar ferramentas e aplicación como follas de cálculo para a elaboración dun presuposto familiar, analizar e comparar ofertas e prezos.

d) Competencia para aprender a aprender. A adquisición desta competencia debe permitir ao alumno poder iniciar, organizar e persistir na aprendizaxe.

Búscase, a través do modo no que se presentan os contidos e do tipo de actividades plantexadas, que o estudante se sinta protagonista do proceso e do resultado do seu aprendizaxe e, finalmente, de que chegue a acadar as metas propostas.

Inténtase presentar unha serie de contidos de carácter práctico para achegar ao alumno á realidade que o rodea con capacidade crítica e reflexiva.

Ademáis intentase que a través da programación, planificación, toma de decisión e asumir responsabilidades complementen o desenvolvemento de esta competencia en tanto que supoñen unha aprendizaxe continua. A evolución do entorno financeiro require una aprendizaxe continua.

e) Competencia social e cívica. A Economía é unha ferramenta poderosa para a interpretación do mundo e poder abordar os fenómenos

e problemas sociais en distintos contextos. Para poder participar na sociedade democrática, é fundamental adquirir os coñecementos que

permitan comprender e analizar de maneira crítica as opinións e comportamento dos demais, respetando a diversidade.

A materia de Economía busca formar un espírito crítico e reflexivo no alumnado sobre os problemas económicos da nosa sociedade e o modo de resolvelos.

Ademáis se deberán analizar as posibles vantaxes e desvantaxes das decisión económicas, responsabilizarse do efecto colectivo y/o as consecuencias sociais derivadas das decisión financeiras tomadas e tamén reflexionar sobre os conceptos de sostenibilidade, solidariedade, corresponsabilidade e cidadanía na dimensión económica así como analizar problemas e situación da sociedade actual (as crises, noticias financeiras)

f) Sentido de iniciativa e espírito emprendedor. A consecución da competencia nos alumnos permitirá conseguir futuros cidadáns emprendedores que participen e melloren a sociedade de modo activo.

Os contidos desta materia buscan no alumno fomentar a súa capacidade de pensamento creativo, aspecto fundamental para o nacemento dos emprendedores. As actividades de análise, debate, traballo en grupo, autoavaliación, resolución de problemas e de toma de decisións son unha constante en todos os temas.

Ademáis esta materia contribúe a reforzar a autonomía, a autoestima e a identidade persoal no desenvolvemento das habilidades financeiras individuais. Todo isto poderá acadarse fomentando a motivación e a creatividade, desenvolvendo valores e actitudes persoais como a preverancia, a capacidade de demorar a gratificación inmediata (o aforro como obxectivo) así como tomar conciencia da importancia da asertividade para comunicar disconformidade (relacións bancarias)

g) Conciencia e expresións culturais(CCEC). Dentro dos contidos trátase a globalización que tamén ten un compoñente cultural que esixe por parte do alumnado unha actitude crítica e reflexiva.

i) "Competencia financeira". (Extracurricular) Búscase a adquisición de capacidades que lles permitan a toma de decisións intelixentes en materia financeira, mantendo unha actitude crítica e analítica ante todas as ofertas que se lles presenten. Os contidos plantexados abordan a planificación de gastos, a elaboración de orzamentos, o fomento do aforro como medio para a consecución da seguridade financeira no longo prazo. O alumno debe ser capaz de xestionar de forma efectiva os seus gastos ou as débedas a curto prazo, acadando así os seus obxectivos persoais.

3.4 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE ECONOMÍA DE 1º DE BACHARELATO Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE

A asignatura de Economía, como materia troncal de opción de 1º de Bachillerato dos dous itinerarios da modalidade de Humanidades y Ciencias Sociales, xoga un papel relevante para que os alumnos/as alcancen os obxectivos da etapa e adquiran as competencias clave porque:

-Sentido de iniciativa e espírito emprendedor (SIEE) é a capacidade para adquirir e aplicar unha serie de valores e actitudes, e de - elexir con criterio propio, transformando as ideas en accións. Para que esta materia contribua ó fortalecemento do sentido da iniciativa e do espírito emprendedor, é necesario favorecer o desenvolvemento de iniciativas de planificación e execución, así como procesos de toma de decisións, presentes máis claramente na de debates de traballos individuais ou en grupo xa que implica idear, analizar, planificar, actuar, revisar o realizado, comparar os obxectivos previstos cos acadados e extraer conclusións. Gracias a esta materia, o alumnado poderá afacerse con ferramentas básicas que lle permitan tomar decisións con criterio propio para transformar as súas ideas en acción.

-A competencia para aprender a aprender é unha habilidade para iniciar, organizar e persistir na aprendizaxe o que supón poseer ferramentas que faciliten a aprendizaxe, pero tamén ter unha visión estratéxica dos problemas e fenómenos económicos e saber prever e adaptarse ós cambios e crises que se producen con unha visión positiva.

-A competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología (CMCCT)

A competencia matemática implica a capacidade de aplicar o razonamento matemático e as súas ferramentas para describir, interpretar e predecir distintos fenómenos no seu contexto.

-As competencias básicas en ciencia e tecnoloxía proporcionan un acercamiento ó mundo físico e á interacción responsable con él desde accións, tanto individuais como colectivas, orientadas á conservación mellora do medio natural, decisivas para a protección e mantemento da calidade de vida eo progreso dos pobos. A competencia matemática tamén se estimula mediante a realización de cálculos para a determinación de magnitudes macroeconómicas y microeconómicas, así como o uso de algoritmos e estratexias de cálculo. Acerca, ademáis, ós estudos estadísticos, as táboas os gráficos como instrumentos básicos para interpretar a realidade económica, aportar posibles solucións e alternativas, e predecir comportamentos futuros.

En cuanto ás competencias básicas en ciencias e tecnoloxía, as contribucións da asignatura son relevantes; xa que permite e esixe relacións interdisciplinares.

-As Competencias Sociales y Cívicas (CSC) son as habilidades para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade, entendida desde as diferentes perspectivas, na súa concepción dinámica, cambiante e complexa, para interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis diversificados; para elaborar respostas, tomar decisións e resolver

conflictos, así como para interactuar con outras persoas e grupos conforme a normas baseadas no respecto mutuo e nas conviccións democráticas.

As competencias sociais e cívicas, entendidas como a habilidade para interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis globalizados; elaborar respostas, tomar decisións e resolver conflitos, ase como para interactuar con outras persoas e grupos conforme a normas baseadas no respecto mutuo.

-Competencia digital (CD) é a habilidade para buscar e procesar información mediante un uso creativo, crítico e seguro das TIC. A aportación á competencia dixital ven dada pola importancia que ten, na comprensión e análise de datos de carácter económico, contar con destrezas relativas á obtención, comprensión e interpretación de información, elemento imprescindible dunha boa parte dos aprendizaxes da materia.

-Conciencia y expresiones culturales (CAA) é a habilidade para comprender, apreciar e valorar con espírito crítico e actitude aberta e respetuosa, diferentes manifestacións culturais, e interesarse na súa conservación como patrimonio cultural. A contribución desta competencia facilitarase mediante o estudo dunha selección de obras de arte relevantes, ben sexa polo seu significado na caracterización de estilos ou artistas ou por formar parte del patrimonio cultural.

-Comunicación lingüística (CCL) e a habilidad no uso da linguaxe para a comunicación, a representación, comprensión e interpretación da realidade, a construción do coñecemento e a organización do pensamento, as emocións e a conduta.

Por último, esta asignatura contribuirá de maneira decisiva á adquisición da competencia lingüística, xa que axuda a promover o desenvolvemento das catro grandes habilidades sociais: falar, escoitar, ler e escribir. A materia esixe exercitarse na lectura, a escoita, a exposición e a argumentación. Na maioría das clases se leerán fragmentos de textos, ben expostos nos libros de textos coma recortes de periódicos ou levados a clase pola profesora para ser leídos en voz alta, explicando o significado dos termos que sean novos para os alumnos e a continuación abrir un debate sobre os textos leídos, de forma que podan adquirir os alumnos esta competencia lingüística.

3.5 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE ECONOMÍA DE 2º BACHARELATO Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE.

A asignatura de Economía da Empresa, como materia troncal de opción de 2º de Bacharelato da modalidade de Humanidades e Ciencias Sociais, xoga un papel relevante para que os alumnos e alumnas alcancen os obxectivos da etapa e adquiran as competencias clave porque:

-Nesta materia se desenvolverán as capacidades asociadas a fortalecer la competencia sentido de iniciativa e do espírito emprendedor (CSIEE), o que implica mellorar a capacidade de transformar as ideas en actos. Para que esta materia contribua ó fortalecemento do sentido da iniciativa e do espírito emprendedor, é necesario favorecer o desenvolvemento de iniciativas de planificación e execución, así como procesos de toma de decisións, presentes máis claramente na realización de debates de traballos individuais ou en grupo xa que implica idear, analizar, planificar, actuar, revisar o realizado, comparar os obxectivos previstos cos acadados e extraer conclusións. Gracias a esta materia, o alumnado poderá afacerse con ferramentas básicas que lle permitan tomar decisións con criterio propio para transformar as súas ideas en accións.

A adquisición de esta competencia é determinante na formación de futuros cidadanos emprendedores, contribuíndo así á cultura do emprendemento. Nesta materia se desenvolverán as capacidades asociadas a esta competencia a través dos contenidos relacionados coa empresa e o empresario e a súa relación co progreso económico e social, os determinantes nas decisións de localización e dimensión da empresa, a internacionalización das empresas, a planificación e toma de decisións de distinta natureza, o plantexamento de actuacións ante posibles conflitos de intereses na organización empresarial, a investigación e a innovación como elementos fundamentais na mellora da produtividade e competitividade da empresa e a creatividade como ferramenta indispensable no deseño das distintas estratexias empresariais.

- A competencia para aprender a aprender é fundamental para o aprendizaxe permanente que se produce a longo da vida e que ten lugar en distintos contextos formales, non formales e informales. Esta competencia caracterízase pola habilidade para iniciar, organizar e persistir na aprendizaxe. As destrezas e actitudes que integran esta competencia evidencianse na capacidade de aplicar el razoamento da clasificación das empresas a casos concretos, de establecer a relación entre as economías de escala coa dimensión óptima da empresa, de reflexionar sobre a división técnica do traballo nun contexto global, de describir medidas correctoras ante posibles desaxustes patrimonialis, de establecer relacións entre a produtividade e os salarios dos traballadores ou entre o control de inventarios e a produtividade coa eficiencia da empresa, de adaptar as diferentes estratexias de marketing a casos concretos, de establecer a correspondencia entre inversións e a súa financiación e de valorar a importancia da información na toma de decisións. Supón poseer ferramentas que faciliten a aprendizaxe, pero tamén ter unha visión estratéxica dos problemas e fenómenos económicos e saber prever e adaptarse ós cambios e crises que se producen con unha visión positiva. A todo elo se contribúese, desde as posibilidades que ofrece para aplicar razoamentos de distinto tipo, buscar explicacións multicausais e predecir efectos dos fenómenos económicos.

Tamén coopera na adquisición de esta competencia as actividades que favorecen o desenvolvemento de estratexias para pensar, para organizar, memorizar e recuperar información, tales como resúmenes, esquemas ou mapas conceptuais, así como o estudo de fontes documentais sinxelas.

-A competencia matemática y competencias básicas en ciencia y tecnología (CMCCT)

-A competencia matemática implica a capacidade de aplicar o razonamento matemático e as súas ferramentas para describir, interpretar e predecir distintos fenómenos no seu contexto.

A competencia matemática tamén se estimula mediante a realización de cálculos da produtividade de distintos factores, a aplicación de razoamentos matemáticos na interpretación dos resultados relacionados co cálculo e representación gráfica de ingresos e custos, a resolución de casos prácticos sobre o ciclo do inventario, a utilización de métodos estáticos e dinámicos na selección de inversións e o análise das distintas opcións de financiación da empresa. Esta competencia conleva a capacidade de aplicar o razoamento matemático e as súas ferramentas para describir, interpretar e predecir distintos fenómenos no seu contexto.

Tomando como referencia os estándares de aprendizaxe, esta competencia se porá de manifesto fundamentalmente nos bloques de contados " A función productiva", "A información na empresa" e "A función financeira"

-As competencias básicas en ciencia e tecnoloxía proporcionan un acercamiento ó mundo físico e á interacción responsable con él desde accións, tanto individuais como colectivas, orientadas á conservación mellora do medio natural, decisivas para a protección e mantemento da calidade de vida eo progreso dos pobos. En cuanto ás competencias básicas en ciencias e tecnoloxía, as contribucións da asignatura son relevantes; xa que permite e esixe relacións interdisciplinares. A interacción co mundo físico mostrase, na medida en que este foi transformado pola acción humana e utilizado como recurso económico de primeiro orde, na preocupación polas repercusións medioambientais dos procesos de extracción, transformación, uso e residuos de materias primas e complementa a visión científica das súas implicación co análise das causas e consecuencias de tipo económico vinculadas co bienestar e calidade de vida das persoas, en concreto no seu entorno máis cercano. Outros coñecementos, habilidades e actitudes vinculados a esta materia y relacionados con esta competencia.

-As Competencias Sociais e Cívicas (CSC) son as habilidades para utilizar os coñecementos e actitudes sobre a sociedade, entendida desde as diferentes perspectivas, na súa concepción dinámica, cambiante e complexa, para interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis diversificados; para elaborar respostas, tomar decisións e resolver conflitos, así como para interactuar con outras persoas e grupos conforme a normas baseadas no respecto mutuo e nas conviccións democráticas.

As competencias sociais e cívicas(CSC), entendidas como a habilidade para interpretar fenómenos e problemas sociais en contextos cada vez máis globalizados; elaborar respostas, tomar decisións e resolver conflitos, ase como para interactuar con outras persoas e grupos conforme a normas baseadas no respecto mutuo e nas conviccións democráticas. Os coñecementos, destrezas e actitudes asociadas con esta competencia se alcanzarán a través do tratamento, ó longo do currículo, da responsabilidade social e mediambiental, a ética nas actuacións empresariais, análise do impacto social das estratexias de desenvolvemento das multinacionais, a división del traballo dende unha perspectiva global, a importancia dos recursos humanos na empresa, a investigación de a innovación tecnolóxica como pilares da competitividade e a súa repercusión na calidade de vida e a aportación que supoñen as obrigacións fiscais á riqueza nacional.

-Competencia dixital (CD) é a habilidade para buscar e procesar información mediante un uso creativo, crítico e seguro das TIC. A

aportación á competencia dixital ven dada pola importancia que ten, na comprensión e análise de datos de carácter económico, contar con destrezas relativas á obtención, comprensión e interpretación de información, elemento imprescindible dunha boa parte dos aprendizaxes da materia.

A competencia dixital implica o uso creativo, crítico e seguro das TIC para alcanzar os obxectivos relacionados co traballo, a empleabilidade, o aprendizaxe, o uso do tempo libre, a inclusión e participación na sociedade. Nesta materia utilízanse programas que permitan a elaboración de gráficas e análise dos datos obtidos en relación ca produtividade da empresa e o umbral de rentabilidade, a creación de documentos de presentación dos datos relacionados ca estrutura económica de financeira da empresa, ase como a consulta de páxinas web propostas polo docente ou por propia iniciativa do alumno.

-Conciencia y expresiones culturales (CCEC) é a habilidade para comprender, apreciar e valorar con espírito crítico e actitude aberta e respetuosa, diferentes manifestacións culturais, e interesarse na súa conservación como patrimonio cultural. A contribución desta competencia facilitarase mediante o estudo dunha selección de obras de arte relevantes, ben sexa polo seu significado na caracterización de estilos ou artistas ou por formar parte del patrimonio cultural.

-Comunicación lingüística (CCL) e a habilidade no uso da linguaxe para a comunicación, a representación, comprensión e interpretación da realidade, a construción do coñecemento e a organización do pensamento, as emocións e a conduta.

Por último, esta asignatura contribuirá de maneira decisiva á adquisición da competencia lingüística, xa que axuda a promover o desenvolvemento das catro grandes habilidades sociais: falar, escoitar, ler e escribir. A materia esixe exercitarse na lectura, a escoita, a exposición e a argumentación. Na maioría das clases se leerán fragmentos de textos, ben expostos nos libros de textos coma recortes de periódicos ou levados a clase pola profesora para ser leídos en voz alta, explicando o

significado dos termos que sean novos para os alumnos e a continuación abrir un debate sobre os textos leídos, de forma que podan adquirir os alumnos esta competencia lingüística.

3.6 CONTRIBUCIÓN DA MATERIA DE FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓNDE 2º BACHARELATO Á ADQUISICIÓN DAS COMPETENCIAS CLAVE.

Competencia en comunicación lingüística: esta asignatura contribuirá de maneira decisiva á adquisición da competencia lingüística, xa que axuda a promover o desenvolvemento das catro grandes habilidades sociais: falar, escoitar, ler e escribir. A materia esixe exercitarse na lectura, a escoita, a exposición e a argumentación. Na maioría das clases se leerán fragmentos de textos, ben expostos nos libros de textos, así coma recortes de periódicos levados a clase pola profesora para ser leídos en voz alta, explicando o significado dos termos que sean novos para os alumnos e a continuación abrir un debate sobre os textos leídos, de forma que podan adquirir os alumnos esta competencia lingüística.

Competencia matemática e competencias básicas en ciencia e tecnoloxía: Esta materia desenvolve esta competencia na medida na que se emprega o razoamento matemático e as súas ferramentas para avanzar no coñecemento e a práctica de múltiples fenómenos económicos e empresariais nos seus diferentes contextos. Principalmente na interpretación de datos numéricos e gráficos, na descrición da estrutura organizativa da empresa, na planificación e cuantificación das necesidades económico-financeiras, as previsións de vendas e o estudo de viabilidade do proxecto de emprendemento, na comprensión e posta en práctica dos sistemas de fixación de prezos, na aplicación da técnica contable, a elaboración de nóminas e no coñecemento das bases e funcionamento do sistema tributario e de Seguridade Social.

Competencia dixital. A utilización das Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) faise imprescindible para a adquisición de actitudes e destrezas no manexo de ferramentas e programas informáticos e na correcta utilización de software específico de xestión empresarial, así como para alcanzar algúns dos obxectivos establecidos nas actividades ou tarefas que se programen ao longo do proceso de ensino-aprendizaxe, como apoio aos labores de procura e selección de información específica nos procesos de investigación e para a creación e difusión de contidos que permitan expoñer os resultados dos traballos realizados.

Competencia de aprender a aprender. Esta competencia está relacionada coa responsabilidade do individuo en canto á aprendizaxe permanente ao longo da vida, para a súa adquisición, desde o ámbito educativo, débese fomentar no alumno unha actitude activa na toma de decisións sobre o proceso de aprendizaxe, tanto na súa dimensión individual como de grupo.

Para iso, o traballo baseado en proxectos constitúe unha gran axuda xa que permite que sexa o estudante o que deseñe e responsabilícese dalgúns dos aspectos cruciais do proceso.

Competencias sociais e cívicas. Estas competencias implican a capacidade para utilizar coñecementos e habilidades sociais que permitan interactuar con diferentes persoas e grupos da nosa sociedade, para elaborar respostas, tomar decisións, establecer lazos de comunicación e resolver conflitos desde o respecto mutuo e as conviccións democráticas. Na adquisición das competencias sociais e cívicas trabállanse nalgúns dos elementos que configuran o currículo desta materia desde o fomento dos valores e actitudes relacionados co respecto ao medio ambiente, a análise do labor social do emprendedor e o empresario, a importancia do traballo en equipo e colaborativo, o respecto e comprensión da diversidade humana e social como algo necesario para establecer lazos de cooperación económica e a importancia da actitude responsable ante as obrigacións de carácter público de empresas e cidadáns.

Competencia de sentido de iniciativa e espírito emprendedor. Esta competencia desenvólvese non só pola formulación baseada na importancia das figuras do emprendedor e o empresario e a relevancia do fomento da innovación, senón tamén porque implica a capacidade de transformar as ideas en actos e moitas das actividades e tarefas que se vaian a programar pretenden potenciar a posta en práctica dos contidos teóricos que serven como base do coñecemento relacionado coa vida persoal e profesional. Gran parte do traballo que se vai a suscitar no aula relaciónase coa planificación, programación, elaboración e comunicación dos resultados dun proxecto de emprendemento. Para poder levar a cabo esta tarefa con éxito débense desenvolver múltiples aspectos relacionados coa competencia “sentido de iniciativa e espírito emprendedor” como son a autonomía e responsabilidade dos estudantes no proceso de desenvolvemento do proxecto, asunción de responsabilidade individual e grupal, fomento da iniciativa, a creatividade e a procura de oportunidades, a asunción de riscos, a capacidade de liderado ou o pensamento crítico

Competencia de conciencia e expresións culturais: Esta competencia está presente despois de que implica coñecer, comprender e valorar criticamente as distintas manifestacións culturais que determinaron historicamente as distintas respostas das sociedades ás súas necesidades, desenvolvendo valores e actitudes de tolerancia e respecto cara á diversidade cultural e a liberdade de expresión e doutra banda, na capacidade para desenvolver a creatividade a través da comunicación de ideas, detección de necesidades e o seu xeito de resolvelas.

4. OBXETIVOS DA EDUCACION SECUNDARIA OBLIGATORIA (currículo LOMCE) E OBXETIVOS DA ETAPA BACHARELATO (currículo LOMCE)

4.1 OBXETIVOS DA EDUCACION SECUNDARIA OBLIGATORIA (currículo LOMCE)

A educación secundaria obligatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e nas as capacidades que lles permitan:

- a) Asumir responsablemente os seus deberes, coñecer e exercer os seus dereitos no respecto ás persoas, practicar a tolerancia, a cooperación e a solidariedade entre as persoas e os grupos, exercitarse no diálogo, afinazando os dereitos humanos e a igualdade de trato e de oportunidades entre mulleres e homes, como valores comúns dunha sociedade plural, e prepararse para o exercicio da cidadanía democrática.
- b) Desenvolver e consolidar hábitos de disciplina, estudo e traballo individuap e en equipo, como condición necesaria para unha realización eficaz das tarefas de aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- c) Valorar e respectar a diferenza de sexos e a igualdade de dereitos e oportunidades entre eles. Rexeitar a discriminación das persoas por razón de sexo ou por calquera outra condición ou circunstancia persoal ou ocial. Rexeitar os esteriotipos que supoñan discriminación entre homes e mulleres, así como calquera manifestación de violencia contra a muller.
- d) Fortalecer as súa capacidades afectivas en todos os ámbitos da personalidade e nas súas relación coas demais persoas, así como rexeitar a violencia, os prexucios de aqlquera tipo e os comportamentos sexistas, e resolver pacificamente os conflitos.
- e) Desenvolver destrezas básicas na utilización das fontes de información, para adquirir novos coñecementos con sentido crítico. Adquirir unha preparación básica no campo das tecnoloxías, especialmente da información e a comunicación.
- f) Concibir o coñecemento científico como un saber integrado, que se estrutura en materias, así como coñecer e aplicar os métodos para identificar os problemas en diversos campos do coñecemento e a experiencia.
- g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa persoanl e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades.

h) Comprender e expresar con corrección, oralmente e pro escrito, na lingua galega e na lingua castelá, textos e mensaxes complexas, e iniciarse no coñecemento, na lectura e no estudo da literatura.

i) Comprender e expresarse nunha ou máis linguas estranxeiras de maneira apropiada.

l) Coñecer, valorar e respectar os aspectos básicos da cultura de da historia propias e das outras persoas, así como o patrimonio artístico e cultural. Coñecer mulleres e homes que realizaran achegas improtantes á cultura e á sociedade galega, ounoutras culturas do mundo.

m) Coñecer e aceptar o funcionamento do propio corpo e o das outras peroas, respectar diferenzas, afianzar os hábitos de coidado e saúde corporais, e incorporar a educación física e a práctica do deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social.

Coñecer e valorar a dimensión humana da sexualidade en toda a súa diversidade. Valorar criticamente os hábitos sociais relacionados coa saúde, o consumo, o coidado dos seres vivos e o medio ambiente, contribuíndo á súa conservación e á súa mellora.

n) Apreciar a creación artística e comprender a linguaxe das manifestacións artísticas, utilizando diversos medios de expresión e representación.

ñ) Coñecer e valorar os aspectos básicos do patrimonio lingüístico, cultural, histórico e artístico de Galicia, participar na súa conservación e na súa mellora, e respectar a diversidade lingüísticaecultural como dereito dos pobos e das persoa, desenvolvendo actitudes de interese e respecto cara ao exercicio deste dereito.

o) Coñecer e valorar a importancia do uso da lingua galega como elemento fundamental para o mantemento da identidade de Galicia, e como medio de relación interpresoal e expresión de riqueza cultural nun contexto plurilingüe, que permite a comunicación con outras linguas, en especial coas pertencentes á comunidade lusófona.

4.2 OBXETIVOS DA ETAPA BACHARELATO (currículo LOMCE)

- a) Exercer a cidadanía democrática, desde unha perspectiva global, e adquirir unha conciencia cívica responsable, inspirada polos valores da Constitución española e do Estatuto de autonomía de Galicia, así como polos dereitos humanos, que fomente a corresponsabilidade na construción dunha sociedade xusta e equitativa e favoreza a sustentabilidade.
- b) Consolidar unha madureza persoal e social que lle permita actuar de forma responsable e autónoma e desenvolver o seu espírito crítico. Ser quen de prever e resolver pacificamente os conflitos persoais, familiares e sociais.
- c) Fomentar a igualdade efectiva de dereitos e oportunidades entre homes e mulleres, analizar e valorar críticamente as desigualdades e discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminacións existentes e, en particular, a violencia contra a muller, e impulsar a igualdade real e a non discriminación das persoas por calquera condición ou circunstancia persoal ou social, con atención especial ás persoas con discapacidade.
- d) Afianzar os hábitos de lectura, estudo e disciplina, como condicións necesarias para o eficaz aproveitamento da aprendizaxe e como medio de desenvolvemento persoal.
- e) Dominar, tanto na súa expresión oral como na escrita, a lingua galega e a lingua castelá.
- f) Expresarse con fluidez e corrección nunha ou máis linguas stranxeiras.
- g) Utilizar con solvencia e responsabilidade as tecnoloxías da información e comunicación.
- h) Coñecer e valorar críticamente as realidades do mundo contemporáneo, os seus antecedentes históricos e os principais factores da súa evolución. Participar de xeito solidario no desenvolvemento e na mellora do seu contorno social.
- i) Acceder aos coñecementos científicos e tecnolóxicos fundamentais, e dominar as habilidades básicas propias da modalidade elixida.
- l) Comprender os elementos e os procedementos fundamentais da investigación e dos métodos científicos. Coñecer e valorar de forma crítica a contribución da ciencia e da tecnoloxía ao cambio das condicións de territorio, con especial referencia ao territorio galego.
- m) Afianzar o espírito emprendedor con actitudes de creatividade, flexibilidade, iniciativa, traballo en equipo, confianza nun mesmo e sentido crítico.

n) Desenvolver a sensibilidade artística e literaria, así como o criterio estético, como fontes de formación e enriquecemento cultural.

o) Utilizar a educación física e o deporte para favorecer o desenvolvemento persoal e social, e impulsar condutas e hábitos saudables.

p) Afianzar actitudes de respecto e prevención no ámbito da seguridade viaria.

q) Valorar, respectar e afianzar o patrimonio material e inmaterial de Galicia, e contribuir á súa conservación e mellora no contexto dun mundo globalizado.

5. OBXECTIVOS POR CURSO

5.1 Educación financeira de 2º ESO

Esta materia contribúe ao desenvolvemento, ademais, da competencia dixital, axuda ó desenvolvemento da competencia de sentido de iniciativa emprendedora e espírito emprendedor, que incide na consecución do benestar económico e social da comunidade, así como das competencias de comunicación lingüística e matemática, e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, sociais e cívicas, e a competencia de aprender a aprender.

Así mesmo nos obxectivos da Enseñanza Secundaria Obligatoria establececese que: " A educación secundaria obligatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e alumnas as capacidades que lles permitan:"no seu apartado "

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa personal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades."

Ademais a materia de Educación Financeira contribuirá a desenvolver nos alumnos as capacidades que lles permitan:

- Adquirir conciencia das fortalezas e debilidades propias, desenvolvendo a confianza nun mesmo.
- Desenvolver capacidades como a observación, a iniciativa, a autonomía persoal, a motivación, o liderazgo, o diálogo, o traballo en equipo, a toma de decisións, a asunción de responsabilidades e o respecto ante distintas opinións dos demais a través de habilidades coma a empatía, a cooperación e a asertividade.
- Fomentar habilidades negociadoras e de resolución de conflitos para o logro dos obxectivos.
- Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación TIC como instrumento básico para desenvolver o plantexamento e resolución de casos prácticos.
- Aprender a elaborar e levar o seguimento dun orzamento persoal ou familiar.
- Coñecer os distintos mercados financeiros que existen na nosa economía
- Coñecer os produtos financeiros que existen no mercado financeiro e comprender os dereitos e deberes que se derivan da utilización dos produtos e servizos financeiros.
- Coñecer as recomendacións sobre seguridade cando se opere coa banca tradicional e electrónica.
- Analizar as distintas alternativas de aforro e investimentos, tendo en conta os seus riscos e os beneficios da diversificación.
- Distinguir os distintos tipos de contas bancarias que se poden utilizar na nosa sociedade, ase como outro tipo de activos financeiros relacionados coas entidades financeiras.
- Recoñece e clasifica os préstamos segundo a garantía esixida pola entidade prestamista.
- Coñece que é o tipo de xuro e as distintas variantes en que pode aparecer este concepto financeiro.
- Distingue o que é o sistema público de Seguridade Social dos sistemas de previsión privados.
- Recoñece cales son as canles a través das cales se poden presentar reclamación ante as entidades bancarias e cales son os organismos ante os que se pode continuar con esas reclamación no caso de que non estemos de acordó ca resposta dada pola entidade bancaria

5.2 Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial

Esta materia contribúe ao desenvolvemento, ademais, da competencia de sentido de iniciativa emprendedora e espírito emprendedor, que incide na consecución do benestar económico e social da comunidade, así como das competencias de comunicación lingüística e matemática, e das competencias básicas en ciencia e tecnoloxía, dixital, sociais e cívicas, e a competencia de aprender a aprender.

Así mesmo nos obxectivos da Enseñanza Secundaria Obligatoria establece que: " A educación secundaria obligatoria contribuirá a desenvolver nos alumnos e alumnas as capacidades que lles permitan:"no seu apartado "

g) Desenvolver o espírito emprendedor e a confianza en si mesmo, a participación, o sentido crítico, a iniciativa personal e a capacidade para aprender a aprender, planificar, tomar decisións e asumir responsabilidades."

Ademais a materia de Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial contribuirá a desenvolver nos alumnos as capacidades que lles permitan:

- Adquirir conciencia das fortalezas e debilidades propias, desenvolvendo a confianza nun mesmo.
- Desenvolver capacidades como a observación, a iniciativa, a autonomía persoal, a motivación, o liderazgo, o diálogo, o traballo en equipo, a toma de decisións, a asunción de responsabilidades e o respecto ante distintas opinións dos demais a través de habilidades coma a empatía, a cooperación e a asertividade.
- Fomentar habilidades negociadoras e de resolución de conflitos para o logro dos obxectivos.
- Comprender o concepto de emprendedor e valorar a figura deste como axente do cambio social, do desenvolvemento e da innovación, diferencándoo do concepto de empresario.
- Coñecer os rasgos da persoa emprendedora.
- Identificar oportunidades de negocio.
- Utilizar a creatividade e a innovación para a xeración de ideas.
- Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación como instrumento básico para desenvolver o plan de empresa.

5.3 ECONOMÍA 4º DE ESO

- Integrar o concepto de economía como ciencia da elección. Identificar os principais axentes económicos, a súa actuación e as relacións entre eles. Valorar críticamente o impacto das accións dos axentes económicos sobre o entorno.
- Adquirir e empregar vocabulario económico con precisión e rigor, de xeito que permita coñecer, valorar e interpretar a realidade económica e social que nos rodea.
- Describir a importancia da empresa e o emprendemento no proceso de creación de riqueza dunha sociedade.
- Identificar as consecuencias das actividades empresariais para a propia empresa, os seus traballadores e a sociedade no seu conxunto.
- Coñecer, controlar e xestionar as variables de ingresos e gastos dun orzamento persoal e saber decidir con racionalidade entre as distintas alternativas económicas da vida persoal e relacionalas co benestar propio e social.
- Aprender a elaborar e levar o seguimento dun orzamento persoal, familiar e empresarial.

- Analizar o papel do diñeiro no funcionamento da sociedade. Valorar o aforro como medio para acadar logros persoais.
- Explicar o papel do sector público, como garante do marco de actuación e como axente económico. Valorar críticamente os efectos da súa actuación ou ausencia de actuación respecto á igualdade e o benestar dunha sociedade.
- Diagnosticar os efectos da inflación como elemento distorsionador das decisións que toman os axentes económicos nunha sociedade.
- Analizar as características principais do mercado de traballo, as políticas de emprego e valorar as oportunidades que presenta.
- Coñecer e valorar as vantaxes que supón o comercio internacional.
- Buscar, seleccionar, comprender e valorar noticias económicas procedentes das distintas fontes.
- Facer tarefas en grupo e participar en debates cunha actitude construtiva, crítica e tolerante, fundamentando de forma axeitada as opinións e valorando o diálogo como unha vía necesaria para a solución dos problemas económicos.
 - Coñecer e comprender os dereitos e deberes que se derivan da utilización dos produtos e servizos financeiros.
- Coñecer as recomendacións sobre seguridade cando se opere coa banca tradicional e electrónica.
- Analizar as distintas alternativas de aforro e investimentos, tendo en conta os seus riscos e os beneficios da diversificación.

- Distinguir os distintos tipos de contas bancarias que se poden utilizar na nosa sociedade, así como outro tipo de activos financeiros relacionados coas entidades financeiras.
- Recoñece e clasifica os préstamos segundo a garantía esixida pola entidade prestamista.
- Coñece que é o tipo de xuro e as distintas variantes en que pode aparecer este concepto financeiro.
- Distingue o que é o sistema público de Seguridade Social dos sistemas de previsión privados.

- Recoñece cales son as canles a través das cales se poden presentar reclamación ante as entidades bancarias e cales son os organismos ante os que se pode continuar con esas reclamación no caso de que non estemos de acordó ca resposta dada pola entidade bancaria
- Coñece os distintos tipos de tarxetas que existen e recoñece os datos que deben figurar no anverso e no reverso das tarxetas.

5.4 ECONOMÍA 1º BACHARELATO

. Identificar e comprender o ciclo da actividade económica. Distinguir sistemas económicos e formar un xuízo persoal acerca

das vantaxes e inconvenientes de cada un deles.

. Manifestar interese por coñecer e interpretar con sentido crítico e solidario os grandes problemas económicos actuais, en especial as desigualdades económicas e a sobreexplotación de recursos naturais, así como os derivados da globalización da actividade económica.

. Relacionar feitos económicos significativos co contexto social, político, histórico e cultural en que tiveron lugar. Trasladar esta reflexión ás situacións cotiás. Formular xuízos persoais acerca da conveniencia ou non da intervención da Administración Pública na economía e dos seus efectos.

. Comprender o funcionamento do sistema de economía de mercado, sinalando as súas vantaxes e inconvenientes, así como as interrelacións entre o sistema económico e os fenómenos sociais.

. Utilizar técnicas elementais de tratamento e representación de datos sobre a economía galega, española, europea ou doutras zonas do mundo para coñecer e comprender os trazos característicos da situación económica deses territorios e as perspectivas de futuro.

. Formular xuízos persoais acerca de problemas económicos de actualidade. Comunicar opinións argumentando con precisión e rigor a partir de conceptos e principios económicos elementais. Aceptar a discrepancia e os puntos de vista distintos como vía de enriquecemento persoal.

. Interpretar mensaxes, datos e informacións que aparecen nos medios de comunicacións e/ou internet sobre desaxustes económicos actuais e contrastar as medidas correctoras de política económica que se propoñen. Formular xuízos persoais sobre elas e comprender que as decisións implican, en ocasións, elixir entre obxectivos en parte contradictorios para os diferentes axentes económicos.

. Analizar e valorar criticamente as repercusións do crecemento económico sobre o medio natural e a calidade de vida das persoas, así como o diferente grao de desenvolvemento das distintas rexións e países. Reflexionar sobre a necesidade de acadar un desenvolvemento sustentable.

. Abordar de maneira autónoma e razoada problemas económicos do contorno, utilizando os procedementos de indagación das ciencias sociais e diversas fontes e medios de información, en especial as tecnoloxías e medios de información e comunicación. Trasladar esta reflexión ás situacións cotiás do contorno.

. Coñecer e comprender, dunha maneira crítica, o uso e significado das principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.

No caso de Economía da Empresa, de segundo de bacharelato, os obxectivos que plantexamos son os seguintes:

1. Analiza-las características máis relevantes dos distintos tipos de empresa, identificando as súas funcións, obxectivos, interrelacións e organización; a investigación, o papel das innovacións tecnológicas e as principais normas xurídicas que as afectan.
2. Apreciar o papel das empresas na satisfacción das necesidades das persoas consumidoras e no aumento da calidade de vida e benestar da sociedade, así como elaborar suizos ou criterios persoais sobre as súas disfuncións.
3. Valorar críticamente as posibles consecuencias sociais e ambientais da actividade empresarial, así como a súa responsabilidade no esgotamento dos recursos naturais, sinalando a súa repercusión na calidade de vida das persoas.
4. Identificar as consecuencias que, para as empresas e a sociedade, ten a globalización da economía e as posibles liñas de conducta que se deben adoptar fronte ao fenómeno, adquirindo conciencia das desigualdades e efectos que este xera.
5. Identificar os dereitos e obrigas das traballadoras e traballadores, valorando a necesidade que estes colectivos e a sociedade teñen de acadar un elevado grao de conciliación da vida laboral e familiar. A súa relación cos obxectivos empresariais.
6. Valorar a importancia da seguranza e hixiene no traballo e da prevención dos riscos laborais.
7. Analizar o funcionamento de organizacións e grupos en relación coa aparición e resolución de conflitos.
8. Analizar as distintas políticas de marketing que adoptan as empresas segundo os mercados a que se dirixen, valorando os límites éticos que as devanditas políticas deben considerar.
9. Establecer, de modo xeral, os datos máis relevantes da información contida nas contas anuais dunha empresa e interpretar a información transmitida.
10. Identificar as principais fontes de financiamento das empresas, analizando as diferentes opcións posibles.
11. Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación e mais outros medios, obter, seleccionar e comprender de maneira clara e coherente informacións sobre feitos relevantes do ámbito empresarial internacional, nacional e local e facer unha valoración crítica delas.
12. Analizar a actividade económica das empresas, en especial as galegas, a partir das súas áreas de organización, relacións internas e a súa dependencia externa. Valorar a importancia que para a economía galega teñen as pequenas e medianas empesas, así como as cooperativas, como xeradoras de emprego, innovación e como motores do desenvolvemento económico e social.

5.6 Fundamentos de Administración e Xestión

No caso de Fundamentos de Administración e Xestión de segundo de bacharelato, os obxectivos que plantexamos son os seguintes:

- Desenvolver capacidades como a observación, a iniciativa, a autonomía persoal, a motivación, o liderazgo, o diálogo, o traballo en equipo, a toma de decisións, a asunción de responsabilidades e o respecto ante distintas opinións dos demais a través de habilidades coma a empatía, a cooperación e a asertividade.
- Adquirir conciencia das fortalezas e debilidades propias, desenvolvendo a confianza nun mesmo.
- Fomentar habilidades negociadoras e de resolución de conflitos para o logro dos obxectivos.
- Comprender o concepto de emprendedor e valorar a figura deste como axente do cambio social, do desenvolvemento e da innovación, diferenciándoo do concepto de empresario.
- Coñecer os rasgos da persoa emprendedora.
- Identificar oportunidades de negocio.
- Utilizar a creatividade e a innovación para a xeración de ideas.
- Utilizar as tecnoloxías da información e a comunicación como instrumento básico para desenvolver o plan de empresa.
- Analizar as características máis relevantes dos distintos tipos de empresa, identificando as súas funcións, obxectivos, interrelacións e organización; a investigación, o papel das innovacións tecnolóxicas e as principais normas xurídicas que as afectan.
 - Apreciar o papel das empresas na satisfacción das necesidades das persoas consumidoras e no aumento da calidade de vida e benestar da sociedade, así como elaborar xuízos ou criterios persoais sobre as súas disfuncións.
 - Valorar críticamente as posibles consecuencias sociais e ambientais da actividade empresarial, así como a súa responsabilidade no esgotamento dos recursos naturais, sinalando a súa repercusión na calidade de vida das persoas.
 - Identificar as consecuencias que, para as empresas e a sociedade, ten a globalización da economía e as posibles liñas de conducta que se deben adoptar fronte ao fenómeno, adquirindo conciencia das desigualdades e efectos que este xera.
 - Identificar os dereitos e obrigas das traballadoras e traballadores, valorando a necesidade que estes colectivos e a sociedade teñen de acadar un elevado grao de conciliación da vida laboral e familiar. E a súa relación cos obxectivos empresariais.
 - Valorar a importancia da seguranza e hixiene no traballo e da prevención dos riscos laborais.
 - Analizar o funcionamento de organizacións e grupos en relación coa aparición e resolución de conflitos.
 - Analizar as distintas políticas de marketing que adoptan as empresas segundo os mercados a que se dirixen, valorando os límites éticos que as devanditas políticas deben considerar.
 - Establecer, de modo xeral, os datos máis relevantes da información contida nas contas anuais dunha empresa e interpretar a información transmitida.
 - Identificar as principais fontes de financiamento das empresas, analizando as diferentes opcións posibles.

- Utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación e mais outros medios, obter, seleccionar e comprender de maneira clara e coherente informacións sobre feitos relevantes do ámbito empresarial internacional, nacional e local e facer unha valoración crítica delas.
- Analizar a actividade económica das empresas, en especial as galegas, a partir das súas áreas de organización, relacións internas e a súa dependencia externa. Valorar a importancia que para a economía galega teñen as pequenas e medianas empresas, así como as cooperativas, como xeradoras de emprego, innovación e como motores do desenvolvemento económico e social.

6. MÍNIMOS ESIXIBLES

6.1 PARA ECONOMÍA FINANCEIRA

Distinguir o que é riqueza e renda e coñecer o concepto deseguridade financeira

Calculo de un plan de aforro partindo dun obxectivo que se poda cuantificar.

Adquirir e fomentar bos hábitos de aforro

Planificar o pagamento de gastos futuros

Coñece os tipos de xuros

Calcular o xuro simple e o xuro composto

Apreciar o impacto do xuro composto sobre o aforro

Comprender o principio de págate primeiro

Como sacarlle partido ó teu diñeiro

Aforrar para lograr aquelas cousas que son importantes para ti.

Desaforro ou aforro negativo

O endebedamento intelixente

Préstamos bancarios: diferencias entre préstamos persoais e préstamos hipotecarios.

O consumo intelixente e os pasos para chegar ó consumo intelixente:

Consumo consciente, informado, crítico, saudable, sostible, solidario e activo.

As contas bancarias á vista e contas de aforro e os servicios básicos asociados a estas contas.

Produtos financeiros: contas á vista, depósitos e imposicións a prazo

Banca a distancia: banca online e banca telefónica.

O diñeiro en efectivo

Medios de pagamento electrónicos.

Cheques

As tarxetas: de débito, de crédito, carteira e comerciais.

Características físicas e recomendacións no uso de tarxetas

Rendibilidade e risco no investimento: contas remuneradas, depósitos a prazo fixo, renda fixa e renda variable, fondos de inversión.

Distingue o sistema público de Seguridade Social dos sistemas privados de previsión (seguros e plans de pensións)

Orzamento persoal e familiar: Identifica e clasifica ingresos e gastos para elaborar un orzamento familiar e persoal. Clasifica cada un dos gastos no seu grupo correspondente en fixos obrigatorios, variables necesarios, variables non necesarios, imprevistos e ocasionais.

Procesos de reclamación perante os bancos

Protección de datos de carácter persoal

Funcións e clases de diñeiro.

6.2 PARA INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA E EMPRESARIAL

1. Identificar cualidades personales del emprendedor

2. Distinguir funciones da empresa e tipos de empresas segundo diversas clasificacións

3. Orientación académica e profesional. Sabe facer un curriculum e carta de presentación, e un esquema do seu perfil profesional, a través del sistema nacional de cualificaciones y de la Formación Profesional.

4. Conoce las normas fundamentales del derecho del trabajo: constitución, Estatuto del los Trabajadores, convenio colectivo y contrato de trabajo. Derechos y deberes de los trabajadores.

5. Coñece o funcionamento do sistema nacional da seguridade social, e as obrigas dos traballadores e dos empresarios: altas, afiliacións e cotizacións e así como as prestacións.

6. Identifica situacións de riscos laborais e coñece os métodos de prevención.

7. Realiza o desenvolvemento dun proxecto de empresa ó longo do curso, incluíndo todos os trámites de constitución e posta en marcha da empresa.

8. Realiza actividades e clasifica as empresas tendo en conta o capital necesario para a súa constitución e o tipo de responsabilidade de cada socio e outras características que ten a empresa para buscar a forma xurídica de empresa máis axeitada. Coñece as formas xurídicas das empresas e sabe distinguilas segundo as súas características.

9. Identifica fontes de financiamento internas e externas e a curto e longo prazo.

10. Coñece os produtos financeiros máis axeitados a cada situación da empresa.

11. Coñece as obrigas fiscais das empresas, segundo a súa actividade. Indica as principais diferenzas entre os distintos impostos.

6.3 PARA ECONOMÍA DE 4º DE LA ESO

1. Concepto de Economía. Distinguir entre necesidades primarias e secundarias

2. A necesidade de elixir

3. Clasificación dos distintos tipos de bens

4. Análise e comparación dos sistemas económicos, facendo especial fincapé no sistema de economía mixta de mercado.

5. Identificación dos factores productivos.

6. Relación entre os axentes económicos a través do fluxo circular da renda.

7. A función de produción e custos a curto prazo, tanto totais, como medios e marxinais. Ademais de distinguir entre custos fixos e variables

8. Cálculo dos beneficios dunha empresa.

9. Identificar os principais sectores de actividade da economía

10. Describe os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relaciona con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos/das propietarios/as da empresa

11. Analiza as características principais do proceso produtivo.

12. Identifica fontes de financiamento da empresa distinguindo as internas das externas e as de curto das de longo prazo.

13. Entende os conceptos de economía normativa e positiva e os distingue a partir de exemplos concretos.

14. Diferencia entre o concepto de microeconomía e macroeconomía.

15. Diferencia os impostos que afectan as empresas e recoñece a importancia do cumprimento das obrigas fiscais
16. Elabora un orzamento ou plan financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.
17. Coñece o funcionamento básico do diñeiro e diferencia os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento e o seu funcionamento.
18. Coñece o funcionamento dos plans de pensións e outros produtos financeiros.
19. Coñece o concepto de seguro e a súa finalidade e as distintas clases de seguros que existen.
20. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.
21. Diferencia e explica os conceptos de débeda pública e déficit público.
22. Diferencia as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analiza as relacións entre elas e interpreta datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.
23. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.

6.4 PARA ECONOMÍA DE 1º BACHARELATO

1. Concepto de Economía. Distinguir entre necesidades primarias e secundarias
2. A necesidade de elexir
3. Clasificación dos distintos tipos de bens
4. Analise e comparación dos sistemas económicos, facendo especial fincape no sistema de economía mixta de mercado.
5. Identificación dos factores productivos.
6. Relación entre os axentes económicos a través do fluxo circular da renda.
7. A función de produción e custos a corto prazo, tanto totais, como medios e marxinais. Ademais de distinguir entre custos fixos e variables
8. Cálculo dos beneficios dunha empresa.
9. Identificar os principais sectores de actividade da economía
10. O funcionamento do mercado: a oferta e a demanda. Movementos ó longo da curva de demanda e desprazamentos da mesma. Movementos ó longo da curva de oferta e desprazamentos da mesma. Equilibrio do mercado. A elasticidade - precio da demanda: concepto e tipos

11. Identificar os principais tipos de mercado.
12. Coñecer o funcionamento do mercado de traballo
- 13 Cálculo do PIBp.m., PIBc.f., PNBc.f. e PNNc.f. e a RENDA NACIONAL e a RENDA NACIONAL DISPONIBLE e saber pasar dunha variable macroeconómica a outra e a renda per cápita.
14. Inflación. ¿Qué? Tipos de inflación e cómo se determina.
15. A intervención do sector público na economía.
16. A importancia do diñeiro na economía. Clases de diñeiro. Motivos polos que se demanda diñeiro. O sistema financeiro. A bolsa e o seu funcionamento.
17. O comercio internacional.
18. A Unión Europea. Desenvolvemento, pobreza e estado do benestar.

6.5 PARA ECONOMÍA DA EMPRESA DE 2º BACHARELATO

- . Concepto de empresa: inputs, outputs e valor engadido.
- . A creación de valor.
- . Elementos, funcións e obxectivos da empresa.
- . Áreas de actividade da empresa.
- . Visións do papel do empresario no pensamento económico.
- . Tipos de empresa e criterios de clasificación.
- . Principais formas xurídicas da empresa.
- . A responsabilidade social da empresa.
- . Código de comercio e Rexistro Mercantil.
- . Obrigacións contables da empresa.
- . Signos distintivos da empresa: rótulo e marca.
- . Contrato de traballo: concepto e elementos.
- . Tipos de contratos laborais.
- . Causas de suspensión e extinción dos contratos laborais.
- . Concepto de Convenio Colectivo.
- . Obligacións de afiliación e cotización á Seguridade Social.
- . Tributos: concepto e clases.
- . Impostos: tipos e ámbito de xestión.
- . Fiscalidade do empresario individual: IRPF, IVE
- . Fiscalidade do empresario social: ISB, IVE.
- . As 5 forzas competitivas de Porter.
- . Factores de localización espacial das empresas.
- . Localización en zonas de alta densidade comercial: vantaxes e inconvenientes.
- . O concepto de produción. A cadea de valor
- . Eficiencia técnica e económica.
- . Os custos na empresa.
- . Umbral de rendibilidade ou punto morto.
- . I+D+i
- . Productividade dos factores e rendibilidade.
- . A xestión de stocks.
- . Método de Wilson.
- . Planificación e control da produción: método PERT e diagrama de GANT.
- . A dimensión empresarial.
- . As PEME: vantaxes e inconvenientes.
- . As multinacionais: características
- . Crecemento interno e externo da empresa.
- . Concepto de mercado.
- . Clases de mercados.

- . A segmentación de mercados.
- . A investigación de mercados.
- . O marketing-mix: produto, prezo, promoción e distribución.
- . Concepto de patrimonio da empresa.
- . Valoración de existencias: FIFO e PMP.
- . As masas patrimoniais.
- . Estructura económica e financeira da empresa.
- . Fondo de manobra.
 - As contas anuais: Balance, conta de resultados e memoria
 - Concepto e clases de investimentos.
 - Valoración dos investimentos: Plazo de recuperación, VAN e TIR.
 - Fontes de investimento e financiamento da empresa
- . O concurso de acreedores.
- . Periodo Medio de Maduración Económico e Financeiro da empresa
 - Análise económico e financeiro: ratios e porcentaxes.
 - Rendibilidade económica e financeira.
 - Principios básicos de organización da empresa.
 - Organización formal e informal.
 - Visión do pensamento administrativo: Taylor, Fayol e Mayo.
 - A produción e a produtividade.
 - Cálculo dos custos de produción.
 - Cálculo, interpretación e representación gráfica do punto morto.

6.6 PARA FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN

- A idea de negocio
- A innovación, desenvolvemento económico e creación de empresas
- Saber realizar unha análise do sector partindo do modelo de Porter
- Valorar as cualidades que debe ter un emprendedor
- Saber elaborar un plan empresarial e analizar os seus obxectivos
- Analizar as formas xurídicas de empresas así como a súa localización e dimensión
- Analizar os trámites de creación e posta en marcha dunha empresa así como os organismos ós que dirixirse para levar a cabo ditas tramitacións
- Levar adiante o plan de aprovisionamento a través da xestión de inventarios, seleccionando os provedores máis adecuados e xestionando as compras
- Levar adiante un plan de marketing
- Realizar un estudo de mercado, determinar o produto e o prezo de dito produto, así como se vai a levar a cabo o proceso de publicidade, promoción e distribución dos produtos e servizos da empresa.
- Levar adiante a planificación dos R.R.H.H., o seu reclutamento, selección
- Saber cumprimentar un contrato de traballo

- Saber cumplimentar un recibo de salarios e os documentos necesarios para satisfacer as cuotas á Seguridade Social e os impostos á facenda pública polas retencións practicadas no recibo de salarios.
- Saber elaborar a documentación relativa ós distintos impostos que debe pagar a empresa.
- Saber como se contabilizan os feitos contables derivadas das operación da empresa
- Establecer, de modo xeral, os datos máis relevantes da información contida nas contas anuais dunha empresa e interpretar a información transmitida. Así como coñecer o sistema de partida dobre e saber reflexar os movementos que ali se recollen nas contas anuais.
- Identificar as principais fontes de financiamento das empresas, analizando as diferentes opcións posibles e elixindo aquela que máis de adecue ás características do plan de negocio que se está a elaborar.
- Avaliar a viabilidade da empresa de acordó con diferentes tipos de análise, utilizando métodos de selección e valoración de investimentos
- Saber utilizar as tecnoloxías da información e da comunicación e outros medios para obter, seleccionar e comprender de maneira clara e coherente informacións sobre feitos relevantes do ámbito empresarial internacional, nacional e local e facer unha valoración crítica delas.
- Expor e comunicar públicamente o proxecto de empresa

7. CONCRECIÓN DAS APRENDIZAXES IMPRESCINDIBLES NON ADQUIRIDAS NO CURSO ANTERIOR.

Debido a que nas asignaturas deste departamento non hai continuidade das materias dun curso para o curso seguinte as aprendizaxes dos cursos anteriores non son imprescindibles para cursar os seguintes cursos, aínda que mellora moito o seguimento da materia cando se teñen coñecementos previos sobre calquera materia de economía, polo tanto o desenvolvemento desta materia non se veu afectado.

Cabe resaltar que os alumnos de 2º de bacharelato, como no curso pasado non se diron temas relacionados coas actividades financeiras, sobre todo os activos financeiros como son as accións, obrigacións, préstamos, etc, foronlles adiantados temas relacionados con esta parte da economía como son as fontes de financiación da empresa que outros curso se daban xa a finais da 2ª ou incluso na terceira avaliación.

8. CONCRECIÓN PARA CADA ESTÁNDAR DE APRENDIZAXE AVALIABLE: OBXECTIVOS, CONTIDOS, CRITERIOS DE AVALIACIÓN, ESTÁNDARES DE APRENDIZAXE, COMPETENCIAS CLAVE E TEMPORALIZACIÓN E PROCEDEMENTOS E INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN:

8.1 ECONOMÍA FINANCEIRA DE 2º DE ESO

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar la materia	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
Bloque 1. Educación e finanzas persoais							
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Educación financeira. ▪ B1.2. Obxectivos financeiros persoais. Seguridade financeira. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Administrar os recursos financeiros persoais de xeito responsable, para garantir a seguridade financeira ao longo da vida. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFNB1.1.1. Recoñece as fontes de renda persoal e describe os tipos de recursos financeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora os diferente tipos de ingresos que pode ter una o varias persoas semanalmente, mensualmente 	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFNB1.1.2. Procura alcanzar a seguridade financeira na concreción dos seus obxectivos financeiros persoais. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CSC ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora a necesidade da seguridade financeira para poder chegar a fin de mes 	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.1.3. Identifica os tipos de investimentos ao longo da vida das persoas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece os distintos tipos de investimento os cunha persoa pode realizar ó longo da súa vida 	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%
	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Sistema financeiro, indicadores económicos e tipos de xuro. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.2. Identificar os mercados financeiros, os axentes intervinientes e os indicadores financeiros básicos vinculados coa evolución das condicións económicas que inflúen nas decisións financeiras da cidadanía. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.2.1. Relaciona a situación económico-financeira persoal cos principais indicadores económicos. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica os principais indicadores económicos para coñecer cal é a situación financeira en cada momento. 	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.2.2. Explica o papel dos intermediarios financeiros na sociedade, e caracteriza e identifica os principais mercados financeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece o papel dos intermediarios financeiros e as súas actividades dentro dos mercados financeiros. 	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%
	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Renda persoal: consumo e aforro. B1.5. Consumo: modalidades 	<ul style="list-style-type: none"> B1.3. Xestionar a renda persoal, recoñecendo as súas orixes, os destinos alternativos e as necesidades que se deben cubrir en cada etapa da vida. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.3.1. Identifica as etapas que conducen á toma de decisión de consumo intelixente. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Sabe distinguir as diferentes 	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
	de consumo. <ul style="list-style-type: none"> B1.6. Aforro e investimento. B1.7. Rendibilidade e risco no investimento. 				fases nas que debe avaliarse a forma en que deberá facerse a función de consumo	
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.3.2. Interpreta o significado de rendemento e risco en diversos contextos financeiros, e recoñece os beneficios da diversificación. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Avalia os distintos rendementos que se poden obter a partir de exemplos de distintos activos financeiros e o risco que a súa posesión conleva, así como a necesidade de diversificar os distintos produtos financeiros nos que se inviste. 	1ª avaliación Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.3.3. Recoñece a dimensión temporal do consumo, e distingue do aforro e do investimento. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	Tendo en conta que o aforro é un aplazamento do consumo actual, distingue que	1ª avaliación Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					o consumo actual leva aparelado una diminución da dispoñibilidade de aforro no futuro.		
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.3.4. Representa graficamente as operacións de investimento e interpreta o significado de rendemento e do risco en diversos contextos financeiros, e reconece os beneficios da diversificación. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CD 	A través de gráficas nas que aparecen os períodos que dura a inversión ou o aforro, así como o tipo de interés aplicable en cada caso, reconece o rendemento e o risco de cada una das operacións así como o beneficio de diversificar ditas inversións.	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.3.5. Identifica os motivos que conducen á decisión de aforrar. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece os motivos polos que 	1ª avaliación	Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación	
				<ul style="list-style-type: none"> CAA 	se aforra.	ón	
	<ul style="list-style-type: none"> B1.8. Operacións de investimento: elementos, dimensión temporal e tipos de xuro. B1.9. Depósitos e imposicións a prazo. B1.10. Contas á vista remuneradas. 	<ul style="list-style-type: none"> B1.4. Identificar os produtos de aforro, considerar as súas características e a súa tipoloxía, calcular o rendemento ofrecido e valorar a oportunidade de contratación. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.4.1. Recoñece as características dos tipos de depósitos e imposicións a prazo ofrecidas polas entidades bancarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	Distingue os distintos tipos de depósitos e os diferenzas dos depósitos o imposicións a prazo fixo, así como as características que lle son propias.	2ª avaliación	Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.4.2. Compara ofertas concretas de depósitos e imposicións a prazo mediante a consideración dos tipos efectivos de xuro aplicados. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> A través de exercicios nos que se aplican as características relacionadas con distintos tipos efectivos de xuros de cada tipo de depósito e imposicións a prazo fixo é quen de facer 	2ª avaliación	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					comparacións de distintas ofertas que se plantean.	
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.4.3. Considera as características das contas á vista remuneradas existentes no mercado bancario, e diferéncias das imposicións e dos depósitos a prazo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Distingue as características das contas á vista remuneradas existentes no mercado bancario, e as diferencias das imposicións e dos depósitos a prazo. 	1ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB1.4.4. Avalia a oportunidade de contratación de imposicións e depósitos a prazo e de contas á vista remuneradas en función das condicións do mercado, e considera as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC CSIEE 	Avalia as vantaxes e os inconvenientes de contratar imposicións a prazo fixo con relación as depósitos remunerados segundo	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					as condición que se denese momentos no mercado financeiro.	
Bloque 2. Planificación financeira persoal e familiar						
	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Planificación financeira ao longo da vida. B2.2. Orzamento persoal e familiar. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.1. Planificar a vida financeira, clasificar os elementos integrantes dun orzamento persoal ou familiar, e identificar medidas de control que permitan non desviarse dos niveis orzados. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.1.1. Valora o impacto da planificación e a importancia do aforo na vida de cadaquén. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece a necesidade dunha planificación dos asuntos financeiros ó longo da vida e a importancia do aforo ó longo da vida. 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.1.2. Identifica e clasifica ingresos e gastos para elaborar un orzamento persoal e familiar. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Distingue os diferentes elementos que compoñen o orzamento persoal e é capaz de identificar cales son os 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					<p>ingresos e os gastos e dentro deles os distintos tipos de gastos en fixos necesarios así como variables necesarios e variables non necesarios</p>		
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.1.3. Avalía os gastos axustándoos aos ingresos e identifica medidas de control. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CAA CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Propón un plan financeiro para mellorar a situación financeira en caso de que a liquidez e a solvencia non sexan as adecuadas para ter seguridade financeira. 	2ª avaliación	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.3. Operacións de financiamento: elementos, dimensión temporal e tipos de xuro. ▪ B2.4. Capacidade de endebedamento persoal. ▪ B2.5. Préstamos e contas de crédito. ▪ B2.6. Préstamos persoais e hipotecarios. ▪ B2.7. Finalidade, importe, prazo e tipo de xuro nos préstamos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.2. Determinar as necesidades de financiamento ao longo da vida, analizar as operacións de préstamo, diferenciando os tipos existentes en función das súas características e identificando os elementos integrantes, e avaliar a capacidade de endebedamento, garantindo a seguridade financeira 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFNB2.2.1. Recoñece as características e as diferenzas entre préstamos e pólizas de crédito. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Distingue as características que diferencian un préstamo dunha póliza de crédito. 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exames e observación na aula ▪ 100%
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFNB2.2.2. Clasifica os préstamos segundo a garantía esixida pola entidade prestamista, definindo cada un dos tipos e analizando as súas características e os elementos integrantes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSIEE 	Recoñece que existen distintos tipos de préstamos en función das garantías exixidas polas entidades cos conceden en función da garantía correspondent e que dita entidade establece para a concesión de cada tipo de préstamo. Distingue as distintas clasificación deste tipo de préstamos que poden darse, así como as súas características e elementos que integran.	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> ▪ Exames e observación na aula ▪ 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.2.3. Representa graficamente as operacións de financiamento, identificando os seus elementos integrantes, e recoñece os efectos do tipo de xuro. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA CSIEE 	A través de gráficas nas que aparezan os elementos integrantes das operacións de financiamento, podan ser recoñecidos non só estes elementos senón tamén os efectos do tipo de xuro.	2ª avaliación	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.2.4. Interpreta a diferenza entre o TXN e o TAE nas operacións de financiamento e entre os tipos de referencia oficiais para a determinación dos tipos de xuro aplicables. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece a diferenza entre os tipos de xuro nominais e os tipos de xuro equivalentes e como se pode pasar dun a outro utilizando fórmulas de matemáticas financeiras 	2ª avaliación	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					asi como os tipos de xuro de referencia para a aplicación dos tipos de xuro que logo se aplican as distintas operación de financiamento.	
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.2.5. Valora a idoneidade de cada tipo de préstamo en función da finalidade, o importe e o prazo. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñecer cal é o tipo de préstamo que mellor se adapte ás condición de cada momento, en función de o importe do préstamo e o prazo de devolución do mesmo. 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
	<ul style="list-style-type: none"> B2.8. Sistemas de previsión social públicos e privados. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.3. Analizar o sistema público de previsión social, considerar o seu efecto sobre a planificación para lograr a seguridade financeira e comparar cos sistemas privados. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.3.1. Distingue o sistema público de Seguridade Social dos sistemas privados de previsión (seguros e plans de pensións). 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Interpreta a diferenza entre o o sistema público de Seguridade Social 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					dos sistemas privados de previsión (seguros e plans de pensións). Distingue os distintos tipos de seguros que existen, así como os distintos plans de pensións que hai e o seu funcionamento.		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.9. Relacións nos mercados financeiros: actitudes, información e negociación. ▪ B2.10. Tarifas dos produtos e servizos financeiros. ▪ B2.11. Procesos de reclamación perante os bancos e as entidades supervisoras. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.4. Estimar a capacidade de negociación coas entidades bancarias, distinguir os custos dos produtos e dos servizos financeiros, e precisar os procesos de reclamación, ante entidades bancarias e organismos reguladores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ EFNB2.4.1. Identifica os elementos das tarifas aplicadas á clientela polas entidades bancarias e compara as condicións ofrecidas por distintas entidades para elixir a mellor opción. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMCCT ▪ CD ▪ CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Fai comparacións entre as condicións establecidas para a súa clientela polas entidades bancarias e elixe dentro das opcións aquela que mellor se adapte ás súas 	2ª avaliación	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Exames e observación na aula ▪ 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					necesidades así como identificar os elementos das tarifas aplicadas á clientela polas entidades.	
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.4.2. Determina os procesos de reclamación perante entidades bancarias e organismos reguladores, e as actitudes que cómpre adoptar como persoa usuaria de servizos bancarios. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Valora a capacidade de negociación coas entidades financeiras e coñece a figura do defensor do cliente e os procedementos de reclamación ante as entidades financeiras. 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.4.3. Comprende os principais dereitos e deberes dos/das consumidores/as no mundo financeiro e recoñece as principais implicacións dos contratos financeiros. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Comprende a necesidade de ler e interpretar a letra pequena dos contratos 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo realización de avaliación	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					bancarios, así como as cláusulas destes contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas.		
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.4.4. Elabora un sinxelo escrito de reclamación perante unha entidade bancaria, utilizando unha estrutura formal axeitada. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Redacta unha reclamación escrita, utilizando un documento de carácter formal. 	2ª avaliación	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
	<ul style="list-style-type: none"> B2.12. Banca a distancia. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.5. Descubrir novos sistemas de relación coas entidades bancarias (banca a distancia) e recoñecer o funcionamento e a operación permitidos para identificar as súas vantaxes e os seus inconvenientes. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.5.1. Distingue os sistemas alternativos de relación coas entidades bancarias, precisando o funcionamento e as operacións permitidas. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece a banca a distancia e dentro dela a banca online e banca telefónica e sabe que tipos de operación pódense levar con este tipo de entidades 	2ª avaliación	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización e procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					e cales osn	
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.5.2. Valora as vantaxes e os inconvenientes das novas canles de relación coas entidades financeiras. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Identifica cales son vantaxes e os inconvenientes das novas canles de relación coas entidades financeiras 	<ul style="list-style-type: none"> 2ª avaliación Exames e observación na aula 100%
	<ul style="list-style-type: none"> B2.13. Protección de datos de carácter persoal. B2.14. Seguridade e tecnoloxías da información e da comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> B2.6. Identificar os perigos derivados do emprego de datos de carácter persoal nas relacións bancarias. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.6.1. Recoñece os perigos do uso fraudulento e do abuso na utilización de datos de carácter persoal nas relacións coas entidades bancarias, con especial atención aos vinculados cos novos sistemas de relación cos bancos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece os perigos do uso fraudulento e do abuso na utilización de datos de carácter persoal nas relacións coas entidades bancarias, con especial atención aos vinculados cos novos sistemas de relación cos 	<ul style="list-style-type: none"> 2ª avaliación Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					bancos, en concreto a protección de datos de carácter persoal	
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.6.2. Considera as recomendacións de seguridade e protección de datos persoais na operativa bancaria e comprende os dereitos que lle outorga a normativa aplicable. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece os dereitos recollidos na lei de protección de datos persoais e tenno en conta cando realiza operacións bancarias non presenciais. 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB2.6.3. Valora a necesidade de garantir a seguridade na operativa bancaria a través dos novas canles de relación coas entidades bancarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Ademáis de coñecer as novas canles de relación cas entidades bancarias ten a seguridade de que cando leva a cabo unha operación bancaria mediante 	2ª avaliación <ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					estas novas canles ós seus datos persoais están debidamente protexidos.	
Bloque 3. Xestión da liquidez						
	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Diñeiro: características, funcións e clases. B3.2. Contratos de conta bancaria á vista. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.1. Recoñecer o valor social do diñeiro e o seu papel na economía persoal, identificar os casos de uso fraudulento e valorar que o diñeiro pode investirse, prestarse e pedirse prestado. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB3.1.1. Distingue as necesidades de fondos a curto, medio e longo prazo, e identifica as alternativas para o pagamento de bens e servizos. EFNB3.1.2. Describe os medios para identificar diñeiro falso e explica os pasos que se deben seguir no caso de detectalo. EFNB3.1.3. Valora as consecuencias do uso fraudulento do diñeiro. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
				<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
				<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> 	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Razóns para utilizar os servizos bancarios. B3.4. Contas bancarias á vista. B3.5. Clasificación das contas bancarias á vista. B3.6. Funcionamento das contas bancarias á vista. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.2. Analizar os contratos bancarios de conta á vista, explicar a súa estrutura e o seu funcionamento, clasificalos e interpretar a información subministrada nos documentos relacionados. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB3.2.1. Explica o papel de intermediación das entidades bancarias, valorando a importancia das súas funcións na economía. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CSC 	<ul style="list-style-type: none"> Comprender as funcións das entidades financieras como intermediadoras entre 	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B3.7. Interpretación dos documentos vinculados ás contas bancarias á vista. 				os aforradores e os inversores ou persoas que precisan diñeiro para satisfacer as súas necesidades inmediatas.		
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB3.2.2. Clasifica as contas bancarias á vista, describe as súas características e os elementos obxectivos e subxectivos, e explica vantaxes e inconvenientes. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece as distintas contas bancarias á vista, as súas características, elementos obxectivos e subxectivos, e explica vantaxes e inconvenientes. 		<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB3.2.3. Describe o funcionamento das contas bancarias á vista, explica os movementos e interpreta a información subministrada nos extractos e nos documentos xustificativos. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> Mediante casos prácticos explica o funcionamento das contas bancarias 		<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar la materia	Tempo de realización	Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
					<p>á vista, explica cales son os movementos de cargo e abono e interpreta a información subministrada nos extractos e nos documentos xustificativos que emiten as entidades financeiras .</p>		
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB3.2.4. Compara ofertas concretas de entidades bancarias para a selección dun contrato de conta á vista. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMCCT CD CSIEE 	<ul style="list-style-type: none"> A partir de varias ofertas contas á vista que fan as entidades bancarias elixe a opción que mellor se adapte á súa situación financeira. 		<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

Educación Financeira 1º/2º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución para superar a materia	Tempo de realización e Procedementos e instrumentos de avaliación e porcentaxe na avaliación
	<ul style="list-style-type: none"> B3.8. Tarxetas bancarias: natureza, características e clasificación. Caixeiros automáticos. B3.9. Recomendacións de seguridade no uso das tarxetas. 	<ul style="list-style-type: none"> B3.3. Considerar a utilidade das tarxetas bancarias, identificar os elementos integrantes e operar con elas en condicións de seguridade. 	<ul style="list-style-type: none"> EFNB3.3.1. Examina as características físicas das tarxetas, identifica os elementos integrantes e argumenta a súa utilidade principal. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD 	<ul style="list-style-type: none"> Recoñece como son as tarxetas banarias tanto os datos que deben figurar no anverso coma no reverso e coñece cal é a súa utilidade principal. 	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%
			<ul style="list-style-type: none"> EFNB3.3.2. Observa as recomendacións sobre seguridade na operativa con tarxetas bancarias. 	<ul style="list-style-type: none"> CMCCT CD CAA 	<ul style="list-style-type: none"> Coñece as recomendacións no uso de tarxetas de forma segura. 	<ul style="list-style-type: none"> Exames e observación na aula 100%

8.2 INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA DE 4º DE ESO

Iniciación á Actividade Emprendedora e Empresarial. 4º de ESO						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grao mínimo de consecución para superar a materia	Temporalización
	Bloque 1. Autonomía persoal, liderado e innovación					

e g	<p>B1.1. Autonomía e autocoñecemento. A iniciativa emprendedora e o/a empresario/a na sociedade.</p> <p>B1.2. Intereses, aptitudes e motivacións persoais para a carreira profesional.</p>	<p>B1.1. Describir as calidades persoais e as destrezas asociadas á iniciativa emprendedora, analizando os requisitos de distintos postos de traballo e actividades empresariais.</p>	<p>IAEEB1.1.1. Identifica as calidades persoais, as actitudes, as aspiracións e a formación propias das persoas con iniciativa emprendedora, e describe a actividade dos/das empresarios/as e o seu papel na xeración de traballo e benestar social.</p>	<p>CSIEE CAA</p>	<p>Define que é iniciativa emprendedora e recoñece as calidades persoais do emprendedor: Iniciativa. Autoestima. Perseverancia. Autocontrol e Confianza en si esmo. Sentido crítico. Creatividade. Responsabilidade. Motivación de logro. Espírito positivo. Capacidade de decisión. Habilidades individuais e habilidades sociais. Traballo en equipo. Cooperación. Comunicación. Capacidade para relacionarse co contorno. Empatía. Sensibilidade as necesidades doutros.</p> <p>Recoñece os intereses e as destrezas de autoconciencia, autorregulación e motivación asociadas a iniciativa emprendedora. Define que é o empresario e sabe cal son as súas función</p>	<p>1ª av.</p>
			<p>IAEEB1.1.2. Investiga con medios telemáticos as áreas de actividade profesional do seu contorno, os tipos de empresa que as desenvolven e os postos de traballo en cada unha, razoando os requisitos para o desempeño profesional en cada un deles.</p>	<p>CD CAA CSIEE</p>	<p>Diferencia os requerimentos dos diferentes desempeños laborais: funcionariado, profesionais liberais, profesionais técnicos, académicos, etc., e as actividades empresariais por sectores do seu contorno.</p> <p>Buscar en internet na</p>	<p>1ª av.</p>

					<p>páxina web do IGE a Taxa de actividade emprendedor.</p> <p>Investiga en Cámaras de Comercio e institucións da zona.</p> <p>Localiza as familias profesionais de formación profesional.</p> <p>Coñece o tecido industrial do seu contorno.</p>	
b g	<p>B1.3. Itinerarios formativos e carreiras profesionais. Proceso de procura de emprego en empresas do sector. Autoemprego. Proceso de toma de decisións sobre o itinerario persoal.</p>	<p>B1.2. Tomar decisións sobre o itinerario vital propio comprendendo as posibilidades de emprego, o autoemprego e a carreira profesional, en relación coas habilidades persoais e as alternativas de formación e aprendizaxe ao longo da vida.</p>	<p>IAEEB1.2.1. Deseña un proxecto de carreira profesional propia relacionando as posibilidades do ámbito coas calidades e as aspiracións persoais, e valorando a opción do autoemprego e a necesidade de formación ao longo da vida.</p>	<p>CAA CSIEE</p>	<p>Sabe que é a carreira profesional</p> <p>Elabora un itinerario vital propio considerando a carreira profesional e as posibilidades de emprego e autoemprego relacionándoo coas habilidades persoais e intereses e as diferentes alternativas da formación técnica e académica o largo da vida</p>	<p>1ª av.</p>
a c g m	<p>B1.4. Dereito do traballo.</p> <p>B1.5. Dereitos e deberes derivados da relación laboral.</p> <p>B1.6. Contrato de traballo e negociación colectiva.</p> <p>B1.7. Seguridade Social. Sistema de protección. Emprego e desemprego.</p> <p>B1.8. Protección do/da traballador/a e beneficios sociais.</p> <p>B1.9. Riscos laborais. Normas. Planificación da protección na empresa.</p>	<p>B1.3. Actuar como futuro/a traballador/a responsable coñecendo os seus dereitos e deberes como tal, valorando a acción do Estado e da Seguridade Social na protección da persoa empregada, e comprendendo a necesidade de protección dos riscos laborais.</p>	<p>IAEEB1.3.1. Identifica as normas e as institucións que interveñen nas relacións entre os/as traballadores/as e as empresas, en relación co funcionamento do mercado de traballo.</p>	<p>CSC CSIEE</p>	<p>Describe o papel do Estado, as administracións públicas e institucións privadas nos negocios/empresas analizando os trámites necesarios no referente ao mercado de traballo.</p> <p>Coñece a normativa laboral e as institucións ou órganos de onde emanan as leis laborais.</p>	<p>1ª av.</p>
			<p>IAEEB1.3.2. Distingue os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais, e compróbaos en contratos de traballo e documentos de negociación colectiva.</p>	<p>CSC CSIEE CMCCT</p>	<p>Identifica os dereitos e deberes dos traballadores recollidos no Estatuto dos Traballadores. Coñece os tipos de contratos de traballo, identificando as</p>	<p>1ª av.</p>

					súas características . Sabe o qué é a negociación colectiva e sabe o que regula um convenio colectivo.	
			IAEEB1.3.3. Describe as bases do sistema da Seguridade Social e as obrigas dos/das traballadores/as e dos/das empresarios/as dentro deste, así como as prestacións mediante procuras nas web institucionais, valorando a súa acción protectora ante as continxencias cubertas.	CCL CSC CSIEE	Sabe o que é a Seguridade Social, cales son os seus rexímenes, as obrigacións da empresa e dos traballadores coa Seguridade Social. Recoñece cal é a acción protectora da Seguridade Social: As prestacións da Seguridade Social. Diferencia altas, afiliación e cotizacións mediante a inmersión na web de seguridade social	1ªav.
			IAEEB1.3.4. Identifica as situacións de risco laboral máis habituais nos sectores de actividade económica máis salientables no ámbito, e indica os métodos de prevención legalmente establecidos, así como as técnicas de primeiros auxilios aplicables en caso de accidente ou dano.	CSIEE CAA CMCCT	Coñece os factores de risco laboral. Os danos derivados do traballo. A prevención de riscos laborais. Protección dos traballadores ante os riscos laborais. Recoñece os principios da acción preventiva. Sabe qué ten facer ante unha situación que require primeiros auxilios.	1ªav.
	Bloque 2. Proxecto de empresa					
d g	B2.1. Idea de proxecto de empresa. Avaliación da idea. O contorno e o papel social da empresa. B2.2. Elementos e estrutura da empresa. B2.3. Plan de empresa.	B2.1. Crear un proxecto de empresa na aula e describir as características internas e a súa relación co contorno, así como a súa función social, identificando os elementos que constitúen a súa rede loxística	IAEEB2.1.1. Determina a oportunidade dun proxecto de empresa, identificando as características e tomando parte na actividade que a empresa desenvolve.	CSIEE CAA	Xeración e formulación da idea. Detección das oportunidades e necesidades sociais. Análises e selección.	2ª aval

B2.4. Planificación na empresa.	como provedores/as, clientela, sistemas de produción e comercialización, redes de almacenaxe, etc.			Valora a utilidade do proxecto da empresa e explica correctamente seus apartados principais. E consciente da importancia de redactar e presentar de forma adecuada o proxecto da empresa. Empeza a redactarol proxecto da empresa correctamente con base nas pautas dadas. Plan de negocio: contido e estrutura.	
	IAEEB2.1.2. Identifica as características internas e externas da empresa en proxecto, así como os elementos que constitúen o contono específico desta (mercado, provedores/as, clientela, sistemas de produción e/ou comercialización, almacenaxe, etc.).	CSIEE CMCCT CD	Sabe cales son os elementos das empresas e as súas áreas funcionais . Investigación do contorno. Búsqueda e selección da información sobre as variables internas e externas da iniciativa empresarial. Definición de obxetivos. Elaboración do DAFO	2ª aval.	
	IAEEB2.1.3. Describe a relación da empresa proxectada co seu sector, a súa estrutura organizativa e as funcións de cada departamento, e identifica os procedementos de traballo no desenvolvemento do proceso produtivo ou comercial.	CSIEE CCL CMCCT	Identifica a estrutura organizativa da empresa e as súas funcións: produción, recursos humanos, comercial e investimento e financiamento. Analiza os postos de traballo co seu coste e o proceso de selección.	2ª aval..	

					Ubica a empresa no sector/subsector correspondente.	
			IAEEB2.1.4. Elabora documentos para a planificación das funcións da empresa en proxecto, tanto a longo como a curto prazo.	CCL CSIEE CMCCT	Elabora documentos administrativos básicos da súa empresa relacionandoos cas distintas funcións dentro da organización, correspondentes á simulación das operacións comerciais máis habituais (pedidos, albaráns, facturas, instrumentos de pago, etc.), interpretar documentos laborais xa elaborados (nóminas, afiliación e alta na Seguridade Social..) e realizar unha aproximación ó análise de viabilidade do proxecto a partir de cálculos sinxelos de ingresos e gastos (os oramentos de tesourería e a conta de resultados)	2ª aval..
b g h	B2.5. Información na empresa. Información contable. Información de recursos humanos. Documentos comerciais de cobramento e pagamento. Arquivo.	B2.2. Identificar e organizar a información das áreas da empresa en proxecto aplicando os métodos correspondentes á tramitación documental empresarial.	IAEEB2.2.1. Manexa como usuario/a de nivel básico aplicacións informáticas de control e seguimento de clientela, provedores/as e outros, aplicando as técnicas básicas de contabilidade, xestión financeira e comercial e administración de persoal, para a organización da información da empresa proxectada.	CD CMCCT CAA	Identifica programas básicos de contabilidade. Aplica TICS específicas para a administración da empresa: follas de cálculo, procesadores de texto, etc.	2ª aval.
			IAEEB2.2.2. Transmite información entre as áreas e a clientela da empresa en proxecto, recoñecendo e aplicando técnicas de comunicación e negociación, e aplicando o tratamento protocolario axeitado mediante medios telemáticos e presenciais.	CCL CSIEE CD CMCCT	Utiliza medios telemáticos para a comunicación cas distintas áreas da empresa e a clientela	2ª aval.

					da empresa en proxecto.	
g h l	B2.6. Actividades na empresa. Función de produción. Función comercial e de márketing. B2.7. Axudas e apoio á creación de empresas.	B2.3. Realizar actividades de produción e comercialización propias da empresa proxectada, aplicando técnicas de comunicación e traballo en equipo.	IAEEB2.3.1. Crea materiais publicitarios e para a difusión dos produtos e/ou servizos obxecto do proxecto, e elabora un plan de comunicación en internet e en redes sociais, aplicando os principios do márketing.	CCL CSIEE CD CMCCT	Describe as ferramentas do marketing mix. Elabora un cartel con un logotipo e un tríptico para dar a coñecer a súa empresa. Elabora un pequeno plan de comunicación para dar a coñecer a súa empresa nas redes sociais.	2ª aval.
			IAEEB2.3.2. Desenvolve tarefas de produción e/ou comercialización na empresa en proxecto segundo os plans de control prefixados: simulando a toma de decisións para cumprir os prazos e os obxectivos establecidos e propondo melloras, mediante o traballo en equipo.	CSIEE CMCCT CD CAA	Identifica os aspectos que se deben ter en conta ó fixar o prezo do produto. Identifica os materiais necesarios cos que se determinarán as necesidades financeiras do proxecto, desenvolvendo un plan de comercialización do produto e a súa distribución. Valorar se o alumno é capaz de elaborar un plan de negocio en equipo, mostrano unha actitude emprendedora e creativa, para detectar ideas de negocio que aporten valor a o seu contorno, a partir de aplicación de diversas técnicas(ensoñación, asociación libre, lista de atributos, chuvia de ideas, etc.); explicando o obxecto do negocio e como xerar beneficio.	2ª aval.

			IAEEB2.3.3. Compila datos sobre os apoios á creación de empresas tanto do contorno próximo como do territorial, estatal ou europeo, e selecciona as posibilidades que se axusten ao proxecto de empresa formulado.	CD CMCCT CSIEE	Identifica as axudas xerais e específicas das distintas Administracións Públicas ou do sector privado en forma económica ou de asesoramento.	2ª aval.
	Bloque 3. Finanzas					
a d g h l ñ	B3.1. Tipos de empresa segundo a súa forma xurídica. B3.2. Elección da forma xurídica. B3.3. Trámites de posta en marcha dunha empresa.	B3.1. Describir as formas xurídicas das empresas en relación coas responsabilidades legais dos/das seus/súas propietarios/a e xestores/as, así como coas esixencias de capital.	IAEEB3.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e indica as esixencias de capital e responsabilidades propias de cada tipo.	CSIEE CMCCT	Sabe cal son os principais aspectos que hai que ter en conta hora de decidir a forma xurídica para iniciar a actividades empresarial: nº mínimo de socios, responsabilidade dos socios ante as débedas sociais, e capital mínimo para a súa fundación. Coñece os distintos tipos de empresa dende o punto de vista xurídico.	3ª aval.
			IAEEB3.1.2. Identifica e enumera as administracións públicas implicadas na posta en marcha de empresas, e compila por vía telemática os principais documentos necesarios para a posta en funcionamento.	CD CMCCT CSIEE	Describe o papel do Estado e as Administracións Públicas na posta en marcha de negocios/empresas. Accede a páxinas webs para buscar os documentos necesarios para a posta en funcionamento da empresa.	3ª aval.
			IAEEB3.1.3. Valora as tarefas de apoio, rexistro, control e fiscalización que realizan as autoridades no proceso de creación de empresas, e describe os trámites que se deben realizar.	CSC CMCCT	Coñece os puntos de apoio e asesoramento para a creación de empresas: CIRCE, PAE, DUE, e valora o seu apoio para a creación de empresas. Describe os trámites que	3ª aval.

					deben realizarse e ante que organismos da Administración deben realizarse: Rexistro Mercantil, Notaría...Outros trámites administrativos.	
			IAEEB3.1.4. Selecciona a forma xurídica máis axeitada en cada caso segundo a actividade que se vaia desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que se vaia asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.	CAA CSIEE CMCCT	Determina a forma xurídica que máis apropiada á actividade que o alumno vai desenvolver, o número de emprendedores/as, o alcance da responsabilidade que vai asumir, a complexidade organizativa, a dispoñibilidade financeira e a fiscalidade.	3ª aval.
b f g	B3.4. Fontes de financiamento das empresas: externas (bancos, axudas e subvencións, e crowdfunding) e internas (accionistas, investidores/as e aplicación de beneficios). B3.5. Produtos financeiros e bancarios para pequenas e medianas empresas (PME): comparación.	B3.2. Identificar as fontes de financiamento das empresas propias de cada forma xurídica, incluíndo as externas e internas, e valorar as máis axeitadas para cada tipo e momento no ciclo de vida da empresa.	IAEEB3.2.1. Determina os investimentos necesarios para a posta en marcha dunha empresa, e distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.	CSIEE CMCCT CD	Elabora un plano de investimentos para a empresa, distinguindo as inversións a curto e longo prazo, valorando o custe aproximado de cada un das inversións que vai a necesitar realizar. Distingue as principais partidas relacionadas nun balance de situación.	3ª aval.
			IAEEB3.2.2. Caracteriza de xeito básico as posibilidades de financiamento das empresas, diferenciando o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	CMCCT CD CSIEE	Coñece as fontes de financiamento externas e internas, a curto e longo prazo, bancarias e non bancarias, así como o custo que supora para a empresa a elección de calquera das fontes de financiamento eleixida. Valora as axudas e	3ª aval.

					subvencións das Administracións Públicas para o cal deberá facer inmersións nas webs de diversas entidades financeiras e Administracións Públicas.	
b f g l ñ	B3.6. Planificación financeira das empresas. Estudo de viabilidade económico-financieira. Proxección da actividade. Instrumentos de análise. Razóns básicas. B3.7. Impostos que afectan as empresas. Calendario fiscal.	B3.3. Recoñecer a necesidade de planificar o negocio das empresas ligándoa á previsión da evolución do sector e da economía nacional, así como da planificación financeira e fiscal.	IAEEB3.3.1. Presenta un estudo de viabilidade económico-financieiro a medio prazo do proxecto de empresa, aplicando condicións reais de produtos financeiros analizados e previsións de vendas, segundo un estudo do ámbito mediante unha aplicación informática tipo folla de cálculo, manexando razóns financeiras básicas.	CD CSIEE CAA CMCCT	Fai un estudio ou simulación da evolución económica e financieira da empresa nun periodo de dous ou tres anos para avaliar si o negocio é viable, é dicir, si terá posibilidade de xerar beneficios. Para facer este estudo aplicará condicións reais dos produtos financeiros utilizados anteriormente e aplicará unha folla de cálculo para elaborar o plan de viabilidade. Tamén utilizará distintas fórmulas para calcular distintos ratios.	3ª aval.
			IAEEB3.3.2. Analiza os produtos financeiros máis axeitados de entre as entidades financeiras do ámbito para cada tipo de empresa, valorando o custo e o risco de cada un, e selecciona os máis acaído para o proxecto de empresa.	CAA CSIEE CMCCT CD	Identifica os principais servizos financeiros para particulares e pequenas empresas como: contas correntes, tarxetas de débito e crédito, cambio de divisas, transferencias, préstamos e créditos, entre outros, razonando a súa utilidade. Sabe cales son os produtos financeiros bancarios para PEMES: Desconto de facturas, leasing e renting.	3ª aval.

			IAEEB3.3.3. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa actividade e a súa forma xurídica, sinala o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.	CMCCT CD CSIEE	Sabe qué é un imposto e cales son os impostos e as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e a actividades que desenvolve. Coñece o funcionamento básico do IAE, IVE, IRPF e IS, e indica as principais diferenzas entre eles.	3ª aval
			IAEEB3.3.4. Valora a achega que supón a carga impositiva das empresas á riqueza nacional e ao sostemento das cargas do Estado.	CSC CAA	Coñece os impostos que gravan a actividade da empresa, vinculado a actividade fiscal do Estado ó benestar global da sociedade.	

ECONOMÍA 4º de ESO

Economía. 4º de ESO							
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
Bloque 1. Ideas económicas básicas							
a d f	B1.1. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade. B1.2. Principios na toma de decisións económicas. B1.3. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade.	B1.1. Explicar a economía como ciencia social e valorar o impacto permanente das decisións económicas na vida das persoas.	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza de recursos e a necesidade de elixir e tomar decisións como as claves dos problemas básicos de calquera economía, e comprende que todas as eleccións supoñen renunciar a outras alternativas e que todas as decisións teñen consecuencias.	CCL CSC	Identifica os axentes económicos e o conflito existente entre os recursos dispoñibles e as necesidades, clasificando as mesmas segundo a súa importancia e distinguendo entre os conceptos de pobreza e escasez. Realiza unha clasificación dos bens segundo a súa natureza, función, grado de elaboración, relación que manteñen entre sí e segundo a titularidade.	1ª aval.	Exames 100%
			ECB1.1.2. Distingue formas de analizar e resolver problemas económicos, e identifica as súas vantaxes, os seus				

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			inconvenientes e as súas limitacións.		básicos ós que se enfrentan os axentes económico e razoa sobre as múltiples formas que existen para abordalos. Coñece as características básicas e as vantaxes e inconvenientes dos distintos sistemas económicos		
f h o	B1.4. O método na economía: modelos económicos. B1.5. Fronteira de posibilidades de produción.	B1.2. Identificar a terminoloxía económica básica e o uso dos modelos económicos, e familiarizarse con eles.	ECB1.2.1. Comprende e utiliza correctamente termos da área da economía.	CCL	Identifica dunha maneira axeitada os termos da área da economía	1ª aval.	Exposición oral ou escrita nun exame 100%
			ECB1.2.2. Diferencia entre economía positiva e economía normativa.	CAA CSC	Entende os conceptos de economía normativa e positiva e os distingue a partir de exemplos concretos. Diferencia entre o	1ª aval.	Exames 100%

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					concepto de microeconomía e macroeconomía.		
			ECB1.2.3. Representa e analiza graficamente o custo de oportunidade mediante a fronteira de posibilidades de produción.	CD CMCCT	Coñece o concepto de coste de oportunidade e o identifica en diferentes situacións cotidianas. Analiza os modelos económicos como simplificación da realidade económica e a linguaxe utilizada neles. Interpreta o gráfico da FPP e o aplica ós conceptos de eficiencia, coste de oportunidade e crecemento económico.	1ª aval.	Exames 100%
a f	B1.6. As relacións económicas básicas e a súa representación.	B1.3. Tomar conciencia dos principios da economía para aplicar nas relacións económicas básicas cos condicionantes de recursos e as necesidades.	ECB1.3.1. Representa as relacións que se establecen entre as economías domésticas e as empresas.	CMCCT CSC	Coñece o modelo do fluxo circular da renda, os axentes implicados en él e as relación que se	1ª aval.	Exames 100%

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					<p>dan entre eles.</p> <p>Comprende o funcionamento libre dos mercados e as forzas cos conducen ó equilibrio. Analiza os mecanismos do mercado desde a perspectiva técnica e gráfica.</p> <p>Sabe representar gráficamente nun mesmo eixo cartesiano a función de demanda e oferta. Describe de que variables dependen a oferta e a demanda, e como se determina o</p>		

Economía. 4º de ESO							
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					<p>punto de equilibrio de mercado tanto mediante métodos matemáticos como a través de datos facilitados pola profesora.</p> <p>Explica cales son as situación de desequilibrio no mercado, e expón porque razóns o mercado volve ó punto de equilibrio.</p>		
			ECB1.3.2. Aplica razoamentos básicos para interpretar problemas económicos provenientes das relacións económicas do seu contorno.	CMCCT CSC	Valora casos concretos para interpretar problemas económicos sobre situación concretas do seu contorno.	1ª aval.	Exames 60%
Bloque 2. Economía e empresa							

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
a b e m	B2.1. A empresa e o/a empresario/a. B2.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa. B2.3. Clases de empresas. B2.4. Formas xurídicas da empresa.	B2.1. Describir os tipos de empresas e as formas xurídicas das empresas, e relacionar con cada unha coas súas esixencias de capital e as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, así como as interrelacións das empresas no seu contorno inmediato.	ECB2.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónas coas esixencias de capital para a súa constitución e coas responsabilidades legais para cada tipo.	CMCCT CSIEE	Clasifica as empresas segundo o capital mínimo necesario para a súa constitución e as reponsabilidades legais para cada tipo de sociedade	1ª aval.	Exames 100%
			ECB2.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresas máis apropiadas en cada caso, en función das características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.	CAA CD	Relaciona as formas xurídicas de empresas máis axeitadas coas características concretas de cada empresa	1ª aval.	Exames 100%
			ECB2.1.3. Distingue os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar co seu contorno máis próximo e os efectos sociais e ambientais, positivos e negativos, que se observan.	CSIEE CSC	Estuda e valora casos concretos sobre os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu ámbito, así como a forma de interactuar no seu contorno máis próximo e observar os efectos positivos e negativos tanto sociais como ambientais	1ª aval.	Exames 100%
a	B2.5. Proceso produtivo e factores	B2.2. Analizar as características principais	ECB2.2.1. Analiza os tipos de factores	CMCCT	Distingue os diferentes	1ª aval.	Exames

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
f e	productivos. B2.6. Sectores da actividade económica.	do proceso productivo.	productivos e as relacións entre produtividade, eficiencia e tecnoloxía.	CSC	tipos de factores productivos e señala exemplos. Calcula a produtividade e reflexiona sobre cómo pode mellorarse. Relaciona a produtividade co concepto de eficiencia e de tecnoloxía		100%
			ECB2.2.2. Identifica os sectores económicos, así como os seus retos e as súas oportunidades.	CD CSC	Recoñece a importancia de diferenciar os sectores económicos Identifica os retos e oportunidades dos distintos sectores económicos	1ª aval.	Exames 100%
e f	B2.7. Fontes de financiamento das empresas. Novas formas de financiamento.	B2.3. Identificar as fontes de financiamento das empresas.	ECB2.3.1. Explica as posibilidades de financiamento das empresas e diferencia o financiamento externo e o interno, a curto e a longo prazo, así como o custo de cada unha e as implicacións na marcha da empresa.	CCL CD CMCCT	Coñece e clasifica as distintas fontes de financiamento da empresa e diferencia o financiamento externo e interno	1ª aval.	Exames 100%

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					Comprende e utiliza diferentes tipos de costes, distinguindo entre custos a corto e longo prazo		
e f	B2.8. Ingresos e custos da empresa: clasificación. B2.9. Resultados da empresa.	B2.4. Determinar, para un caso sinxelo, a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio.	ECB2.4.2. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	CD CMCCT	Comprende a diferenza entre os custos e ingresos dunha empresa, calcula os seus beneficios ou perdas e comprende e ademais interpreta correctamente porque se da ese resultado	2ª aval.	Exames 100%
a e f	B2.10. Obrigas fiscais das empresas.	B2.5. Diferenciar os impostos que afectan as empresas e a importancia do cumprimento das obrigas fiscais.	ECB2.5.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa forma xurídica e as actividades, e sinala o funcionamento básico dos impostos e as principais diferenzas entre eles. ECB2.5.2. Valora a achega que para a riqueza nacional supón a carga impositiva que soportan as empresas.	CD CMCCT CSC	Coñece os tributos máis importantes ós que está suxeita a actividade empresarial Vincula a actividade fiscal do Estado co benestar global da sociedade	2ª aval. 2ª aval.	Exames 100% Exames 60%
Bloque 3. Economía persoal							
d	B3.1. Orzamento persoal. Control de	B3.1. Realizar un orzamento persoal	ECB3.1.1. Elabora un orzamento ou plan	CAA	Estima necesario a	2ª aval.	Exames e

Economía. 4º de ESO							
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
e f	ingresos e gastos. B3.2. Xestión do orzamento. Obxectivos e prioridades.	distinguindo entre os tipos de ingresos e gastos, e controlar o seu grao de cumprimento e as posibles necesidades de adaptación.	financeiro persoal, identificando os ingresos e os gastos integrantes, e realiza o seu seguimento.	CD CMCCT	elaboración dun orzamento como ferramenta para prever os posibles ingresos e gastos Recoñece a importancia de diferenciar os ingresos e gastos dentro do orzamento Realiza o seguimento dun orzamento elaborado previamente		traballos 100%
			ECB3.1.2. Utiliza ferramentas informáticas na preparación e desenvolvemento dun orzamento ou plan financeiro personalizado.	CAA CD CMCCT	Utiliza programas informáticos como excell para levar a cabo a elaboración dun orzamento	2ª aval.	Exames e traballos e observación na aula 100%
			ECB3.1.3 Manexa gráficos de análise que permiten comparar unha realidade personalizada coas previsións establecidas.	CAA CD CMCCT	Utiliza diagramas para poder diferenciar entre os gastos presupuestados e os gastos reais	2ª aval.	Exames e traballos e observación na aula 60%
a	B3.3. Planificación económico-financieira: necesidades económicas nas etapas da	B3.2. Decidir con racionalidade ante as alternativas económicas da vida persoal,	▪ ECB3.2.1. Comprende as necesidades de planificación e do manexo de asuntos	▪ CAA	Valora a necesidade	2ª aval.	Exames

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
d m	vida.	e relacionas co benestar propio e social.	financeiros ao longo da vida. Esa planificación vincúlase á previsión realizada en cada etapa, de acordo coas decisións tomadas e a marcha da actividade económica nacional.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIEE 	<p>dunha planificación dos asuntos financeiros ó longo da vida.</p> <p>Distingue os diferentes elementos que compoñen o patrimonio persoal e é capaz de medir a seguridade financeira a través dos indicadores de solvencia e liquidez.</p> <p>Propón un plan financeiro para mellorar a situación financeira en caso de que a liquidez e a solvencia non sexan as adecuadas para ter seguridade financeira.</p> <p>Coñece as distintas etapas do ciclo vital e a renda que obtemos en cada una das mesmas</p>		100%
a	B3.4. Aforro e endebedamento. Os plans	B3.3. Expresar unha actitude positiva cara	ECB3.3.1. Recoñece e explica a relevancia	CAA	Sabe qué é o	2ª aval.	Exames

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
f	de pensións. B3.5. Risco e diversificación.	ao aforro, e empregar o aforro como medio para alcanzar diversos obxectivos.	do aforro e do control do gasto.	CSC	aforro e o control do gasto		100%
			ECB3.3.2. Analiza as vantaxes e inconvenientes do endebedamento, valorando o risco e seleccionando a decisión máis axeitada para cada momento.	CAA CSC	Sabe analizar as vantaxes e inconvenientes do endebedamento.	2ª aval.	Exames 100%
a b e f g	B3.6. O diñeiro. B3.7. Contratos financeiros: contas e tarxetas de débito e crédito. B3.8. Relacións no mercado financeiro: información e negociación. B3.9. Implicacións dos contratos financeiros. Dereitos e responsabilidades dos/das consumidores/as no mercado financeiro.	B3.4. Recoñecer o funcionamento básico do diñeiro e diferenciar os tipos de contas bancarias e de tarxetas emitidas como medios de pagamento, e valorar a oportunidade do seu uso con garantías e responsabilidade.	ECB3.4.1. Comprende os termos fundamentais e describe o funcionamento das contas na operativa bancaria.	CCL CMCCT	Coñece os termos fundamentais utilizados en operación bancarias e o funcionamento das contas bancarias. Sabe o qué é unha conta bancaria.	2ª aval.	Exames 100%
			ECB3.4.2. Valora e comproba a necesidade de interpretar as cláusulas dos contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas, así como a importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos.	CCL CAA CD	Comprende a necesidade de ler interpretar a letra pequena dos contratos bancarios, así como as cláusulas destes contratos bancarios para coñecer os dereitos e as obrigas que se derivan delas. Valora a	2ª aval.	Exames 100%

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					<p>importancia de operar en condicións de seguridade cando se empregan procedementos telemáticos como pode ser a banca online.</p> <p>Cóñece os bos hábitos á hora de conectarse online co seu banco.</p>		
			ECB3.4.3. Recoñece a capacidade de negociación coas entidades financeiras e analiza os procedementos de reclamación ante estas.	CAA CD	Valora a capacidade de negociación coas entidades financeiras e coñece a figura do defensor do cliente e os procedementos de reclamación ante as entidades financeiras.	2ª aval.	Exames 100%
			ECB3.4.4. Identifica e explica as modalidades de tarxetas bancarias, así como os elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa.	CCL CD CMCCT	Comprende e coñece qué son as tarxetas bancarias e as súas modalidades así como os seus elementos e os procedementos que garanten a seguridade na súa operativa. Recoñece como son as tarxetas bancarias tanto os datos que deben figurar no anverso coma no reverso e coñece cal é a súa utilidade principal	2ª aval.	Exames 100%

Economía. 4º de ESO							
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
efg	B3.10. O seguro como medio para a cobertura de riscos. Tipoloxía de seguros.	B3.5. Coñecer o concepto de seguro e a súa finalidade.	ECB3.5.1. Identifica, describe e clasifica os tipos de seguros segundo os riscos ou as situacións adversas nas etapas da vida.	CAA CCL CMCCT	Coñece que é un contrato de seguro. Distingue e clasifica os distintos tipos de seguros segundo os riscos ou situacións adversas nas etapas da vida.	2ª aval.	Exames 100%
Bloque 4. Economía e ingresos e gastos do Estado							
abefgñ	B4.1. Orzamentos públicos: ingresos e gastos do Estado.	B4.1. Recoñecer e analizar a procedencia das principais fontes de ingresos e gastos do Estado, e interpretar gráficos onde se amose esa distribución.	ECB4.1.1. Identifica as vías de onde proceden os ingresos do Estado, así como as principais áreas dos gastos do Estado, e comenta as súas relacións.	CMCCT CSC	Coñece a procedencia dos ingresos do Estado así como as principais áreas dos gastos do Estado e reflexiona sobre as súas relacións.	3ª aval.	Exames 100%
			ECB4.1.2. Analiza e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos ingresos e os gastos do Estado.	CD CMCCT	Identifica e interpreta en qué gasta o Estado a través de gráficas	3ª aval.	Exames 60%
			ECB4.1.3. Distingue nos ciclos económicos o comportamento dos ingresos e dos gastos públicos, así como os efectos que se poden producir ao longo do tempo.	CMCCT CSC	Coñece a existencia de ciclos económicos e comprende o comportamento dos ingresos e gastos públicos en cada fase do ciclo económico.	3ª aval.	Exames 100%
			ECB4.1.4. Describe o contido dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	CCL CSC	Analiza os efectos poden producir ao longo do tempo os ciclos económicos	3ª aval.	Exames 60%
a	B4.2. A débeda pública e o déficit público.	B4.2. Diferenciar e explicar os conceptos	ECB4.2.1. Comprende e expresa as	CCL	Recoñece as diferenzas	3ª aval.	Exames

Economía. 4º de ESO							
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
e f		de débeda pública e déficit público.	diferenzas entre os conceptos de débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles.	CMCCT	entre débeda pública e déficit público, así como a relación que se produce entre eles		100%
a c d e f	B4.3. Desigualdades económicas e distribución da renda.	B4.3. Determinar o impacto para a sociedade da desigualdade da renda e estudar as ferramentas de redistribución da renda.	ECB4.3.1. Coñece e describe os efectos da desigualdade da renda e os instrumentos de redistribución desta.	CCL CMCCT CSC	<i>Sabe porque se da a desigualdade da renda e cales son os seus efectos, así como describe os instrumentos de redistribución da renda.</i>	3ª aval.	Exames 60%
			ECB4.3.2. Interpreta gráficos representativos da distribución da renda	CAA CD CMCCT	<i>Analiza porque se da a desigualdade da renda e cales son os seus efectos, así como describe os instrumentos de redistribución da renda.</i>	3ª aval.	Exames 60%
Bloque 5. Economía e tipos de xuro, inflación e desemprego							
a c e f	B5.1. Tipos de xuro. B5.2. Inflación. B5.3. Consecuencias dos cambios nos tipos de xuro e inflación. B5.4. Desemprego: clasificación e consecuencias.	B5.1. Diferenciar as magnitudes de tipos de xuro, inflación e desemprego, analizar as relacións entre elas e interpretar datos e gráficos vinculados con esas magnitudes.	ECB5.1.1. Describe as causas da inflación e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	CCL CSC	Explica en qué consiste a inflación e cómo se mide, e identifica os seus efectos sobre o conxunto da economía e os distintos colectivos	3ª aval.	Exames 100%
			ECB5.1.2. Explica o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa variación para a marcha da economía.	CCL CMCCT CSC	Analiza o funcionamento dos tipos de interese e as consecuencias da súa	3ª aval.	Exames 60%

Economía. 4º de ESO							
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					<p>variación para a marcha da economía.</p> <p>Identifica cales son os efectos das variacións dos tipos de interés na economía.</p>		
			ECB5.1.3. Valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	CD CMCCT	A través de información procedentes de diferentes fontes (libros de texto, etc.) valora e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados cos tipos de xuro, inflación e desemprego.	3º aval.	Exames 60%
a c e f	B5.5. Causas do desemprego e políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia. B5.6. Perspectivas da ocupación.	B5.2. Valorar opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte ao desemprego.	ECB5.2.1. Describe as causas do desemprego e valora as súas principais repercusións económicas e sociais.	CCL CMCCT CSC	Analiza as causas do desemprego e describe cal son as súas principais repercusións económicas e sociais.	3º aval.	Exames 100%
			ECB5.2.2. Analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.	CD CSC	<p>A través de páxinas oficiais analiza os datos de desemprego en España e as políticas contra o desemprego.</p> <p>Estudia os compoñentes do mercado de traballo (tasa de paro, poboación activa, etc.) e a súa evolución.</p> <p><i>Sabe calcula a taxa de desemprego, taxa de</i></p>	3º aval.	Exames 60%

Economía. 4º de ESO							
Objetivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					<i>actividade e tasa de ocupación.</i>		
			ECB5.2.3. Investiga e recoñece vieiros e tendencias de emprego.	CAA CD	Coñece as tendencias do emprego, en concreto, as referidas a envellecemento da poboación. Recoñece os novos xacementos de emprego.	3ª aval.	Exames 100%
Bloque 6. Economía internacional							
a e f m	B6.1. Globalización económica. B6.2. Comercio internacional. B6.3. Integración económica e monetaria europea. B6.4. Economía e ambiente: sustentabilidade.	B6.1. Valorar o impacto da globalización económica, do comercio internacional e dos procesos de integración económica na calidade de vida das persoas e no ambiente.	ECB6.1.1. Valora o grao de interconexión das economías de todos os países do mundo e aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos.	CAA CSC	Coñece a interconexión das economías de todos os países do mundo a través da globalización. Aplica a perspectiva global para emitir xuízos críticos	3ª aval.	Exames 100%
			ECB6.1.2. Explica as razóns que xustifican o intercambio económico entre países e que inflúen nel.	CCL CSC	Reflexiona sobre as consecuencias que ten o comercio internacional. <i>Identifica qué razóns xustifican o proteccionismo en relación co libre cambio. Identifica os beneficios do comercio internacional a través da teoría da vantaxe comparativa</i>	3ª aval.	Exames 60%

Economía. 4º de ESO							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			ECB6.1.3. Analiza e presenta acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.	CAA CD CSC	<i>Enuncia exemplos de acontecementos económicos contemporáneos no contexto da globalización e o comercio internacional.</i>	3ª aval.	Exames 100%
			ECB6.1.4. Recoñece e enumera vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.	CCL CD CSC	<i>Sabe as vantaxes e inconvenientes do proceso de integración económica e monetaria da Unión Europea.</i>	3ª aval.	Exames 100%
			ECB6.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional, e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	CAA CSC	<i>Recoñece os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional.</i> <i>Identifica o concepto de desenvolvemento sustenta+ble e analiza as posibilidades dun desenvolvemento sustentable</i>	3ª aval.	Exames 100%

8.4 ECONOMIA 1º BACHARELATO

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
Bloque 1. Economía e escaseza. A organización da actividade económica								
i l	B1.1. Escaseza, elección e asignación de recursos. Custo de oportunidade.	B1.1. Explicar o problema da escaseza: recursos escasos e necesidades ilimitadas.	ECB1.1.1. Recoñece a escaseza e a correspondente necesidade de elixir entre decisións alternativas, como problema máis determinante para afrontar en todo sistema económico.	CAA CMCCT	<p>Identifica os axentes económicos e o conflito existente entre os recursos dispoñibles e as necesidades, clasificando as mesmas segundo a súa importancia e distinguendo entre os conceptos de pobreza e escasez.</p> <p>Coñece o modelo do fluxo circular da renda, os axentes implicados en él e as relación que se dan entre eles.</p> <p>Identifica os problemas económicos básicos ós que se enfrentan os axentes económicos e razoa sobre as múltiples formas que existen para abordalos.</p> <p>Coñece as características básicas e as vantaxes e incovintes dos distintos sistemas económicos</p> <p>Realiza unha clasificación dos bens segundo a súa natureza, función, grado de elaboración, relación que mantieñen entre sí e segundo a titularidade.</p> <p>Coñece o concepto de coste de oportunidade e o</p>	1ª aval.	Exame 100%	1

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					<p>identifica en diferentes situacións cotidianas.</p> <p>Valora a existencia de costes irrecuperables y los identifica en distintas situaciones. Recoñece e valora a importancia para o método económico do análise marxinal e o estudo dos incentivos que moven os axentes económicos.</p>			
a h i l	<p>B1.2. Mecanismos de asignación de recursos.</p> <p>B1.3. Análise e comparación dos sistemas económicos.</p>	<p>B1.2. Observar os problemas económicos dunha sociedade, así como analizar e expresar unha valoración crítica das formas de resolución desde o punto de vista dos sistemas económicos.</p>	<p>ECB1.2.1. Analiza as respostas ás preguntas clave sobre a organización dos principais sistemas económicos.</p>	<p>CSC CMCCT CD</p>	<p>Coñece o modelo do fluxo circular da renda, os axentes implicados en él e a relación que se dan entre eles.</p> <p>Identifica os problemas económicos básicos ós que se enfrentan os axentes económico e razoa sobre as múltiples formas que existen para abordalos.</p> <p>Coñece as características básicas e as vantaxes e inconvenientes dos distintos sistemas económicos.</p> <p>Comprende as vantaxes do comercio e a especialización na organización das economías de mercado. Identifica os fallos do</p>	<p>1ª aval.</p>	<p>Exame 100%</p>	<p>3</p>

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					mercado na nosa sociedade e mostra unha actitude crítica ante a sociedade de consumo na que vive. Relaciona os distintos sistemas económicos coas correntes de pensamento que diron sustento teórico a cada un deles			
			ECB1.2.2. Relaciona, para a súa interpretación, os cambios máis recentes no escenario económico mundial coas circunstancias técnicas, económicas, sociais e políticas que os explican, a partir de casos concretos de análise.	CSC CD CAA	Analiza las características básicas y las ventajas e inconvenientes del sistema de planificación central.	1ª aval.	Exame 100%	3
			ECB1.2.3. Compara sistemas económicos, utilizando exemplos actuais do ámbito internacional.	CAA CD CSC	Estudia y valora casos concretos sobre los distintos sistemas económicos.	1ª aval.	Exame 100%	3
i	B1.4. Economía como ciencia: actividade económica e sociedade. B1.5. Principios na toma de decisións económicas. B1.6. Modelos económicos. Economía positiva e normativa. B1.7. Información económica: interpretación de datos e gráficos.	B1.3. Comprender o método científico que se utiliza na área da economía, así como identificar as fases da investigación científica en economía e os modelos económicos.	ECB1.3.1. Distingue as proposicións económicas positivas das proposicións económicas normativas.	CAA CMCCT	Distingue as proposicións económicas positivas e proposicións económicas normativas	1ª aval.	Exame 100%	9
j			ECB1.3.2. Interpreta os modelos de representación da realidade económica, e emprega os termos e a metodoloxía apropiados	CCL CMCCT CD	Analiza os modelos económicos como simplificación da realidade económica e a	1ª aval.	Exame 60%	2

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
			para analizar problemas económicos concretos.		linguaxe utilizada neles.			
Bloque 2. A actividade produtiva								
i l m p	B2.1. Proceso produtivo e factores de produción.	B2.1. Analizar as características principais do proceso produtivo.	ECB2.1.1. Expressa unha visión integral do funcionamento do sistema produtivo partindo do estudo da empresa e a súa participación en sectores económicos, así como a súa conexión e interdependencia.	CAA CCL CSC	Reflexiona, a través de casos concretos, sobre o proceso produtivo e a mellora tecnolóxica.	1ª aval.	Exame 100%	2
i l	B2.2. División técnica do traballo, produtividade e interdependencia.	B2.2. Explicar as razóns do proceso de división técnica do traballo.	ECB2.2.1. Relaciona o proceso de división técnica do traballo coa interdependencia económica nun contexto global.	CSC CMCCT	Comprende o concepto de división técnica do traballo. Reflexiona, a través de dous casos concretos, sobre o proceso produtivo e a mellora tecnolóxica. Aprende a importancia dos sectores económicos e a súa evolución na economía española. Analiza as consecuencias que ten a interdependencia económica.	1ª aval.	Exame 100%	2
			ECB2.2.2. Clasifica e define os factores produtivos, e describe as relacións entre produtividade, eficiencia e	CMCCT CCL	Distingue os diferentes tipos de factores produtivos e sinala exemplos.	1ª aval.	Exame 100%	2

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
			tecnoloxía.		Comprende a clasificación dos factores segundo a natureza do capital que aporten. Reflexiona sobre os límites do crecemento económico a partir do concepto de factor productivo.			
a h i l m	B2.3. Globalización: cambios no sistema produtivo ou na organización da produción.	B2.3. Identificar os efectos da actividade empresarial para a sociedade e a vida das persoas.	ECB2.3.1. Analiza para explicar as repercusións da actividade das empresas, tanto nun ámbito próximo coma nun ámbito internacional.	CSIEE CCL	Clasifica as empresas segundo os criterios máis importantes. Identifica os rasgos das empresas multinacionais. Analiza textos documentos sobre distintas empresas en relación co seu entorno máis cercano para aproximarse ao concepto de responsabilidade social da empresa.	1ª aval.	Exame 100%	4
a h i m	B2.4. Empresa: obxectivos e funcións.	B2.4. Expresar os obxectivos e as funcións principais das empresas, utilizando referencias reais do ámbito próximo e transmitindo a utilidade que se xera coa súa actividade.	ECB2.4.1. Distingue e interpreta os obxectivos e as funcións das empresas.	CSIEE CAA	Sabe cales son os obxetivos e s funcións da empresa.	1ª aval.	Exame 100%	4
			ECB2.4.2. Explica a función creadora de utilidade dos bens das empresas.	CD CCL	Recoñece as función das empresas dentro do sistema económico-social e	1ª aval.	Exame 100%	4

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					en concreto é quen de explicar a función da empresa como creadora de valor..			
ilim	B2.5. Eficacia, eficiencia e efectividade. B2.6. Eficiencia na produción: eficiencia técnica e económica.	B2.5. Relacionar e distinguir a eficiencia técnica e a eficiencia económica.	ECB2.5.1. Determina e interpreta a eficiencia técnica e económica a partir dos casos formulados.	CD CMCCT	Recoñece a diferenza entre eficiencia técnica e a eficiencia económica. Calcula a produtividade e reflexiona sobre cómo pode mellorarse. Interpreta e representa o gráfico da FPP e o aplica ós conceptos de eficiencia, ineficiencia, puntos inalcanzables, coste de oportunidade e crecemento económico. Aplica a súa vida diaria o concepto de produtividade e eficiencia para mellorar os seus resultados académicos.	1ª aval.	Exame 100%	4
ilim	B2.7. Custos de produción. Cálculo e análise dos custos de produción e dos beneficios.	B2.6. Calcular e controlar os custos e os beneficios das empresas, e representar e interpretar gráficos relativos a eses conceptos.	ECB2.6.1. Calcula, clasifica e utiliza diversos tipos de custos, fixos e variables, totais, medios e marxinais, e representa e interpreta	CMCCT CD	Sabe calcular os distintos tipos de custos: fixos e variables, totais, medio e marxinais e sabe representar gráficamente	1ª aval.	Exame 100%	4

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
			gráficos de custos.		estes custos calcula e interpreta ademais dos custos, os ingresos e beneficios. Resolve problemas de umbral de rendibilidade. Representa e interpreta gráficos de custos			
			ECB2.6.2. Calcula, analiza e interpreta os beneficios dunha empresa a partir de supostos de ingresos e custos dun período.	CMCCT CD	Calcula e interpreta ademais dos custos, os ingresos e os beneficios. Resolve problemas de umbral de rendibilidade. Representa e interpreta gráficos de custos, ingresos e beneficios e sinala dentro do gráfico cal é o punto morto, cal é a zona de beneficios e a zona de perdas.	1ª aval.	Exame 100%	4
i l m	B2.8. Función de produción.	B2.7. Analizar, representar e interpretar a función de produción dunha empresa a partir dun caso dado.	ECB2.7.1. Representa e interpreta gráficos de produción total, media e marxinal, a partir de supostos dados.	CMCCT CD	Interpreta e representa gráficamente a función de produción e explica a través dela en qué momentos se dan os rendimentos crecentes y decrecentes e porque razón. Cálcula a produción total, media e marxinal, a partir de supostos dados e os costes, ingresos e beneficios a partir de	1ª aval.	Exame 100%	4

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					casos formulados. Realiza representacións gráficas da produtividade total, media e marxinal a partir dos datos extraídos de exercicios anteriores			
Bloque 3. O mercado e o sistema de prezos								
i l m	<p>B3.1. Curva de demanda. Movementos ao longo da curva de demanda e desprazamentos na curva de demanda. Elasticidade da demanda.</p> <p>B3.2. Curva de oferta. Movementos ao longo da curva de oferta e desprazamentos na curva da oferta. Elasticidade da oferta.</p> <p>B3.3. Equilibrio do mercado.</p>	<p>B3.1. Interpretar, a partir do funcionamento do mercado, as variacións en cantidades demandadas e ofertadas de bens e servizos en función de distintas variables.</p>	<p>ECB3.1.1. Representa graficamente os efectos das variacións das variables no funcionamento dos mercados.</p>	<p>CMCCT CD</p>	<p>Analiza a relación entre economía e sociedade a través da dinámica dos mercados.</p> <p>Comprende o funcionamento libre dos mercados e as forzas cos conducen ó equilibrio.</p> <p>Analiza os mecanismos do mercado desde a perspectiva técnica e gráfica.</p> <p>Sabe representar gráficamente nun mesmo eixo cartesiano a función de demanda e oferta.</p> <p>Describir de que variables dependen a oferta e a demanda, e como se determina o punto de equilibrio de mercado tanto mediante métodos matemáticos como a través</p>	<p>1ª aval.</p>	<p>Exame 100%</p>	<p>5</p>

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					de datos facilitados pola profesora. Explica cales son as situación de desequilibrio no mercado, e expón porque razóns o mercado volve ó punto de equilibrio. Pon en valor as vantaxes e inconvenientes do libre funcionamento dos mercados.			
			ECB3.1.2. Define e expresa matematicamente as variables que determinan a oferta e a demanda.	CMCCT CCL	Define e expresa matematicamente as variables das que dependen a oferta e a demanda	1ª aval.	Exame 100%	5
			ECB3.1.3. Analiza as elasticidades de demanda e de oferta, interpretando os cambios en prezos e cantidades, así como os seus efectos sobre os ingresos totais.	CMCCT CD	Analiza técnica e gráficamente as funcións de oferta e demanda a través dos seus compoñentes e variables. Identifica as causas que provocan movementos e desplazamentos nas curvas de oferta e demanda. Comprende cómo as empresas maximizan os seus ingresos a través da relación entre elasticidad	1ª aval.	Exame 100%	5

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					<p>da demanda – precio</p> <p>Sabe calcular a elasticidade – precio da demanda e a elasticidade – precio da oferta.</p> <p>Analiza os efectos da elasticidade no equilibrio de mercado, desde unha perspectiva técnica y gráfica</p>			
a h i l m	<p>B3.4. Estructuras de mercado e modelos de competencia.</p> <p>B3.5. Competencia perfecta. Competencia imperfecta. Monopolio. Oligopolio. Competencia monopolística.</p>	<p>B3.2. Analizar o funcionamento de mercados reais e observar as súas diferenzas cos modelos, así como as súas consecuencias para os/as consumidores/as, as empresas ou os estados.</p>	<p>ECB3.2.1. Analiza e compara o funcionamento dos tipos de mercados, e explica as súas diferenzas.</p>	<p>CMCCT CCL</p>	<p>Coñece as características máis relevantes das distintas estruturas de mercado: competencia perfecta, competencia monopolística, oligopolio e monopolio.</p> <p>Coñece e analiza exemplos referidos a estes tipos de mercados.</p> <p><i>Coñece as diferenzas que hai entre as distintas estruturas de mercado.</i></p>	<p>1ª aval.</p>	<p>Exame 100%</p>	<p>6</p>
			<p>ECB3.2.2. Aplica a análise dos tipos de mercados a casos reais identificados a partir da observación do ámbito máis inmediato.</p>	<p>CAA CSC</p>	<p>Identifica os distintos tipos de mercado ó que pertencen diversos produtos e servizos. Coñece e analiza exemplos referidos a estes</p>	<p>1ª aval.</p>	<p>Exame 100%</p>	<p>6</p>

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					tipos de mercados. Coñece e analiza en qué consiste a diferenciación dun produto e qué variables solen utilizarse para diferenciar un produto			
			ECB3.2.3. Valora de forma crítica os efectos que se derivan sobre os axentes intervinientes nos diversos mercados.	CSC	Analiza as vantaxes e inconvenientes que ten cada mercado dende o punto de vista do produtor e do consumidor. <i>Analiza cales son as consecuencias para una empresa de participar nun tipo de mercado ou en outro e qué consecuencias ten para o consumidor sobre todo nun monopolio. Analiza en qué tipos de mercados hai máis publicidade e por qué é así.</i>	1ª aval.	Exame 100%	6
	Bloque 4. A macroeconomía							
g h i l	B4.1. Macromagnitudes: produción. Renda. Gasto. B4.2. Equilibrio macroeconómico: demanda e oferta agregadas. B4.3. Inflación e tipos de xuro. B4.4. Os vínculos dos problemas	B4.1. Distinguir as principais magnitudes macroeconómicas, operar con elas e analizar as súas interrelacións, valorando os inconvenientes e as limitacións que presentan como indicadores da	ECB4.1.1. Mide, interpreta e expresa as principais magnitudes macroeconómicas como indicadores da situación económica dun país.	CMCCT CD CSC CCL	Diferencia micro e macroeconomía , e comprende a necesidade do uso de macromagnitudes. Identifica os distintos	1ª aval.	Exame 100%	8 e 10

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
	macroeconómicos e a súa interrelación.	calidade de vida.			<p>indicadores para expresar a situación económica en un momento determinado.</p> <p>Valora de forma positiva o efecto do consumo e a inversión sobre a economía, e é capaz de explicalo e cuantificalo a través da propensión marxinal ó consumo e o efecto multiplicador da inversión.</p> <p>Coñece os factores de que dependen o consumo, o aforro e a inversión, e razoa as consecuencias das súas variacións sobre o equilibrio macroeconómico.</p>	2ª aval.		
			ECB4.1.2. Relaciona as principais macromagnitudes e utilízalas para establecer comparacións con carácter global.	CAA CSC	<p>Coñece os distintos procedementos de cálculo do PIB e relaciona esa macromagnitude con outras derivadas.</p> <p>Calcula o P.I.B. a través dos procedementos do valor engadido ademais do valor da produción final. Calcula o P.I.B nominal e o P.I.B. real a partir de</p>	2ª aval.	Exame 100%	8 e 10

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					<p>casos formulados. Calcula la renta nacional Calcula o P.I.B. desde a perspectiva do gasto nacional Calcula o P.I.B._{p.m.}, P.I.B._{c.f.}, P.N.B._{c.f.}, P.I.N._{c.f.}, P.I.N._{p.m.}, P.N.B._{p.m.}, P.N.N._{p.m.} e P.N.N._{c.f.} ou Renda Nacional</p> <p>Diferencia entre oferta e demanda agregada, entendendo as consecuencias no mercado de algún cambio delas. Razona as consecuencias da modificación de cualquier factor no conxunto da economía.</p> <p>Coñece o concepto de economía sumerxida e valora de forma crítica a súa dimensión e as consecuencias que ten para todos os cidadanos dun país.</p>			

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
			ECB4.1.3. Analiza de forma crítica os indicadores estudados e valora o seu impacto, os seus efectos e as súas limitacións para medir a calidade de vida.	CSC	Cóñece e comprende as limitacións do PIB e da renda nacional para medir o desenvolvemento económico dunha sociedade e a súa calidade de vida.. Aprendeu o uso da renda por habitante e do IDH como indicadores que se aproximan á medición do nivel de vida dunha sociedade.	2ª aval.	Exame 100%	8
g i l	B4.5. Indicadores do desenvolvemento da sociedade: as macromagnitudes e as súas limitacións.	B4.2. Interpretar datos e indicadores económicos básicos e a súa evolución.	ECB4.2.1. Utiliza e interpreta a información contida en táboas e gráficos de variables macroeconómicas e a súa evolución no tempo.	CMCCT CD	Utiliza e interpreta datos relativos e gráficos e táboas con información sobre indicadores económicos. Conoce e manexa as fontes de información para buscar datos macroeconómicos. Utiliza datos macroeconómicos para interpretar a evolución económica nun determinado período.	2ª aval.	Exame 100%	8
			ECB4.2.2. Considera investigacións e publicacións económicas de referencia como fonte de	CAA CD	Distingue entre os conceptos de renda e riqueza nacional. É capaz de relacionar os conceptos	2ª aval.	Exame 60%	8

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
			datos específicos, e reconece os métodos de estudo utilizados por economistas.		vistos anteriormente e de presentar de forma adecuada as súas valoracións persoais a partir de publicacións económicas de referencia como fonte de datos específicos e usando os métodos de estudo utilizados por economistas.			
			ECB4.2.3. Opera con variables económicas mediante aplicacións informáticas, analizaas e interpretaas, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.	CD CMCCT	Utiliza as TICS para explicar a evolución de variables económicas mediante aplicacións informáticas, analizaas e interpretaas, e presenta as súas valoracións de carácter persoal.	2ª aval	Exame 60%	8
a h i l m	B4.6. Mercado de traballo. Desemprego: tipos e causas.	B4.3. Valorar a estrutura do mercado de traballo e a súa relación coa educación e a formación, analizando de xeito especial o desemprego.	ECB4.3.1. Examina e interpreta datos e gráficos de contido económico relacionados co mercado de traballo.	CMCCT CD	Analiza técnica e gráficamente a oferta e a demanda de emprego. Comprende a relación existente entre a produtividade, o crecemento económico e os salarios. Pon en valor o vínculo que existe entre a formación, o desenvolvemento tecnolóxico e a produtividade.	2ª aval.	Exame 100%	7

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					Analiza estadísticamente o problema do desemprego e comprende as causas que orixinan os distintos tipos de desemprego. Estudia os compoñentes do mercado de traballo (tasa de paro, poboación activa, etc.) y su evolución			
			ECB4.3.2. Valora a relación da educación e a formación coas probabilidades de obter un emprego e mellores salarios.	CSC CAA	Pon en valor o vínculo que existe entre a formación, e a probabilidade de obter un emprego e mellores salarios.	2ª aval.	Exame 100%	7
			ECB4.3.3. Investiga e recoñece vieiros de ocupación e tendencias de emprego.	CAA CD	Identifica xacementos de emprego actuais e a súa tendencia nun futuro a medio prazo. Recoñece na formación permanente a principal ferramenta para adaptarse a un entorno en continuo cambio como é o mercado de traballo.	2ª aval.	Exame 100%	7
a g h i	B4.7. Políticas contra o desemprego. O desemprego en Galicia.	B4.4. Estudar as opcións de políticas macroeconómicas para facer fronte á inflación e ao desemprego.	ECB4.4.1. Analiza os datos de inflación e desemprego en España e as alternativas para loitar contra o desemprego e a inflación.	CD CSIEE	Analiza as distintas políticas monetarias levadas a cabo nos últimos anos para controlar a inflación e reducir o desemprego.	2ª aval.	Exame 100%	12

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
l p								
Bloque 5. Aspectos financeiros da Economía								
i l	B5.1. O diñeiro na economía: tipoloxía e funcionamento. B5.2. Proceso de creación do diñeiro.	B5.1. Recoñecer o proceso de creación do diñeiro, os cambios no seu valor e a forma en que estes se miden.	ECB5.1.1. Analiza e explica o funcionamento do diñeiro e do sistema financeiro nunha economía.	CSC CMCCT CD CCL	Sabe o qué é o diñeiro. Coñece as distintas funcións do diñeiro nunha economía, sinalando exemplos apropiados en cada caso. Explica en qué consiste o interese e identifica os motivos que inflúen nas variacións dos tipos de interese nunha economía. A partir dun suposto concreto, explica o proceso de creación de diñeiro bancario e os seus efectos sobre a oferta monetaria.	3ª aval	Exame 100%	12
a d h i l	B5.3. Teorías explicativas da inflación.	B5.2. Describir as teorías explicativas sobre as causas da inflación e os seus efectos sobre os/as consumidores/as, as empresas e o conxunto da economía.	ECB5.2.1. Recoñece as causas da inflación e valora as súas repercusións económicas e sociais.	CSC CD	Explica en qué consiste a inflación e cómo se mide, e identifica os seus efectos sobre o conxunto da economía e ós distintos colectivos. Sabe explicar as teorías sobre a inflación: teoría Keynesiana e teoría	3ª aval.	Exame 100%	12

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					monetarista.			
i l	B5.4. Sistema financeiro. Novas formas de financiamento.	B5.3. Explicar o funcionamento do sistema financeiro e coñecer as características dos seus principais produtos e mercados.	ECB5.3.1. Valora o papel do sistema financeiro como elemento canalizador do aforro ao investimento, e identifica os produtos e os mercados que o compoñen.	CAA CSC CD	Coñece o funcionamento global do sistema financeiro e analiza os principais tipos de activos financeiros e os seus derivados. Comprende o funcionamento dos mercados de valores e os índices de referencia nas súas diferentes manifestacións: primario, secundario e de futuros. Analiza as conexións entre as crises financeiras e a economía real.	3ª aval.	Exame 100%	13
a d h i l	B5.5. Política monetaria: instrumentos.	B5.4. Analizar os tipos de política monetaria.	ECB5.4.1. Razona de forma crítica, en contextos reais, sobre as accións de política monetaria e o seu impacto económico e social.	CAA CMCCT CSC	Describe os distintos compoñentes da oferta monetaria, razoando sobre a súa maior ou menor dispoñibilidade e sinalando exemplos. Analiza os tipos de política monetaria según os instrumentos que se utilicen e a súa repercusión económica	3ª aval.	Exame 60%	12

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					e social. A partir de exemplos de actuación de política monetaria, explica e representa gráficamente os seus efectos sobre a demanda e a oferta agregadas.			
i l a h i l	B5.6. Banco Central Europeo. B5.7. Mecanismos da oferta e demanda monetaria: efectos sobre os tipos de xuro.	B5.5. Identificar o papel do Banco Central Europeo e a estrutura da súa política monetaria.	ECB5.5.1. Identifica os obxectivos e a finalidade do Banco Central Europeo, e razoa sobre o seu papel e o seu funcionamento.	CSC CMCCT CD	Coñece o qué é o BCE e cales os seus obxectivos en canto a inflación e cal é o seu funcionamento. Sabe o qué o sistema europeo debancos centrales(SEBC) e o eurosistema. Sabe cales son as función do BCE E DO Banco de España	3ª aval.	Exame 100%	12
			ECB5.5.2. Describe os efectos das variacións dos tipos de xuro na economía.	CMCCT CCL	A partir de exemplos de actuación de política monetaria, explica e representa gráficamente os seus efectos sobre a demanda e a oferta agregadas.	3ª aval.	Exame 60%	12

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
Bloque 6. O contexto internacional da economía								
g i l	B6.1. Comercio internacional: causas e teorías. B6.2. Balanza de pagamentos, con especial referencia á española.	B6.1. Analizar os fluxos comerciais entre dúas economías.	ECB6.1.1. Identifica e describe os fluxos comerciais internacionais.	CSC CCL CMCCT	Comprende as vantaxes e inconvenientes derivados do comercio entre países. Identifica cáles son as medidas proteccionistas máis utilizadas e xustifica os intercambios comerciais baseándose nas teorías da vantaxe absoluta e comparativa. Coñece a balanza de pagos, así como as sub-balanzas que a componen. Identifica neste documento os fluxos comerciais internacionais e relaciona os saldos resultantes entre si.	3ª aval.	Exame 100%	14
a i l	B6.3. Cooperación e integración económica. B6.4. Unión Europea (UE).	B6.2. Examinar os procesos de integración económica e describir os pasos que se produciron no caso da Unión Europea.	ECB6.2.1. Explica o proceso de cooperación e integración económica producido na Unión Europea, e reflexiona para valorar as repercusións e as implicacións para España nun contexto global.	CSC CCL	Coñece as fases xerais que se seguiron ata agora nos procesos de cooperación e integración internacionais. Conoce as fases da integración da UE. Conoce as institucións e o modo de funcionar de la UE. Analiza as consecuencias	3ª aval.	Exame 100%	15

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					<p>sociais e de economía real para os cidadanos e os países da UE.</p> <p>Reflexiona sobre as consecuencias futuras que pode ter para España a UE.</p>			
a b h i l p	<p>B6.5. Globalización económica e financeira: causas e consecuencias.</p> <p>B6.6. Organismos económicos internacionais: mecanismos de regulación.</p>	<p>B6.3. Analizar e valorar as causas e as consecuencias da globalización económica, así como o papel dos organismos económicos internacionais na súa regulación.</p>	<p>ECB6.3.1. Expresa as razóns que xustifican o intercambio económico entre países.</p>	<p>CSC CCL</p>	<p>Analiza a interrelación comercial existente entre todos os países do mundo.</p> <p>Entiende o concepto de globalización.</p>	3ª aval.	Exame 100%	14
			<p>ECB6.3.2. Describe as implicacións e os efectos da globalización económica nos países e reflexiona sobre a necesidade da súa regulación e da súa coordinación.</p>	<p>CAA CD CMCCT CSC</p>	<p>Reflexiona sobre as consecuencias que ten o comercio internacional e a partir de ahí ve as vantaxes e inconvenientes do mesmo.</p> <p>Coñece os factores da globalización e os diferentes tipos da mesma.</p>	3ª aval.	Exame 60%	15

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
Bloque 7. Desequilibrios económicos e o papel do Estado na economía								
a b c i l	<p>B7.1. Ciclos económicos: crises na economía.</p> <p>B7.2. Políticas macroeconómicas de crecemento, estabilidade e desenvolvemento.</p> <p>B7.3. Ambiente: recurso sensible e escaso.</p> <p>B7.4. Pobreza e subdesenvolvemento: causas e posibles vías de solución.</p>	<p>B7.1. Reflexionar sobre o impacto do crecemento e as crises cíclicas na economía e os seus efectos na calidade de vida das persoas, o ambiente e a distribución da riqueza a nivel local e mundial.</p>	<p>ECB7.1.1. Identifica e analiza os factores e as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento e na redistribución da renda.</p>	<p>CSC CMCCT CD</p>	<p>Sabe diferenciar entre as variables que inflúen no crecemento económico, no desenvolvemento económico e na distribución da renda.</p>	<p>3ª aval.</p>	<p>Exame 100%</p>	<p>16</p>
			<p>ECB7.1.2. Diferencia os conceptos de crecemento e de desenvolvemento.</p>	<p>CCL CMCCT</p>	<p>Diferencia entre crecemento e desenvolvemento, identificando los objetivos do desenvolvemento humano e sostible.</p> <p>Diferencia entre crecemento e desenvolvemento, tendo en conta que o desenvolvemento é algo máis que crecemento</p>	<p>3ª aval.</p>	<p>Exame 100%</p>	<p>16</p>
			<p>ECB7.1.3. Recoñece e explica as consecuencias do crecemento sobre a repartición da riqueza, sobre o ambiente e sobre a calidade de vida.</p>	<p>CSC CCL</p>	<p>Analiza a desigualdade e a pobreza no mundo e as causas do <i>subdesenvolvemento</i>.</p> <p><i>Identifica as causas do subdesenvolvemento e as características dos países pobres</i></p>	<p>3ª aval.</p>	<p>Exame 100%</p>	<p>16</p>

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
			ECB7.1.4. Analiza de forma práctica os modelos de desenvolvemento dos países emerxentes e as oportunidades que teñen os países en vías de desenvolvemento para crecer e progresar.	CAA CSC CD	Coñece distintas medidas para romper o círculo vicioso da pobreza e lograr o <i>desenvolvemento</i> económico e social. <i>Identifica distintas medidas para saír da pobreza.</i> <i>Identifica o concepto de economía emerxente</i> <i>Recoñece a desigualdade nos países desenvueltos.</i> <i>Recoñece a desigualdade no interior dos países desenvolvidos.</i>	3ª aval.	Exame 100%	16
			ECB7.1.5. Reflexiona sobre os problemas ambientais e a súa relación co impacto económico internacional analizando as posibilidades dun desenvolvemento sustentable.	CSC CMCCT	Identifica a degradación medioambiental como un dos principais problemas derivados da actividade económica e analiza as posibles vías de solución.	3ª aval.	Exame 100%	16
			ECB7.1.6. Desenvolve actitudes positivas en relación co ambiente e valora a consideración da protección do ambiente na toma de decisións económicas.	CSC CAA	Identifica cales son as posibles medidas que se poden adoptar para facer un uso responsable dos recursos. <i>Fai una lista das actividades que realiza habitualmente e</i>	3ª aval.	Exame 60%	16

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					<i>reflexiona sobre qué podría facer por un consumo responsable. Por exemplo separar os distintos tipos de basura.</i>			
			ECB7.1.7. Identifica os bens ambientais como factor de produción escaso, que proporciona inputs e recolle refugallos e residuos, o que supón valorar os custos asociados.	CSC CMCCT	Reflexiona sobre os custos sociados que os refugallos e residuos teñen	3ª aval.	Exame 100%	16
			ECB7.1.8. Recoñece a evolución cíclica da actividade económica, describe as fases, as representa graficamente e considera as súas consecuencias sociais.	CMCCT CSC	Entende o concepto de ciclo económico, as súas fases e a importancia da intervención do Estado para mitigar os seus efectos. Coñece as características que definen os distintos ciclos económicos e interpreta gráficas e datos macroeconómicos e deduce en qué fase do ciclo económico se encontra un país. Comprende a necesidade da intervención do Estado na economía e o oportuno que resulta para a corrección dos fallos do	3ª aval.	Exame 100%	9, 10 e 11

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					mercado.			
a c i l	B7.5. Política fiscal e orzamentos públicos. B7.6. O Estado na economía: funcións. B7.7. Os fallos do mercado e a intervención do sector público. B7.8. Redistribución de renda e riqueza: igualdade de oportunidades.	B7.2. Explicar e ilustrar con exemplos significativos as finalidades e as funcións do Estado nos sistemas de economía de mercado, e identificar os principais instrumentos que utiliza, valorando as vantaxes e os inconvenientes do seu papel na actividade económica.	ECB7.2.1. Distingue e explica as funcións do Estado: fiscais, estabilizadoras, redistributivas, reguladoras e provedoras de bens e servizos públicos.	CCL CMCCT	Coñece os distintos niveles de actuación da Administración pública en España e valora a importancia do establecemento duns orzamentos creíbles, sostenibles e responsables cas necesidades da poboación. Ademais, de distinguir os gastos reais dos gastos de transferencia. Coñece os impostos máis importantes de España e distingue os que son directos e indirectos. Coñece o esquema de declaración do IRPF. Valora a incidencia sobre a distribución da renda, a equidade e o crecemento económico dos impostos, e sabe calcular e interpretar os datos de presión fiscal.	3ª aval.	Exame 100%	9 e 11
			ECB7.2.2. Identifica os principais fallos do mercado,	CSC CMCCT	Coñece o concepto de externalidade, lo valora	3ª aval.	Exame 100%	9 e 11

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
			as súas causas e os seus efectos para os axentes que interveñen na economía, e as opcións de actuación por parte do Estado.	CD	<p>como fallo do mercado comprende cómo a intervención estatal pode ofrecer resultados mejores para a sociedade. Coñece tamén o concepto de bien público e por qué supón un fallo do mercado.</p> <p>Dispon de unha actitude crítica ante as situacións de falta de competencia e outras nas que a información non está dispoñible na mesma medida para todos os axentes.</p> <p>Valora críticamente a distribución desigual de la renda e mostra sensibilidade ante las situacións de necesidade das capas da poboación que requiren do apoio do Estado para satisfacer algunhas das súas necesidades fundamentais.</p> <p>Coñece as funcións que a teoría económica asigna ó Estado na economía de mercado e distingue os</p>			

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					<p>aspectos nos que os xuízos de valor son determinantes ó analizar certas actuacións e intervencións estatais.</p> <p>Analiza con sentido crítico a importancia do Estado do bienestar e coñece os retos ós que está sometido na actualidade.</p> <p>Valora a efectividade da política fiscal como arma para afectar ó crecemento económico e como forma de abordar o ciclo económico. Entiende as ferramentas que o Estado debe modificar para levar a cabo unha política fiscal expansiva o una política fiscal contractiva, e os efectos que unha e outra tendrían sobre os niveis de produción da economía.</p>			
			ECB7.2.3. Clasifica e describe os elementos integrantes dos orzamentos públicos e argumenta a necesidade de prever os ingresos e os gastos, e controlar a súa execución.	CAA CMCCT CD	<p>Clasifica cales son os elementos integrantes dos orzamentos públicos.</p> <p>Argumenta a necesidade de prever os ingresos e gastos públicos e</p>	3ª aval.	Exame 100%	8

Economía. 1º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	Unidad Didáctica
					controlalos.			

8.5 ECONOMIA DA EMPRESA 2º BACHARELATO

2º de bacharelato

Economía da Empresa. 2º de bacharelato								
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación	
	Bloque 1. A empresa							
a d i l m	B1.1. A empresa e o/a empresario/a. B1.2. Elementos, funcións e obxectivos da empresa. B1.3. Clases de empresas. B1.4. Marco xurídico da actividade empresarial.	B1.1. Describir e interpretar os elementos da empresa, as clases de empresas e as súas funcións na economía, así como as formas xurídicas que adoptan, e relacionar con cada unha as responsabilidades legais dos/das propietarios/as e xestores/as, e as esixencias de capital.	EEB1.1.1. Distingue as formas xurídicas das empresas e relaciónas coas esixencias de capital e coas responsabilidades para cada tipo.	CD CMCCT CSIE	Aprende os principais trámites legais que se deben seguir para crear una empresa. Coñece os distintos tipos de empresas que existen.	1ª aval.	Exame 100%	
			EEB1.1.2. Identifica e valora as formas xurídicas de empresa máis apropiadas en cada caso en función das	CD CMCCT	Coñece as variables para clasificar as empresas segundo a	1ª aval.	Exame 100%	

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			características concretas, aplicando o razoamento sobre clasificación das empresas.		súa forma xurídica		
			EEB1.1.3. Analiza, para un determinado caso práctico, os criterios de clasificación de empresas: segundo a natureza da actividade que desenvolven, a súa dimensión, o nivel tecnolóxico que alcanzan, o tipo de mercado en que operan, a fórmula xurídica que adoptan, e o seu carácter público ou privado.	CAA CD CMCCT	Aplica os coñecementos sobre as empresas para elixir, en casos prácticos, a mellor opción de forma xurídica segundo as circunstancias Aplica a clasificación de empresas segundo os criterios de tamaño, localización, etc.	1ª aval.	Exame 100%
			EEB1.1.4. Describe os elementos da empresa en relación coas funcións que desenvolven e os obxectivos que procuran dentro do sistema.	CCL CSIEE	Coñece cales son os elementos da empresa Recoñece cales son as funcións da empresa dentro do sistema económico Identifica os obxectivos segundo o tipo de empresa.	1ª aval.	Exame 100%
a d h i l m p	B1.5. Contorno da empresa. B1.6. Responsabilidade social e ambiental da empresa. B1.7. Funcionamento e creación de valor.	B1.2. Identificar e analizar os trazos principais do contorno en que a empresa desenvolve a súa actividade e explicar, a partir deles, as estratexias e as decisións adoptadas, e as posibles implicacións sociais e ambientais da súa actividade.	EEB1.2.1. Identifica os tipos de empresas e de empresarios/as que actúan no seu contorno, así como a forma de relacionar co seu contorno máis próximo.	CD CMCCT CSC CSIEE	Distingue as figuras de emprendedor e empresario e coñece as principais teorías que identifican as calidades dos empresarios. Coñece algunhas empresas que actúan no seu contorno.	1ª aval.	Exame100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			EEB1.2.2. Analiza a relación entre empresa, sociedade e ambiente, e valora os efectos positivos e negativos das actuacións das empresas nas esferas social e ambiental.	CD CSC CSIEE	Descubre o funcionamento económico das empresas a través do ciclo de produción e coñece as principais teorías da empresa que explican ese funcionamento	1ª aval.	Exame100%
			EEB1.2.3. Analiza a actividade das empresas como elemento dinamizador de progreso, estimando a súa creación de valor para a sociedade e para a cidadanía.	CSC CSIEE	Identifica os compoñentes dunha empresa e os seus obxectivos. Comprende cal é o papel da empresa nunha economía e coñece as súas funcións, entre elas a creación de valor. Coñece o que é a creación de valor e é quen de explicalo cun exemplo.	1ª aval.	Exame100%
		Bloque 2. Desenvolvemento da empresa					
d i l m	B2.1. Localización e dimensión empresarial. B2.2. Estratexias de crecemento interno e externo. B2.3. Pequenas e medianas empresas: estratexias de mercado. B2.4. Importancia das pequenas e medianas empresas (PME) na economía. B2.5. Internacionalización, competencia global e tecnoloxía. B2.6. Empresa multinacional: aspectos positivos e negativos do seu funcionamento.	B2.1. Identificar e analizar as estratexias de crecemento e as decisións tomadas polas empresas, tendo en consideración as características do marco global en que actúan.	EEB2.1.1. Describe e analiza os factores que determinan a localización e a dimensión dunha empresa, e valora a transcendencia futura para a empresa desas decisións.	CCL CMCCT	Entende o concepto de factor de localización para os diferentes sectores e para empresas comerciais ou de servizos comparando os criterios de localización destas empresas cas empresas industriais. Aplica o coñecemento sobre os factores da localización das	1ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					empresas industriais e comerciais a casos reais. Analiza o fenómeno da deslocalización. Valora a transcendencia futura para a empresa das decisións de localización e dimensión.		
			EEB2.1.2. Valora o crecemento da empresa como estratexia competitiva e relaciona as economías de escala coa dimensión óptima da empresa.	CD CMCCT CSIEE	Entende o concepto de dimensión de empresa e a súa relación coa capacidade. Coñece o que é unha extratexia competitiva e a dimensión óptima da empresa e as economías de escala.	1ª aval.	Exame 100%
			EEB2.1.3. Identifica e explica as estratexias de especialización e diversificación.	CCL CMCCT CSIEE	Entende e aplica o concepto de crecemento interno nas súas diversas modalidades e coñece as vantaxes que ten. Entende a relación entre o crecemento e a cadea de valor.	1ª aval.	Exame 100%
			EEB2.1.4. Analiza as estratexias de crecemento interno e externo a partir de supostos concretos.	CAA CD CMCCT	Entende o concepto de crecemento externo a través das súas modalidades e coñece as vantaxes que ten e é capaz de aplicalo a exemplos concretos. Aprecia as estratexias	1ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					de subcontratación como alternativa ó crecemento. Coñece e distingue as estratexias de colaboración coma alternativa á concentración		
			EEB2.1.5. Examina o papel das pequenas e das medianas empresas no noso país, e valora as súas estratexias e as súas formas de actuar, así como as súas vantaxes e os seus inconvenientes.	CSC CSIEE	Entende o papel das PYMES en España. Sabe cales son as vantaxes e inconvenientes que supón ser unha PYME	1ª aval.	Exame 100%
			EEB2.1.6. Describe as características e as estratexias de desenvolvemento da empresa multinacional, e valora a importancia da responsabilidade social e ambiental.	CCL CSC CMCCT	Sabe que é una empresa multinacional. Coñece as causas e estratexias de desenvolvemento das empresas multinacionais. Valora a importancia da responsabilidade social e ambiental. Coñece a RSC.	1ª aval.	Exame 100%
			EEB2.1.7. Estuda o impacto da incorporación da innovación e das novas tecnoloxías na estratexia da empresa, e relaciónao coa capacidade para competir de xeito global.	CD CMCCT CSC	Comprende e valora o papel das novas tecnoloxías no funcionamento das empresas e nun mundo globalizado.	1ª aval.	Exame 100%
	Bloque 3. Organización e dirección da empresa						
d	B3.1. División técnica do traballo e necesidade de	B3.1. Explicar a planificación, a organización e a	EEB3.1.1. Reflexiona sobre a división	CMCCT	Sabe o que é a	2ª aval.	Exame

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
i l m p	<p>organización no mercado actual.</p> <p>B3.2. Funcións básicas da dirección.</p> <p>B3.3. Planificación e toma de decisións estratéxicas.</p> <p>B3.4. Organización formal e informal da empresa: deseño e análise da súa estrutura.</p> <p>B3.5. A xestión dos recursos humanos e a súa incidencia na motivación.</p> <p>B3.6. Os conflitos de intereses e as súas vías de negociación.</p>	<p>xestión dos recursos dunha empresa, valorando as posibles modificacións para realizar en función do ámbito en que desenvolve a súa actividade e dos obxectivos formulados.</p>	<p>técnica do traballo nun contexto global de interdependencia económica para valorar as súas consecuencias sociais.</p>	CSC	<p>división técnica do traballo, a súa importancia na economía actual e como influe na organización da empresa.</p>		100%
			<p>EEB3.1.2. Describe a estrutura organizativa, o estilo de dirección, os canles de información e de comunicación, o grao de participación na toma de decisións e a organización informal da empresa.</p>	CCL CMCCT CSIEE	<p>Cofece as funcións da dirección e as diferentes formas que hai de dirixir a empresa, así como as distintas estruturas. Analiza e distingue na práctica as estruturas formais e informais da empresa.</p>	2ª aval.	Exame
			<p>EEB3.1.3. Identifica a función de cada área de actividade da empresa (aprovisionamento, produción e comercialización, investimento e financiamento, recursos humanos e administrativa), así como as súas interrelacións.</p>	CD CMCCT CSIEE	<p>Cofece cada función da empresa e é capaz de situala nun organigrama segundo os distintos modelos de estruturas organizativas da empresa.</p>	2ª aval.	Exame 100%
			<p>EEB3.1.4. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e inconvenientes, detecta problemas para solucionar, e describe propostas de mellora.</p>	CAA CD CSC CSIEE	<p>Aplica e representa os diferentes sistemas de organización da forma máis adecuada e encontra a solución ós problemas que se propoñan. Investiga sobre a organización nas empresas do seu ámbito máis próximo e identifica vantaxes e</p>	2ª aval.	Exame 60%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					inconvenientes en algunha de estas empresas.		
			EEB3.1.5. Aplica os seus coñecementos a unha organización concreta, para detectar problemas e propor melloras.	CAA CMCCT CSIEE	Coñece e aplica a través dun caso concreto como debería ser a organización, e trata de detectar problemas e propor solucións. Coñece as vías de solución nun conflito.	2ª aval.	Exame 60%
			EEB3.1.6. Valora a importancia dos recursos humanos nunha empresa e analiza diferentes maneiras de abordar a súa xestión e a súa relación coa motivación e a produtividade.	CAA CSC CSIEE	Identifica as actividades propias da dirección de R.R.H.H. e explica por que estes son unha fonte de vantaxe competitiva. Coñece as teorías sobre a motivación e os factores que lle afectan, así coma as tarefas que directivos e líderes poden levar a cabo. Sabe cales son os procesos fundamentais de reclutamento, selección e formación do persoal, así coma os aspectos esenciais do dereito laboral e o contrato de traballo.	2ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					Coñece os distintos tipos de contratos laborais e as súas principais características. Sabe cales son as partes dunha nómina e interpretar o su contido.		
Bloque 4. A función produtiva							
a i l m	B4.1. Producción e proceso produtivo. B4.2. Función de produción. Produtividade e eficiencia B4.3. Investigación, desenvolvemento e innovación (I+D+i) como elementos clave para o cambio tecnolóxico e a mellora da competitividade empresarial.	B4.1. Analizar procesos produtivos desde a perspectiva da eficiencia e a produtividade, e recoñecer a importancia da I+D+i.	EEB4.1.1. Realiza cálculos da produtividade de distintos factores e interpreta os resultados obtidos, coñecendo medios e alternativas de mellora da produtividade nunha empresa.	CD CMCCT	Coñece e diferencia os distintos sistemas produtivos. Distingue entre eficiencia técnica e eficiencia económica e interpreta a información que proporciona a función de produción dunha empresa. Coñece os procedementos para calcular e analizar a produtividade global dunha empresa. Calcula a produtividade dos recursos produtivos (traballo e capital) e valora os resultados obtidos, así como propón alternativas para a mellora da produtividade na empresa.	2ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			EEB4.1.2. Analiza e valora a relación entre a produtividade e os salarios dos/das traballadores/as.	CMCCT CSC	Valora a relación existente entre a produtividade e a remuneración que reciben os traballadores cando os salarios se determinan a partir da produtividade. Compara a produtividade da mesma empresa en momentos do tempo diferentes ou ben compara a produtividade de empresas do mesmo sector produtivo en relación á productividades da empresa e como afectaría esta comparación ó seu salario. Valora positivamente os cambios e circunstancias que melloran a produtividade.	2ª aval.	Exame 100%
			EEB4.1.3. Reflexiona sobre a importancia para a sociedade e para a empresa da investigación e da innovación tecnolóxica en relación coa competitividade e o crecemento.	CAA CMCCT CSC	Comprende o papel da I+D+i para o desenvolvemento e o crecemento da empresa. Valora a importancia que ten para a sociedade a investigación en I+D+i	2ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					en relación ca competitividade e o crecemento.		
i l m	B4.4. Custos: clasificación e cálculo dos custos na empresa. B4.5. Cálculo e interpretación do limiar de rendibilidade da empresa.	B4.2. Determinar a estrutura de ingresos e custos dunha empresa, calculando o seu beneficio e o seu limiar de rendibilidade, a partir dun suposto formulado.	EEB4.2.1. Distingue os ingresos e os custos dunha empresa, calcula o seu beneficio ou a súa perda xerados ao longo do exercicio económico, aplicando razoamentos matemáticos, e interpreta os resultados.	CD CMCCT	Comprende a diferenza entre custes e ingresos e calcula os beneficios e perdas aplicando razoamentos matemáticos para a interpretación dos resultados obtidos. Sabe calcular os custes medios, custes variables medios e custos marxinais e sabe interpretar o resultado obtido.	2ª aval.	Exame 100%
			EEB4.2.2. Identifica e calcula os tipos de custos, ingresos e beneficios dunha empresa, e represéntaos graficamente.	CD CMCCT	Comprende a diferenza entre os distintos tipos de custos e os calcula e os representa graficamente xunto ós ingresos e beneficios da empresa, dentro da mesma gráfica. Identifica os compoñentes do custo dunha empresa.	2ª aval.	Exame 100%
			EEB4.2.3. Calcula o limiar de vendas (de rendibilidade) necesario para a supervivencia da empresa.	CD CMCCT	Sabe calcular, representar e interpretar o umbral de rendibilidade dunha empresa e sabe representalo graficamente e	2ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					interpretar o resultado obtido. Distingue zona de perdas e zona de beneficios.		
			EEB4.2.4. Analiza os métodos custo beneficio e custo eficacia como instrumentos de medida e avaliación que axudan á toma de decisións.	CMCCT CSIEE	A partir duna datos de custos de produción, prezo de compra, etc., pode decidir si á empresa convenlle máis producir un compoñente ou asumir unha actividade que compralo ou encargarllo a outra empresa no mercado. Sabe interpretar os resultados obtidos e decide entre a opción de producir a empresa os compoñentes necesarios para a produción ou polo contrario convenlle comprar os compoñentes necesarios no mercado.	2ª aval.	Exame 100%
i l m	B4.6. Os inventarios da empresa e os seus custos. Modelos de xestión de inventarios.	B4.3. Describir os conceptos fundamentais do ciclo de inventario e manexar os modelos de xestión.	EEB4.3.1. Identifica os custos que xera o almacén e resolve casos prácticos sobre o ciclo de inventario.	CD CMCCT	Interpreta os distintos conceptos que interveñen no ciclo de inventario e calcula os custes totais de inventario e o tamaño óptimo de pedido. Aplica o modelo de Wilson a casos prácticos e os resolve correctamente e	2ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					interpreta o resultado obtido.		
			EEB4.3.2. Valora as existencias en almacén mediante diferentes métodos.	CD CMCCT	Utiliza os criterios FIFO e PMP para realizar a valoración de existencias no almacén.	2ª aval.	Exame 100%
			EEB4.3.3. Valora a relación entre o control de inventarios e a produtividade e a eficiencia nunha empresa.	CMCCT CSIEE	Relaciona os custos de almacéns cos custos xerais da empresa, a produtividade e eficiencia. Coñece os ciclos de inventario.	2ª aval.	Exame 100%
Bloque 5. A función comercial da empresa							
d h i l m	B5.1. Departamento comercial da empresa B5.2. Concepto e clases de mercado. B5.3. Técnicas de investigación de mercados. B5.4. Comportamento do/da consumidor/a e segmentación de mercados. B5.5. Variables do márketing-mix e elaboración de estratexias. B5.6. Estratexias de márketing e ética empresarial. B5.7. Tecnoloxías da información e das comunicacións e márketing.	B5.1. Analizar as características do mercado e explicar, de acordo con elas, as políticas de márketing aplicadas por unha empresa ante diferentes situacións e obxectivos.	EEB5.1.1. Caracteriza un mercado en función de diferentes variables como, por exemplo, o número de competidores e o produto vendido.	CSIEE	Coñece os criterios para clasificar os mercados dende a perspectiva do marketing. Casifica os mercados en función do número de compradores e o número de oferentes.. Comprende o procedemento para calcular a demanda de mercado e a cota de mercado	3ª aval.	Exame 100%
			EEB5.1.2. Identifica e adapta a cada caso concreto as estratexias e os enfoques de márketing.	CAA CD CMCCT	Domina as estratexias e os enfoques do marketing e sabe asocialos a casos concretos.	3ª aval	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			EEB5.1.3. Interpreta e valora estratexias de márketing, incorporando nesa valoración consideracións de carácter ético, social e ambiental.	CD CMCCT CSC CSIEE	Entende a dimensión ética do marketing e a importancia que ten para a sociedade e o medio ambiente. Reflexiona sobre as vantaxes e inconvenientes que supoñen as estratexias de marketing para a sociedade.	3ª aval	Exame 100%
			EEB5.1.4. Comprende e explica as fases e as etapas da investigación de mercados.	CCL CMCCT	Coñece as etapas da investigación de mercados e a súa relación co plan de marketing	3ª aval	Exame 100%
			EEB5.1.5. Aplica criterios e estratexias de segmentación de mercados en casos prácticos.	CD CMCCT	Aplica a casos prácticos os criterios e variables de segmentación dos mercados descubriendo o público obxectivo óptimo ó que dirixir o produto.	3ª aval	Exame 100%
			EEB5.1.6. Analiza e valora as oportunidades de innovación e transformación do márketing que xorden co desenvolvemento das tecnoloxías da información e da comunicación.	CD CMCCT CSC	Comprende o alcance e as posibilidades das novas tecnoloxías aplicadas ó análise mercadotécnico dunha empresa. Ve a importancia das novas tecnoloxías para a función comercial da empresa e as aplica a casos concretos.	3ª aval	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			EEB5.1.7. Describe a organización e o funcionamento do departamento comercial da empresa.	CCL CMCCT	Realiza un organigrama dunha empresa e analiza a parte referida ó departamento comercial e explica a través del cal é o seu funcionamento.	3ª aval	Exame 100%
			EEB5.1.8. Determina as necesidades da clientela en relación coas características dos produtos ou dos servizos ofrecidos pola empresa.	CD CMCCT CSC	Analiza cales son as necesidades que o seu público obxectivo ten en relación coas características dos produtos ou servizos que ofrece a empresa.	3ª aval	Exame 100%
Bloque 6. A información na empresa							
d g h i l m	B6.1. Obrigas contables da empresa. B6.2. A composición do patrimonio e a súa valoración. B6.3. Resultados da empresa. B6.4. As contas anuais e a imaxe fiel. B6.5. Elaboración do balance e da conta de perdas e ganancias. B6.6. Análise e interpretación da información contable.	B6.1. Identificar os datos máis salientables do balance e da conta de perdas e ganancias, explicar o seu significado, diagnosticar a situación a partir da información obtida e propor medidas para a súa mellora.	EEB6.1.1. Recoñece os elementos patrimoniais e a función que teñen asignada.	CMCCT CSIEE	Distingue os diferentes elementos que compoñen o patrimonio (patrimoniais) e os asocia coa masa patrimonial á que pertencen.	1ª aval.	Exame 100%
			EEB6.1.2. Identifica, valora e clasifica os bens, os dereitos e as obrigas da empresa en masas patrimoniais.	CMCCT	Coñece como se clasifican correctamente as distintas contas do Plan Xeral de PYMES, dentro da masa patrimonial correspondente. Elabora o balance de situación da empresa e interpreta na información desa conta. Diferenza e interpreta a través dun balance a	1ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					<p>estrutura económica e financeira dunha empresa.</p> <p>Coñece o sistema informativo da empresa, así como as obrigacións fiscais dispostas pola lei.</p>		
			EEB6.1.3. Interpreta a correspondencia entre os investimentos e o seu financiamento.	CAA	<p>Analiza a correspondencia entre os distintos tipos de inversións (curto ou longo prazo) e as súas fontes de financiación (corto ou longo prazo).</p> <p>Sabe qué significado económico, patrimonial e financeiro ten cada unha das masas patrimoniais do balance.</p>	1ª aval.	Exame 100%
			EEB6.1.4. Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e no apancamento da empresa, mediante a utilización de rateos.	CMCCT	<p>Coñece, entende e calcula os instrumentos de análise financeiro dentro da información contable, tales como ratios.</p> <p>Detecta posibles desaxustes no equilibrio patrimonial, na solvencia e liquidez e no apancamento da empresa</p>	1ª aval.	Exame100%
			EEB6.1.5. Propón medidas correctoras axeitadas en caso de se detectar desaxustes patrimoniais ou	CAA CSIEE	Sabe interpretar os resultados obtido cos instrumentos de análise financeiro .	1ª aval.	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			financeiros.		Coñece e é capaz de aplicar as medidas que se podan tomar en consecuencia en caso de que se produzan desaxustes patrimoniais e financeiros.		
			EEB6.1.6. Recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas e dos procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais.	CMCCT CD	Sabe utilizar, calcular e interpretar os instrumentos de análise financeiro. Coñece e valora a utilización de procedementos propios das ciencias sociais como ferramentas que facilitan a solución de problemas empresariais así como recoñece a importancia do dominio das operacións matemáticas para o calculo dos distintos conceptos relacionados cos desequilibrios económicos e financeiros.	1ª aval.	Exame 100%
			EEB6.1.7. Recoñece a conveniencia do equilibrio económico, patrimonial e financeiro da empresa.	CMCCT CSIEE	Valora a importancia de que na empresa exista un equilibrio económico, patrimonial e financeiro.	1ª aval.	Exame 100%

	Economía da Empresa. 2º de bacharelato						
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			EEB6.1.8. Valora a importancia da información na toma de decisións.	CAA CSIEE	Recoñece a importancia que ten a información como elemento básico para a toma de decisións dentro da empresa.	1ª aval.	Exame 60%
			EEB6.1.9. Calcula o resultado do exercicio económico da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables.	CD CMCCT	Elabora e interpreta correctamente a conta de perdas e ganancias da empresa, empregando os criterios de imputación aplicables segundo o Plan Xeral de PYMES.	1ª aval.	Exame 100%
			EEB6.1.10. Identifica, interpreta e clasifica os elementos do resultado da empresa.	CD CMCCT CSIEE	Recoñece e interpreta as distintas partes en que se divide a conta de resultados da empresa, clasificando os elementos desta conta correctamente en cada un dos apartados da mesma.	1ª aval.	Exame 100%
a c d h i l m	B6.7. Fiscalidade empresarial: principais figuras impositivas e elementos clave do súa estrutura e do seu funcionamento.	B6.2. Recoñecer a importancia do cumprimento das obrigas fiscais e explicar os impostos que afectan as empresas.	EEB6.2.1. Identifica as obrigas fiscais das empresas segundo a súa organización e a actividade que desenvolvan.	CMCCT CSIEE	Coñece os tributos máis importantes ós que está suxeita a actividade empresarial, tendo en conta a súa organización e a actividade que desenvolva cada empresa.	3ª aval	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Critérios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			EEB6.2.2. Describe o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e destaca as principais diferenzas entre eles.	CCL CMCCT	Explica o funcionamento básico dos impostos que recaen sobre as empresas e sabe realizar a liquidación correspondente de estes impostos mediante supostos prácticos e destaca as principais diferenzas entre os distintos impostos que gravan a actividade da empresa.	3ª aval	Exame 100%
			EEB6.2.3. Valora a achega que supón para a riqueza nacional a carga impositiva que soportan as empresas.	CSC	Coñece os tributos que gravan a actividade da empresa, vinculado a actividade fiscal do Estado ó benestar global da sociedade.	3ª aval	Exame 100%
Bloque 7. A función financeira							
d g i l m	B7.1. Estrutura económica e financeira da empresa. B7.2. Concepto e clases de investimento. B7.3. Valoración e selección de proxectos de investimento. B7.4. Fontes de financiamento interno e externo da empresa. Novas formas de financiamento. B7.5. Ciclos da empresa. B7.6. Período medio de maduración.	B7.1. Valorar proxectos de investimento, xustificar razoadamente a selección da alternativa máis vantaxosa, diferenciar as posibles fontes de financiamento nun determinado suposto e razoara a elección máis axeitada.	EEB7.1.1. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos.	CD CSIEE CMCCT	Distingue os diferentes tipos de inversión que pode realizar unha empresa. Coñece as variables relevantes dunha inversión dende o punto de vista financeiro. Comprende o concepto de capital financeiro e a súa valoración no	3ª aval	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					tempo e calcula capitais equivalentes para a súa posterior aplicación ó VAN e o TIR. Coñece e enumera os métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (criterio do valor actual neto) para seleccionar e valorar investimentos e é capaz de ver as vantaxes e inconvenientes de cada un deles.		
			EEB7.1.2. Aplica métodos estáticos (prazo de recuperación) e dinámicos (valor actual neto), nun suposto concreto de selección de alternativas de investimento para unha empresa.	CD CMCCT	Aplica e entende a utilización do VAN e o TIR como métodos dinámicos para decidir sobre inversións en casos concretos. Aplica os métodos estáticos de decisión de inversións.	3ª aval	Exame 100%
			EEB7.1.3. Explica as posibilidades de financiamento das empresas diferenciando o externo e o interno, a	CCL CMCCT	Coñece e clasifica as distintas fontes de financiación dunha	3ª aval	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
			curto e a longo prazo, así como o custo de cada un e as implicacións na marcha da empresa.		empresa. Distinguindo as fontes externas das internas, as de curto prazo das de longo prazo, así como o custo de cada unha delas e as implicacións na marcha da empresa.		
			EEB7.1.4. Analiza, nun suposto concreto de financiamento externo, as opcións posibles, os seus custos e as variantes de amortización.	CAA CD CMCCT	No caso de financiación externa, coñece as distintas opcións existentes e sabe calcular o custo que supón cada unha de elas. Sabe aplicalo a un caso concreto.	3ª aval	Exame 100%
			EEB7.1.5. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de recorrer ao mercado financeiro.	CAA CMCCT CSIEE	Coñece as características dos activos financeiros e comprende o seu papel, xunto co mercado de valores, como fonte financeira para as empresas. Analiza e avalía, a partir dunha necesidade concreta, as posibilidades que teñen as empresas de adotar financiamento no mercado financeiro.	3ª aval	Exame 100%
			EEB7.1.6. Valora as fontes externas e internas de financiamento da empresa.	CMCCT CSIEE	Comprende o proceso de constitución e ampliación de capital dunha empresa, así	3ª aval	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					como os tipos de autofinanciación dunha empresa. Coñece os tipos de financiación externa.		
			EEB7.1.7. Analiza e expresa as opcións financeiras que mellor se adaptan a un caso concreto de necesidade financeira.	CAA CMCCT	Valora a partir de casos concretos que fontes de financiación son máis adecuadas segundo as circunstancias dunha empresa.	3ª aval	Exame 100%
			EEB7.1.8. Aplica os coñecementos tecnolóxicos á análise e á resolución de supostos.	CD CMCCT	Comprende o alcance e as posibilidades das novas tecnoloxías aplicadas á análise e resolución de supostos. Ve a importancia das novas tecnoloxías para a función financeira e de inversións da empresa e as aplica a casos concretos.	3ª aval	Exame 60%
			EEB7.1.9. Identifica e describe os ciclos da actividade da empresa e as súas fases.	CCL CMCCT CSIEE	Analiza e distingue os ciclos da actividade dunha empresa e as súas fases	3ª aval	Exame 100%
			EEB7.1.10. Calcula, para un determinado suposto práctico, os períodos de maduración da empresa, e distingue as súas fases.	CMCCT CAA CD	Aplica as fórmulas para un determinado suposto práctico e calcula os períodos de maduración da	3ª aval	Exame 100%

Economía da Empresa. 2º de bacharelato							
Obxectivos	Contidos	Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución	Temporalización	Procedementos e instrumentos de avaliación
					empresa e distingue as súas fases		

8.6 FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN DE 2º BACHARELATO.

Fundamentos de Administración e Xestión. 2º de bacharelato					
Obxectivos		Criterios de avaliación	Estándares de aprendizaxe	Competencias clave	Grado mínimo de consecución
Bloque 1. Innovación empresarial. A idea de negocio: o proxecto de empresa					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ h ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Innovación, desenvolvemento económico e creación de empresas. ▪ B1.2. Idea de negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.1. Relacionar os factores da innovación empresarial coa actividade de creación de empresas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.1.1. Identifica os aspectos da innovación empresarial e explica a súa relevancia no desenvolvemento económico e na creación de emprego. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIE ▪ E 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora a innovación empresarial como factor de progreso económico e coñece e analiza os elementos de risco que levan aparelladas a súa e coñece a súa influencia na creación de emprego influencia na creación de emprego
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.1.2. Recoñece experiencias de innovación empresarial e analiza os elementos de risco que levan aparelladas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ A través de exemplos reais de innovación empresarial analiza os elementos de risco que levan aparelladas.
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.1.3. Valora a importancia da tecnoloxía e de internet como factores clave de innovación e relaciona a innovación coa internacionalización da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CSIE ▪ E 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Valora a tecnoloxía como factor de innovación.
<ul style="list-style-type: none"> ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Relación da empresa co contorno. Análise do sector. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.2. Analizar a información económica do sector de actividade empresarial no que se situará a empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.2.1. Analiza o sector empresarial onde se desenvolve a idea de negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC ▪ CT ▪ CSIE ▪ E 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.2.2. Realiza unha análise do mercado e da competencia para a idea de negocio seleccionada. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CAA ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.4. Emprendedor e idea de negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B1.3. Seleccionar unha idea de negocio, e valorar e argumentar tecnicamente a elección. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.1. Explica desde diferentes perspectivas a figura do/da emprendedor/a de negocios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIE ▪ E ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.2. Avalía as repercusións que supón elixir unha idea de negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CSC ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.3. Analiza as vantaxes e 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

			os inconvenientes de propostas de ideas de negocio realizables.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CMC ▪ CT 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.4. Expón os seus puntos de vista, mantén unha actitude proactiva e desenvolve iniciativa emprendedora. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CCL 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB1.3.5. Traballa en equipo mantendo unha comunicación fluída cos seus compañeiros e coas súas compañeiras para o desenvolvemento do proxecto de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSIE ▪ E 	▪
Bloque 2. A organización interna da empresa. Forma xurídica e recursos					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ g ▪ b ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Planificación empresarial e obxectivos. Organización interna. Responsabilidade social da empresa. ▪ B2.2. Forma xurídica da empresa. ▪ B2.3. Dimensión e localización 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B2.1. Analizar a organización interna da empresa, a forma xurídica, a localización e os recursos necesarios, e valorar as alternativas dispoñibles e os obxectivos marcados co proxecto. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.1. Recoñece os obxectivos e os fins da empresa, e relaciónaos coa súa organización. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CMC ▪ CT 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.2. Reflexiona sobre o papel da responsabilidade social corporativa, e valora a existencia dunha ética dos negocios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIE ▪ E 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.3. Proporciona argumentos que xustifican a elección da forma xurídica e da localización da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CSC ▪ CMC ▪ CT 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.4. Interpreta a información que proporciona o organigrama dunha empresa e a importancia da descrición de tarefas e funcións para cada posto de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CMC ▪ CT ▪ CD 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB2.1.5. Realiza unha previsión dos recursos necesarios para o desenvolvemento do proxecto de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CAA 	▪

Bloque 3. Documentación e trámites para a posta en marcha da empresa					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Trámites para a creación e posta en marcha dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Analizar os trámites legais e as actuacións necesarias para crear a empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.1.1. Identifica os diferentes trámites legais necesarios para a posta en marcha dun negocio e recoñece os organismos ante os cales han de presentarse os trámites. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMC CT ▪ CD ▪ CSIE E 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ i ▪ l ▪ m ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.1. Trámites para a creación e posta en marcha dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B3.2. Xestionar a documentación necesaria para a posta en marcha dunha empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.2.1. Interpreta e sabe realizar os trámites fiscais, laborais, de Seguridade Social e outros para a posta en marcha. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB3.2.2. Valora a necesidade do cumprimento dos prazos legais para efectuar os trámites de creación dun negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
Bloque 4. O plan de aprovisionamento					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Plan de aprovisionamento. ▪ B4.2. Xestión de inventarios. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.1. Establecer os obxectivos e as necesidades de aprovisionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.1.1. Deseña un plan de aprovisionamento da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.1.2. Aplica métodos de valoración de existencias. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ b ▪ e ▪ g ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.3. Selección de provedores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B4.2. Realizar procesos de selección de provedores analizando as condicións técnicas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.1. Identifica os tipos de documentos utilizados para o intercambio de información con provedores. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCL ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.2. Utiliza diferentes fontes para a procura de provedores en liña e offline. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMC CT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB4.2.3. Relaciona e compara as ofertas de provedores, utilizando diversos criterios de selección, e explica as vantaxes e os 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMC CT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

			inconvenientes de cada unha.	<ul style="list-style-type: none"> CD 	
<ul style="list-style-type: none"> b e g i l m 	<ul style="list-style-type: none"> B4.4. Xestión de compras. 	<ul style="list-style-type: none"> B4.3. Planificar a xestión das relacións con provedores, aplicando técnicas de negociación e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.3.1. Identifica e aplica técnicas de negociación e comunicación. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSIE E 	<ul style="list-style-type: none">
			<ul style="list-style-type: none"> FAXB4.3.2. Recoñece as etapas nun proceso de negociación de condicións de aprovisionamento. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CSIE E CMC CT 	<ul style="list-style-type: none">
	Bloque 5. Xestión comercial e márketing na empresa				
<ul style="list-style-type: none"> b e g h i l m 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Xestión comercial na empresa. Plan de márketing. Márketing-mix. B5.2. Análise do mercado e do comportamento do/da consumidor/a. Atención á clientela. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.1. Desenvolver a comercialización dos produtos ou servizos da empresa e o plan de márketing. 	<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.1. Analiza o proceso de comercialización dos produtos ou servizos da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> CSIE E CMC CT 	<ul style="list-style-type: none">
			<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.2. Explica as características da clientela potencial da empresa e identifica o comportamento dos competidores desta. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CMC CT 	<ul style="list-style-type: none">
			<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.3. Aplica procesos de comunicación e habilidades sociais en situacións de atención á clientela e operacións comerciais. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CSC CMC CT CD 	<ul style="list-style-type: none">
			<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.1.4. Realiza unha previsión de vendas a curto e a medio prazo, manexando a folia de cálculo. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CMC CT 	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> g h i l m 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Produto e prezo 	<ul style="list-style-type: none"> B5.2. Fixar os prezos de comercialización dos produtos ou os servizos, e comparalos cos da competencia. 	<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.2.1. Reflexiona sobre as estratexias de prezos tendo en conta as características do produto ou do servizo, e argumenta sobre a decisión do establecemento do prezo de venda. 	<ul style="list-style-type: none"> CAA CMC CT CSIE E 	<ul style="list-style-type: none">
<ul style="list-style-type: none"> a 	<ul style="list-style-type: none"> B5.4. Publicidade e promoción. 	<ul style="list-style-type: none"> B5.3. Analizar as políticas de márketing aplicadas 	<ul style="list-style-type: none"> FAXB5.3.1. Elabora un plan de medios onde se describan as 	<ul style="list-style-type: none"> CCL 	<ul style="list-style-type: none">

<ul style="list-style-type: none"> ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i ▪ l ▪ m ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B5.5. Distribución dos produtos e dos servizos da empresa. 	<p>á xestión comercial.</p>	<p>accións de promoción e publicidade para atraer a clientela potencial, facendo especial fincapé nas aplicadas en internet e dispositivos móbiles.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CCEC ▪ CMC CT ▪ CD 	
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB5.3.2. Valora e explica as canles de distribución e venda que pode utilizar a empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE E ▪ CCL ▪ CMC CT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<p>Bloque 6. Xestión dos recursos humanos</p>					
<ul style="list-style-type: none"> ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Planificación dos recursos humanos. ▪ B6.2. Recrutamento e selección de persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.1. Planificar a xestión dos recursos humanos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.1.1. Avalía as necesidades da empresa, e analiza e describe os postos de traballo. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE E ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.1.2. Identifica as fontes de recrutamento, así como as fases do proceso de selección de persoal. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE E ▪ CMC CT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ c ▪ e ▪ g ▪ h ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.3. Xestión laboral, contratación, Seguridade Social e nóminas. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B6.2. Xestionar a documentación que xera o proceso de selección e contratación de persoal, aplicando as normas vixentes. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.2.1. Analiza e aplica para a empresa as formalidades e as modalidades documentais de contratación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.2.2. Identifica as subvencións e os incentivos á contratación. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.2.3. Recoñece as obrigas administrativas do/da empresario/a ante a Seguridade Social. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CSIE E 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB6.2.4. Analiza os documentos do proceso de retribución e cotización do persoal e de xustificación do pagamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

		Bloque 7. Xestión da contabilidade da empresa			
<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Fundamentos de contabilidade financeira. ▪ B7.2. Plan Xeral de Contabilidade. ▪ B7.3. Ciclo contable. ▪ B7.4. Fiscalidade da empresa: liquidación e rexistro contable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B7.1. Contabilizar os feitos contables derivados das operacións da empresa, cumprindo os criterios establecidos no Plan Xeral de Contabilidade (PXC). 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.1. Opera cos elementos patrimoniais da empresa, valora a metodoloxía contable e explica o papel dos libros contables. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMC CT ▪ CD 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.2. Analiza e representa os principais feitos contables da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE E ▪ CD ▪ CMC CT 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.3. Identifica o concepto de amortización e procede ao seu rexistro contable. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CD 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.4. Analiza e asigna os gastos e os ingresos ao exercicio económico ao que correspondan, con independencia das súas datas de pagamento ou cobramento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CD ▪ CSIE E 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.5. Distingue as fases do ciclo contable, analiza o proceso contable de pechamento de exercicio e determina o resultado económico obtido pola empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC CT ▪ CD 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.6. Analiza as obrigas contables e fiscais, e a documentación correspondente á declaración-liquidación dos impostos. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMC CT ▪ CD 	▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB7.1.7. Manexa a nivel básico unha aplicación informática de contabilidade, onde realiza todas as operacións necesarias e presenta o proceso contable correspondente a un ciclo económico. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CD ▪ CMC CT 	▪
		Bloque 8. Investimento e xestión financeira. Viabilidade da empresa			

<ul style="list-style-type: none"> ▪ g ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.1. Estrutura económica e financeira da empresa. Equilibrio patrimonial. ▪ B8.2. Planificación financeira da empresa. Novas formas de financiamento. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.1. Determinar o investimento necesario e as necesidades financeiras para a empresa, identificando as alternativas de financiamento posibles. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.1.1. Elabora un plan de investimentos da empresa, que inclúa o activo non corrente e o corrente. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CAA ▪ CMC ▪ CT 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.1.2. Analiza e selecciona as fontes de financiamento da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC ▪ CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.1.3. Recoñece as necesidades de financiamento da empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ g ▪ h ▪ i ▪ l ▪ m 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.3. Métodos de selección e valoración de investimentos. ▪ B8.4. Análise da viabilidade da empresa. ▪ B8.5. Solvencia e liquidez na empresa. Previsións de tesouraría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.2. Avaliar a viabilidade da empresa, de acordo con diferentes tipos de análise. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.2.1. Determina e explica a viabilidade da empresa, tanto a nivel económico e financeiro como a nivel comercial e ambiental. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CSC ▪ CCL 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.2.2. Aplica métodos de selección de investimentos e analiza os investimentos necesarios para a posta en marcha. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSIE ▪ E ▪ CMC ▪ CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.2.3. Elabora estados de previsión de tesouraría e explica alternativas para a resolución de problemas puntuais de tesouraría. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CMC ▪ CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
<ul style="list-style-type: none"> ▪ a ▪ b ▪ g ▪ h ▪ i ▪ l ▪ m ▪ p 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.6. Custo e selección de fontes financeiras. Axudas á creación de empresas en Galicia. ▪ B8.7. Morosidade empresarial. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ B8.3. Analizar e verificar o acceso ás fontes de financiamento para a posta en marcha do negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.3.1. Valora as fontes de financiamento, así como o custo do financiamento e as axudas financeiras e subvencións. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CAA ▪ CMC ▪ CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪
			<ul style="list-style-type: none"> ▪ FAXB8.3.2. Comprende o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual. ▪ FAXB8.3.3. Distingue o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade actual. 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ CSC ▪ CMC ▪ CT ▪ CD 	<ul style="list-style-type: none"> ▪

			<ul style="list-style-type: none"> FAXB8.3.4. Valora a importancia, no mundo empresarial, de responder en prazo aos compromisos de pagamento adquiridos. 	<ul style="list-style-type: none"> CSC CSIE E 	
Bloque 9. Presentación da idea de negocio					
<ul style="list-style-type: none"> b e g i l m 	<ul style="list-style-type: none"> B9.1. Plan de negocio. Técnicas de presentación e edición do plan de negocio. 	<ul style="list-style-type: none"> B9.1. Expor e comunicar publicamente o proxecto de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> FAXB9.1.1. Utiliza habilidades comunicativas e técnicas para atraer a atención na exposición pública do proxecto de empresa. 	<ul style="list-style-type: none"> CCL CD CSIE E 	
<ul style="list-style-type: none"> b d e g i l m 	<ul style="list-style-type: none"> B9.2. Ferramentas audiovisuais para a presentación de proxectos. 	<ul style="list-style-type: none"> B9.2. Utilizar ferramentas informáticas que apoian a comunicación e a presentación do proxecto. 	<ul style="list-style-type: none"> FAXB9.2.1. Manexa ferramentas informáticas e audiovisuais atractivas que axudan a unha difusión efectiva do proxecto. 	<ul style="list-style-type: none"> CD CCL CMC CT 	

2º de bacharelato

8.2.5 FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN: Estándares de aprendizaxe, grado mínimo de consecución, temporalización, unidade didáctica na que se encontra o estándar de aprendizaxe no libro de texto e procedementos e instrumentos de avaliación de cada un dos estándares de aprendizaxe.

Estándares de aprendizaxe	Grado mínimo de consecución	Temporalización Avaliación	Unidade didáctica	Procedementos e instrumentos de avaliación
<ul style="list-style-type: none"> FAXB1.1.1. Identifica os aspectos da innovación empresarial e explica a súa relevancia no desenvolvemento económico e na creación de emprego. 	<ul style="list-style-type: none"> Valora a innovación empresarial como factor de progreso económico e coñece a súa influencia na creación de emprego. 	1ª	1	Exame 100%

▪ FAXB1.1.2. Recoñece experiencias de innovación empresarial e analiza os elementos de risco que levan aparelladas.	▪ A través de exemplos reais de innovación empresarial analiza os elementos de risco que levan aparelladas.	1ª	1	Exame 100%
▪ FAXB1.1.3. Valora a importancia da tecnoloxía e de internet como factores clave de innovación e relaciona a innovación coa internacionalización da empresa.	Valora a tecnoloxía como factor de innovación.	1ª	1	Exame 100%
FAXB1.3.1	Recoñece as calidades que debe ter un emprendedor	1ª	1	Exame 100%
FAXB1.3.2	Recoñece o equilibrio que se debe manter entre o entusiasmo e a implicación que require un proxecto empresarial	1ª	1	Exame 100%
FAXB1.3.3.	Valora os puntos positivos e negativos dunha idea de negocio	1ª	1	Exame 100%
FAXB1.3.4	Desenvolve unha actitude emprendedora expoñendo os seus puntos de vista	1ª	1	Exame 100%
FAXB1.3.5	Ten unha comunicación fluída cos compañeiros ao mesmo tempo elaboran en equipo o proxecto empresarial	1ª	1	Exame 100%
FAXB2.1.1	Identifica os obxectivos e fins da empresa e relaciónaos coa súa organización	2ª	2	Exame 100%

FAXB2.1.2	Recoñece a importancia da RSC e valora a existencia dunha ética dos negocios Analiza os ámbitos de responsabilidade social	2ª	2	Exame 100%
FAXB2.1.3	Aplica os coñecementos sobre as empresas para elixir, en casos prácticos, a mellor opción de forma xurídica segundo as circunstancias e argumenta a xustificación da súa elección	2ª	2	Exame 100%
FAXB2.1.4	Interpreta a importancia da descrición de tarefas e funcións para cada posto de traballo da empresa e é capaz de interpretala nun organigrama da empresa.	2ª	2	Exame 100%
FAXB2.1.5	Recoñece a importancia das previsións de recursos naturais, humanos e de bens de capital para o desenvolvemento do proxecto de empresa	2ª	2	Exame 100%
FAXB3.1.1	Coñece os trámites legais para a posta en marcha dunha empresa e os organismos ós que ten que acudir para presentar os documentos	2ª	3	Exame 100%

	correspondentes			
FAXB3.2.1	Interpreta e sabe cumprimentar todos os documentos fiscais, laborais e de Seguridade Social, así como os relativos a licencias e outros permisos que deben ser concedidos por varias administracións	2ª	3	Exame 100%
FAXB3.2.2	Recoñece a importancia de presentar os documentos necesarios para a posta en marcha da empresa dentro dos prazos legais	2ª	3	Exame 100%
FAXB4.1.1	Realiza a través da xestión de compras, de almacén e de stoks un plan de aprovisionamento para o seu proxecto empresarial	2ª	5	Exame 100%
FAXB4.1.2	Coñece e aplica os métodos de valoración de existencias como son o PMP e o FIFO	2ª	5	Exame 100%
FAXB4.2.1	Recoñece o tipos de documentos utilizados para o intercambio de información cos provedores	2ª	5	Exame 100%
FAXB4.2.2	Busca a través de varias fontes de información provedores en liña e offline	2ª	5	Exame 100%
FAXB4.2.3	Compara as ofertas realizadas polos provedores	2ª	5	Exame 100%

	e explica as vantaxes e inconvenientes da cada unha delas coa axuda de diversos criterios de selección			
FAX4.3.1	Identifica y aplica técnicas de selección de provedores, elección de provedores así como de negociación con os mesmos. Recoñece os aspectos que se deben ter en conta no momento de negociar cos provedores e os acordos ós se pode chegar como son prezos e descontos, condicións de pago, forma de envío e forma de entrega	2ª	5	Exame 100%
FAXB4.3.2	Recoñece os aspectos que se deben ter en conta no momento de negociar cos provedores e os acordos ós se pode chegar como son prezos e descontos, condicións de pago, forma de envío e forma de entrega e as distintas etapas do proceso de negociación Recoñece todos os documentos e a súa utilización e cumprimentación nun proceso de compra	2ª	5	Exame 100%

FAXB5.1.1	Coñece o proceso de comercialización do produto dunha empresa e recoñece a importancia da función comercial dentro da empresa, os medios de comercialización, incluídos o comercio electrónico e os medios de pago electrónicos	3ª	6	Exame 100%
FAXB5.1.2	Clasifica os clientes en 4 grandes grupos e dentro deles os clientes potenciais e identifica o comportamentos dos competidores da empresa	3ª	6	Exame 100%
FAXB5.1.3	Utiliza técnicas ou formas de comunicación e habilidades sociais en situacións de atención á clientela e operacións comerciais	3ª	6	Exame 100%
FAXB5.1.4	Mediante unha folla de cálculo realiza unha previsión de vendas a curto e medio prazo	3ª	6	Exame 100%
FAXB5.2.1	Recoñece as estratexias que se utilizan para a determinación do prezo tendo en conta as características do produtos ou servizo, explicando as razóns que lle levan ó establecemento do prezo de	3ª	6	Exame 100%

	venda			
FAXB5.3.1	Deseñar un plan de medios en función do público obxectivo ó que vai dirixido onde se describan as accións de promoción e publicidade resaltando as aplicadas en internet e dispositivos móbiles	3ª	6	Traballo 100%
FAXB5.3.2	Explica cales son as canles de distribución e venda que pode utilizar a empresa	3ª	6	
FAXB6.1.1	Valora as necesidades da empresa no relativo a recursos de traballo e describe os postos de traballo que é necesario cubrir	3ª	7	Traballo 100%
FAXB6.1.2	Sabe cales son os procesos fundamentais de reclutamento, selección do persoal	3ª	7	Traballo 50% Exame 50%
FAXB6.2.1	Coñece os distintos tipos de contratos laborais e as súas principais características así como os formularios correspondentes a cada tipo de contrato		7	
FAXB6.2.2	Recoñece a través de páxinas de internet as	3ª	7	Traballo 100%

	subvencións e os incentivos que poden ter certos tipos de contratos			
FAXB6.2.3	Coñece os documentos de cotización á Seguridade Social por continxencias comúns, profesionais de emprego, F.P. e FOGASA	3ª	7	Traballo 100%
FAX6.2.4	Sabe distinguir as distintas partes dunha nómina e dos documentos de cotización do persoal á S.S.	3ª	7	Traballo 50% Exame 50%
FAXB7.1.1	Distingue os diferentes elementos que compoñen o patrimonio (patrimoniais) valora a metodoloxía contable e explica o papel dos libros de contabilidade.	2ª	4 y 8	Exame 100%
FAXB7.1.2	Rexistra os principais feitos contables da empresa mediante os asentos en distintos libros contables	2ª	4 y 8	Exame 100%
FAXB7.1.3	Coñece o concepto de amortización contable e o seu rexistro	2ª	8	Exame 100%
FAXB7.1.4	Elabora e interpreta correctamente a conta de perdas e ganancias da empresa no exercicio económico ó que	2ª	8	Exame 100%

	correspondan, con independencia das súas datas de pagamento ou cobramento			
FAXB7.1.5	Sinala as fases do ciclo contable e elabora e interpreta correctamente a conta de perdas e ganancias da empresa no exercicio económico ó que correspondan así como o peche contable do exercicio	2ª	8	Exame 100%
FAXB7.1.6	Recoñece as obrigas contables e fiscais e a documentación correspondente á declaración-liquidación dos impostos	2ª	8	Exame 100%
FAXB7.1.7	Opera a nivel básico cunha aplicación de contabilidade, onde se podan realizar as operacións necesarias dun ciclo contable	3ª	8	Traballo 100%
FAX8.1.1	Realiza un plan de investimentos da empresa incluíndo todo o activo da empresa tanto o corrente como o non corrente	3ª	9	Traballo 100%
FAXB8.1.2	Clasifica e selecciona as distintas fontes de financiación dunha empresa	2ª	9	Traballo 100%

	Valora a partir do caso concreto da súa empresa que fontes de financiación son máis adecuadas			
FAXB8.1.3	Determina as necesidades de financiamento da empresa	3ª	9	Traballo 100%
FAXB8.2.1	Analiza e explica a viabilidade da empresa, tanto a nivel económico e financeiro como a nivel comercial e ambiental	3ª	9	Exame 100%
FAXB8.2.2	Distingue os criterios de selección de inversións estáticos dos dinámicos Aplica e entende a utilización do VAN e o TIR como métodos dinámicos para decidir sobre os investimentos necesarios para a posta en marcha do proxecto	3ª	9	Exame 100%
FAXB8.2.3	Realiza estados de previsión de tesouraría e explica alternativas para a resolución de problemas puntuais de tesouraría	3ª	9	Traballo 100%

FAXB8.3.1	<p>Clasifica e selecciona as distintas fontes de financiación dunha empresa</p> <p>Valora a partir do caso concreto da súa empresa que fontes de financiación son máis adecuadas segundo o seu custo e as axudas financeiras e subvencións que poda recibir</p>	2ª	9	Traballo 100%
FAXB8.3.2	<p>Recoñece o papel dos intermediarios financeiros na actividade cotiá das empresas e na sociedade en xeral</p>	3ª	9	Exame 100%
FAXB 8.3.3	<p>Valora o papel dos intermediarios financeiros como intermediarios entre aquelas persoas que teñen recursos financeiros e aquelas persoas cos precisan</p>	3ª	9	Exame 100%
FAXB8.3.4	<p>Recoñece a importancia de contestar en prazo ós compromisos de pagamento adquiridos dentro do mundo empresarial</p>	3ª	9	Exame 100%
FAXB9.1.1	<p>Expón publicamente o proxecto de empresa utilizando habilidades comunicativas e técnicas para atraer a atención dos</p>	3ª		Traballo 100%

	receptores ós que vai dirixida a exposición			
FAXB9.2.1	Opera con ferramentas informáticas e audiovisuais que axudan a unha difusión efectiva do proxecto	3ª		Traballo 100%

AVALIACIÓN	CONTIDOS	E.A.	CC
1ª	UD 1: A idea, o emprendedor e o plan de negocio.(Bloque 1) <ul style="list-style-type: none"> - A idea de negocio - A innovación. - O emprendedor. - A análise do contorno. - O plan de negocio ou proxecto empresarial. 	FAXB1.1.1 FAXB1.1.2 FAXB1.1.3 FAXB1.2.1 FAXB1.2.2	CSIEE CCL CAA CD

		FAXB1.3.1 FAXB1.3.2 FAXB1.3.3 FAXB1.3.4 FAXB1.3.5	CSC CMCCT
	UD 2: A organización interna da empresa. Forma xurídica e recursos (Bloque 2) <ul style="list-style-type: none"> - Finalidade da empresa. - Responsabilidade Social Corporativa. - Tipos de empresas - Funcionamento dunha sociedade. - As formas xurídicas. - Localización. 	FAXB2.1.1 FAXB2.1.2 FAXB2.1.3 FAXB2.1.4 FAXB2.1.5	CSC, CSIEE CMCCT,CCL CAA,CD
	UD 3: Documentación e trámites para a posta en marcha da empresa.(Bloque 3) <ul style="list-style-type: none"> - Organismos e institucións. - Trámites de constitución. - Trámites de puesta en marcha - Gestión dos prazos UD. 4 Introducción á contabilidade da empresa <ul style="list-style-type: none"> - O concepto económico da empresa e do patrimonio - As masa patrimoniais - A contabilidade: concepto obectivos e fins - As contas - O sistema de partida dobre 	FAXB3.1.1 FAXB3.2.1 FAXB3.2.2	CSIEE CAA, CSC, CD, CMCCT

	<ul style="list-style-type: none"> - Os libros contables: estrutura, características e uso. - O Plan Xeral de contabilidade 	<p>FAXB7.1.1</p> <p>FAXB7.1.2</p>	<p>CAA, CMCCT, CD, CSIEE</p>
2ª	<p>UD 5: O Plan de aprovisionamiento.(Bloque 4)</p> <ul style="list-style-type: none"> - O plan de aprovisionamento: a xestión de compras, de almacén e de stocks. - A negociación cos provedores. - A operación de compravenda. - O imposto sobre o valor engadido (IVE). - O proceso de compra. - O proceso de pago. - A contabilidade das operacións de aprovisionamento 	<p>FAXB4.1.1</p> <p>FAXB4.1.2</p> <p>FAXB4.2.1</p> <p>FAXB4.2.2</p> <p>FAXB4.2.3</p> <p>FAXB4.3.1</p> <p>FAXB4.3.2</p> <p>FAXB7.1.6</p> <p>FAXB7.1.2</p>	<p>CSIEE</p> <p>CAA,CMCCT</p> <p>CD, CCL CAA, CSC</p>
	<p>UD 6: Xestión comercial e de marketing na empresa. (Bloque 5) .</p> <ul style="list-style-type: none"> - O proceso de comercialización. - Xestión comercial. - Investigación de mercados - Marketing. - Política de marketing para a xestión comercial. - Plan de medios - Contabilidade das operacións de comercialización 	<p>FAXB5.1.1</p> <p>FAXB5.1.2</p> <p>FAXB5.1.3</p> <p>FAXB5.1.4</p> <p>FAXB5.2.1</p> <p>FAXB5.3.1</p>	<p>CCL, CSIEE</p> <p>CD, CMCCT</p> <p>CAA,CSC</p>

		FAXB5.3.2 FAXB7.1.2	
	U.D. 7 Xestión dos recursos humanos (Bloque 6) - O proceso de selección de persoal. - Lexislación laboral básica. - O contrato de traballo: tipos - As nóminas: liquidación de seguros sociais e IRPF. - Rexistro contable das operacións de persoal.	FAXB6.1.1. FAXB6.1.2 FAXB6.2.1 FAXB6.2.2. FAXB6.2.3 FAXB6.2.4	CCL, CSIEE CD, CMCCT CAA,CSC
3ª	UD 8: Xestión da contabilidade da empresa(Bloque 7) - Outros gastos e ingresos. - A amortización do inmovilizado. - As liquidacións periódicas do IVE. - O proceso de regularización contable e o peche do exercicio. - As contas anuais. - As contas anuais das PEMES. - Aplicacións informáticas de aplicación contable.	FAXB7.1.1 FAXB7.1.2 FAXB7.1.3 FAXB7.1.4 FAXB7.1.5 FAXB7.1.6 FAXB7.1.7	CSIEE CMCCT, CD CAA, CSC
	UD 9: Xestión das necesidades de inversión e financiación.		

	<p>Viabilidade da empresa .(Bloque 8)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Financiación. - Fontes de financiación. - Apoio ó emprendemento. - O coste de financiación. - Intermediarios financeiros. - O departamento financeiro 	<p>FAXB8.1.1</p> <p>FAXB8.1.2</p> <p>FAXB8.1.3</p> <p>FAXB8.2.1</p> <p>FAXB8.2.2</p> <p>FAXB8.2.3</p> <p>FAXB8.3.1</p> <p>FAXB8.3.2</p> <p>FAXB8.3.3</p> <p>FAXB8.3.4</p>	<p>CSIEE</p> <p>CMCCT</p> <p>CD, CAA, CSC, CSIEE</p>
	<p>UD 10: Exposición pública do desenvolvemento da idea de negocio. (Bloque 9)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Presentación do plan de empresa. - Técnicas de comunicación verbal e non verbal. - Utilización de ferramentas multimedia na presentación de proxectos empresariais. 		<p>CD</p> <p>CSIEE, CMCCT,</p> <p>CCL</p>

9. METODOLOXÍA DIDÁCTICA

Na materia de Economía seguirase como texto base o libro ECONOMÍA de 4º da ESO (editorial Mc Graw-Hill), o de ECONOMÍA de 1º Bacharelato (editorial S.M.) e para 2º bacharelato o libro de Economía da Empresa (editorial Mc Graw-Hill). Para algunhas unidades didácticas, a profesora preparará material específico que pasará aos alumnos. Na asignatura de INAAE o libro de texto será o da editorial Mc Graw-Hill e na asignatura de FAX o libro texto será o da editorial Mc Graw-Hill. Na asignatura de economía financeira utilizaranse os dous manuais publicados na páxina de finanzas para todos e algúns apuntes elaborados pola profesora.

Ao inicio de cada unidade didáctica, o/a profesor/a exporá os novos contidos que se van explicar; neste sentido o docente tratará de relacionar os novos contidos cos explicados en unidades anteriores ou con contidos doutras materias. A continuación empezará a explicación da unidade seguindo o libro de texto ou o material proporcionado en fotocopias, elaboraránse esquemas na lousa e poranse exemplos prácticos para axudar á comprensión dos novos contidos. O profesor fará preguntas en clase sobre os contidos explicados en sesións anteriores que nos servirán para seguir o curso das explicacións. En todo momento os alumnos poderán consultar todas as dúbidas que xurdan sobre os contidos explicados.

Ao longo da unidade e ao termo desta formularanse exercicios e leeranse textos en voz alta ben sexa pólo alumno ou pólo profesor/a e logo serán debatidos polo profesor/a e os alumnos/as durante a clase. Visualizarase vídeos explicativos dos conceptos explicados previamente na aula. Ademais, proporanse traballos en grupo relacionados cos contidos explicados que serán expostos na aula, sempre e cando haxa tempo suficiente para facelo. No momento actual polo que atravesamos non podemos facer traballos en grupo a non ser que sean feitos de forma telemática.

Abordaranse de maneira autónoma e razoada problemas económicos do contorno, utilizando os procedementos de indagación das ciencias sociais e diversas fontes e medios de información, en especial as tecnoloxías e medios de información e comunicación TIC.

10. MATERIAIS E RECURSOS DIDÁCTICOS

- Manexo de bibliografía axeitada aos contidos da materia.
- Os libros de texto máis axeitados á programación formulada neste proxecto son o libro INAEE de 4º da ESO (editorial Mc Graw-Hill), o libro ECONOMÍA de 4º da ESO (editorial Mc Graw-Hill), o de ECONOMÍA de 1º Bacharelato (editorial S.M.) e para 2º bacharelato o libro de Economía da Empresa (editorial Mc Graw-Hill). Para Economía Financeira de 2º da ESO utilizaranse os manuais publicados na páxina web finanzas para todos.
- O labor do profesor será fundamental xa que introducirá ao alumno nos novos coñecementos que se formulan en cada unidade, complementará as explicacións do manual a través da lectura de textos axeitados en cada caso, elaborará esquemas, actuará como moderador nos debates que se organicen.
- Medios audiovisuais: Vídeo, canón e mapas se foran necesarios.
- Lectura da prensa diaria e revistas especializadas.
- Consultar a información económica dispoñible a través de INTERNET.
- Organizar algunha charla, mesa redonda, conferencia na que participen persoas especializadas en temas económicos.
- A maioría dos temas que se imparten nas distintas asignaturas serán visionados mediante pantalla, agás os exercicios de contabilidade que serán expostos pola profesora no encerado.

11. ALUMNADO CON NECESIDADES ESPECÍFICAS DE APOIO EDUCATIVO

Para o alumnado que requira unha atención educativa diferente á ordinaria, por presentar necesidades educativas especiais, por dificultades específicas de aprendizaxe, trastorno por déficit de atención e hiperactividade (TDAH), polas súas altas capacidades intelectuais, por se incorporar tarde ao sistema educativo ou por condicións persoais ou de historia escolar, estableceranse as medidas curriculares e organizativas necesarias co fin de que poida alcanzar o máximo desenvolvemento das súas capacidades persoais e os obxectivos e competencias establecidos en cada etapa para todo o alumnado. Entre estas medidas estableceranse aquelas que garantan que as condicións de realización das avaliacións se adapten ás necesidades do alumnado con necesidades específicas de apoio educativo.

12. MEDIDAS DE ATENCIÓN Á DIVERSIDADE

As disposicións vixentes indican que se debe dar un tratamento específico ós alumnos que polas súas circunstancias os precisen e realízanse consecuentemente, as adaptacións curriculares precisas. Neste sentido, propoñemos unha introducción progresiva ós conceptos, termos e argumentos económicos co obxecto de que se adapten ás características e niveis dos alumnos.

O proceso de avaliación é un apartado axeitado para realizar o tratamento diferenciado, polas distintas características dos alumnos. Utilizando as diferentes actividades propostas na programación, detectaremos cales son as carencias importantes dos alumnos dun xeito rápido e proporanse as tarefas axeitadas para que se poidan acadar os obxectivos particulares para cada alumno.

Como xa se expuso no punto anterior, realizaranse actividades de consolidación, recuperación e reforzo, para a adaptación dos alumnos que non acadaron os coñecementos traballados, e de ampliación e autonomía, que axuden na adquisición de destrezas relacionadas co aprendizaxe autónomo.

Para aqueles alumnos que teñan dificultades para acadar os obxectivos, farase unha selección de contidos mínimos cos que se traballará.

Intentarase facer un esforzo para atender a cada alumno ou alumna da forma máis personalizada posible, partindo sempre da situación inicial de cada alumno/a tendo en conta o seu nivel de coñecementos e capacidades que posúe, as súas motivacións e ritmo de aprendizaxe, etc.

Para atender as necesidades dun alumno/a, debidas a condicións de capacidades diferentes, poderase establecerse un **reforzo educativo** como medida ordinaria nos termos nos que a legislación determina, modificando só elementos non prescritivos do currículo: como a secuencia de contidos, ás formas e instrumentos de avaliación, á organización e atención na aula, os agrupamentos de alumnos e todo aquilo incluído dentro do ámbito da metodoloxía. Cando sexa así, o profesor coa colaboración do departamento de orientación psicopedagóxica, efectuará a adaptación curricular, ca autorización da inspección educativa correspondente.

Tamén poderá establecerse unha **adaptación curricular**, que suporía sobre a mesma programación que se determine, a modificación, reaxuste, redución, complementación, adaptación e mesmo supresión, dun ou máis elementos prescriptivos do currículo, como son os obxectivos, os contidos e os criterios de avaliación.

Tamén seguindo o disposto na orde do 27 de decembro do 2002 podería solicitarse para o alumno/a que o precise, flexibilización e/ou fragmentación de materias. Existiría, de ser o caso, a posibilidade de que o alumno/a asista as materias no propostas para a dita flexibilización, de ointe.

No caso de cursar a materia de iniciación á actividade emprendedora e empresarial ou a asignatura de economía de 4º de ESO, ou de 1º de bacharelato ou economía da empresa de 2º bacharelato alumnos extranxeiros se adaptaran as materias a temas que estén máis relacionados ca sociedade na que se desenvolve hasta este momento facendo referencia ós problemas que teñen máis incidencia na parte do mundo da que ven. Si aparecesen dificultades idiomáticas trataríase de resolver acudindo os departamentos de idiomas ou de orientación para resolver da mellor forma posible esta peculiaridade.

13. AVALIACIÓN

A avaliación é unha reflexión crítica sobre o proceso de ensino-aprendizaxe no que o profesor e o alumno tratarán de determinar en qué medida se alcanzaron os obxectivos propostos en cada unha das unidades didácticas e no caso de non acadar os devanditos obxectivos, tratar de analizar a causa e adoptar as medidas correctoras oportunas. A avaliación, pois, consiste en ir recollendo información día a día sobre a evolución dese proceso de ensino-aprendizaxe, a avaliación será, polo tanto, continua. Baseándose no mencionado anteriormente, quedará claro que avaliar non é soamente dar unha nota en forma numérica, avaliar é algo máis. A continuación trataremos de concretar o que é avaliar, como e cando avaliar en relación á materia de Economía.

Trátase de fixar os criterios que se van ter en conta para determinar se o alumno alcanzou ou non os obxectivos propostos en cada unha das unidades didácticas desta materia a través da intervención educativa do profesor. Estes criterios de avaliación deben estar referidos aos principais contidos impartidos na materia, conceptuais, procedimentais e actitudinais.

14. PROCEDEMENTOS DE AVALIACIÓN

No caso de que o ensino sexa presencial ou semipresencial

Durante o tempo no que se desenvolve cada unidade didáctica, a profesora irá tomando datos sobre todo o proceso utilizando os seguintes procedementos de avaliación:

- Participación positiva e activa na aula, amosando interés polas actividades que se realicen. Realización das tarefas encomendadas pola profesora, tanto na aula como as que deben realizar fóra da hora de clase (búsquedas en internet na biblioteca), así coma a entrega das mesmas.
- Tarefas ordinarias: resolución de exercicios e problemas, preguntas plantexadas polo profesor.
- Probas escritas: exames
- Ó longo do curso os alumnos da asignatura de INAEE e da asignatura de FAX realizarán un Pequeno Proxecto empresarial a través do cal valorarase a súa creatividade e a súa competencia emprendedora.

No caso de que o ensino non fora presencial ademais das probas presenciais ou telemáticas, serán empregados como instrumentos de avaliación entre outros os seguintes: intervención nas videoconferencias onde se poden plantexar dúbidas así como outras canles como poden ser correos electrónicos onde tamén se poden plantexar dúbidas, entrega dos exercicios voluntarios propostos.

15. INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

No caso de que o ensino fora presencial ou semipresencial

13.1 INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN PARA AS ASIGNATURAS DE ECONOMÍA 4º ESO E 1º DE BACHARELATO E ECONOMÍA DA EMPRESA DE 2º BACHARELATO

A avaliación consiste en ir recollendo día a día a información sobre o proceso de ensino-aprendizaxe, polo tanto, a avaliación será continua. Para avaliar o profesor vai empregar diferentes instrumentos:

a) Para a avaliación inicial

Farase un cuestionario con preguntas breves, sobre cuestións sinxelas relacionadas ca materia que se vai a impartir durante o curso, que permitirá saber os coñecementos económicos básicos que teñen os alumnos. Este curso realizarase esta proba en 2º bacharelato en economía de la empresa, posto que solo catro alumnos foron avaliados o ano pasado pola única profesora do departamento, un/unha alumno/a nunca estudou economía e outro/a alumno/a cursouna en cuarto da ESO, sen embargo non a cursou en 1º de bacharelato.

Realizarase como mínimo dous exames escritos cada trimestre, estes exames se considerarán parciais, no que se intentará combinar distintos tipos de preguntas: tipo test, de resposta corta e preguntas de desenvolvemento, así como casos prácticos relacionados cos contidos do trimestre. Se houberse tempo realizarase un exame de avaliación no que entrará toda a materia examinada na avaliación

Teranse en conta os traballos e exercicios propostos pola profesora e elaborados polos alumnos, tanto individualmente como en grupo (no momento actual no se poderían facer traballos en grupo, soamente no caso de que se fixeran de forma telemática. Estas tarefas serán avaliadas día a día e tamén mediante o caderno de clase de cada alumno que deberá entregar para a súa revisión cando lle sexa solicitado pola profesora a redor do final do trimestre. No caso de 1º e 2º de bacharelato non será esixido a presentación neste caderno e polo tanto non será tido en conta na nota da avaliación.

Terase en conta a actitude do/a alumno/a na clase: o seu grado de participación e a súa colaboración cos/cas compañeiros/as en concreto cando se trate de realizar traballos en grupo.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

As probas escritas onde o alumno/a reflexará os coñecementos de tipo conceptual adquiridos, e onde se terá en conta a coherencia e expresión. Os aspectos máis relevantes a ter en conta con respecto ás probas escritas son:

- ❖ Cada proba terá dúas partes: teoría e práctica na medida en que o permita a materia impartida.
- ❖ Os criterios que se van a seguir no momento de correxir os exames son os seguintes:
 - Con CARÁCTER XERAL, o alumno/a deberá coidar a presentación, a orde e claridade nas respostas así como a necesidade de empregar con propiedade o vocabulario propio da materia e de evitar erros ortográficos.
 - Nas PREGUNTAS CORTAS valorarase especialmente a precisión e concisión na resposta. A falta de xustificación ou dun exemplo nos casos nos que se pida considerárase como resposta incompleta e baixase a puntuación.
 - Nas PREGUNTAS DESENVOLVEMENTO, ademais de considerar a medida en que se axusta o contido da resposta ao que se pregunta, a valoración graduarase atendendo a claridade expositiva e a utilización axeitada dos conceptos fundamentais. Tamén se valorará positivamente a elaboración dun esquema guión no que se resume o contido da resposta.
 - Nas PREGUNTAS DE VERDADEIRO/FALSO non serán puntuadas se carecen da correspondente xustificación, no caso de que se pida xustificar a resposta.
 - No caso das probas tipo TEST, as respostas incorrectas valoraranse negativamente, baixándose a cuarta parte da cualificación da resposta que fora correcta. E as respostas sin contestar tamén se valorarán negativamente na mesma cuantía que as pregunttas mal contestadas.
 - As preguntas que consistan na exposición dunha definición, se calificarán como ben ou mal, e non admitirán cualificacións intermedias, tendo únicamente a cualificación máxima da pregunta ou cero.
 - Cando na resolución dun problema non se utilicen as unidades correspondentes ós cálculos que se están realizando se restará na puntuación. No caso concreto de economía de 4º da ESO, economía de 1º bacharelato e economía da empresa de 2º de bacharelato se lle restará un 0,25 ptos.
 - No que respecta a elaboración e clasificación do balance deberase distinguir entre: activo no corrente, activo corrente, pasivo no corrente, pasivo corrente e fondos ou recursos propios. Cada un dos elementos que se sitúe incorrectamente no activo ou no patrimonio neto e pasivo penalizarase con -0,5 ptos. Se se sitúa erróneamente no activo corrente unha conta de activo non corrente ou no activo non corrente unha conta de activo corrente ou tamén cando unha conta de patrimonio neto se sitúa no pasivo corrente ou non corrente ou unha conta de pasivo corrente se sitúa no pasivo non corrente ou no patrimonio neto ou una conta de pasivo non corrente situase no pasivo corrente ou no patrimonio neto, en todos estes casos penalizarase con -0,25

Alumno/a repetidor terá que asistir a clase e lle serán esixidos os mesmos contidos mínimos, e aplicados os mesmos instrumentos de avaliación e criterios de cualificación ca o restos dos seus compañeiros /as. Así mesmo, deberán presentar os mesmos traballos cos seus compañeiros.

Como se mencionou anteriormente a avaliación será continua e se terán en conta os datos relacionados co traballo do alumnado ó longo de todo o proceso de aprendizaxe, especialmente en relación ós exercicios propostos na aula.

13.2 INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN PARA A ASIGNATURA DE INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA E EMPRESARIAL E FUNDAMENTOS DE ADMINISTRACIÓN E XESTIÓN DE 2º BACHARELATO

A avaliación consiste en ir recollendo día a día a información sobre o proceso de ensino-aprendizaxe, polo tanto, a avaliación será continua. Para avaliar o profesor vai empregar diferentes instrumentos:

a) Para a avaliación inicial

Farase un cuestionario con preguntas breves, sobre cuestións sinxelas relacionadas ca materia que se vai a impartir durante o curso, que permitirá saber os coñecementos económicos básicos que teñen os alumnos. Este curso realizarase esta proba en 2º bacharelato en fundamentos de administración e xestión, posto que solo catro alumnos foron avaliados o ano pasado pola única profesora do departamento, un/unha alumno/a nunca estudou economía e outro/a alumno/a cursouna en cuarto da ESO, sen embargo non a cursou en 1º de bacharelato.

Realizarase como mínimo un ou dous exames escritos cada trimestre, estes exames se considerarán parciais, no que se intentará combinar distintos tipos de preguntas: tipo test, de resposta curta e preguntas de desenvolvemento, así como casos prácticos relacionados cos contidos do trimestre. Se houberse tempo realizarase un exame de avaliación no que entraría toda a materia examinada na avaliación

Teranse en conta os traballos e exercicios propostos pola profesora e elaborados polos alumnos, tanto individualmente como en grupo (no momento actual no se poderían facer traballos en grupo, soamente no caso de que se fixeran de forma telemática. Estas tarefas serán avaliadas día a día e tamén mediante o caderno de clase de cada alumno que deberá entregar para a súa revisión cando lle sexa solicitado pola profesora a redor do final do trimestre. No caso de 1º e 2º de bacharelato non será esixido a presentación neste caderno e polo tanto non será tido en conta na nota da avaliación.

Terase en conta a actitude do/a alumno/a na clase: o seu grado de participación e a súa colaboración cos/cas compañeiros/as en concreto cando se trate de realizar traballos en grupo.

INSTRUMENTOS DE AVALIACIÓN

As probas escritas onde o alumno/a reflexará os coñecementos de tipo conceptual adquiridos, e onde se terá en conta a coherencia e expresión. Os aspectos máis relevantes a ter en conta con respecto ás probas escritas son:

- ❖ Cada proba terá dúas partes: teoría e práctica na medida en que o permita a materia impartida.
- ❖ Os criterios que se van a seguir no momento de correxir os exames son os seguintes:
 - Con CARÁCTER XERAL, o alumno/a deberá coidar a presentación, a orde e claridade nas respostas así como a necesidade de empregar con propiedade o vocabulario propio da materia e de evitar erros ortográficos.
 - Nas PREGUNTAS CORTAS valorarase especialmente a precisión e concisión na resposta. A falta de xustificación ou dun exemplo nos casos nos que se pida considerárase como resposta incompleta e baixase a puntuación.
 - Nas PREGUNTAS DESENVOLVEMENTO, ademais de considerar a medida en que se axusta o contido da resposta ao que se pregunta, a valoración graduarase atendendo a claridade expositiva e a utilización axeitada dos conceptos fundamentais. Tamén se valorará positivamente a elaboración dun esquema guión no que se resume o contido da resposta.
 - Nas PREGUNTAS DE VERDADEIRO/FALSO non serán puntuadas se carecen da correspondente xustificación, no caso de que se pida xustificar a resposta.
 - No caso das probas tipo TEST, as respostas incorrectas valoraranse negativamente, baixándose a cuarta parte da cualificación da resposta que fora correcta. E as respostas sin contestar tamén se valorarán negativamente na mesma cuantía que as pregunttas mal contestadas.
 - As preguntas que consistan na exposición dunha definición, se calificarán como ben ou mal, e non admitirán cualificacións intermedias, tendo únicamente a cualificación máxima da pregunta ou cero.
 - Cando na resolución dun problema non se utilicen as unidades correspondentes ós cálculos que se están realizando se restará na puntuación. No caso concreto de economía de 4º da ESO, economía de 1º bacharelato e economía da empresa de 2º de bacharelato se lle restará un 0,25 pto.
 - No que respecta a elaboración e clasificación do balance deberase distinguir entre: activo no corrente, activo corrente, pasivo no corrente, pasivo corrente e fondos ou recursos propios. Cada un dos elementos que se sitúa incorrectamente no activo ou no patrimonio neto e pasivo penalizarase con -0,5 pto. Se se sitúa erróneamente no activo corrente unha conta de activo non corrente ou no activo non corrente unha conta de activo corrente ou tamén cando unha conta de patrimonio neto se sitúa no pasivo corrente ou non corrente ou unha conta de pasivo corrente se sitúa no pasivo non corrente ou no patrimonio neto ou una conta de pasivo non corrente situase no pasivo corrente ou no patrimonio neto, en todos estes casos penalizarase con -0,25

Alumno/a repetidor terá que asistir a clase e lle serán esixidos os mesmos contidos mínimos, e aplicados os mesmos instrumentos de avaliación e criterios de cualificación ca o resto dos seus compañeiros/as. Así mesmo, deberán presentar os mesmos traballos cos seus compañeiros.

Como se mencionou anteriormente a avaliación será continua e se terán en conta os datos relacionados co traballo do alumnado ó longo de todo o proceso de aprendizaxe, especialmente en relación ós exercicios propostos na aula.

Ó longo do curso os alumnos realizarán un Pequeno Proxecto empresarial a través do cal valorarase a súa creatividade e a súa competencia emprendedora.

Para o cumprimento deste obxectivo a profesora utilizará unha ficha rexistro na que anotarei todas as actividades dos alumnos, coa súa correspondente cualificación.

Alumno/a repetidor terá que asistir a clase e lle serán esixidos os mesmos contidos mínimos, e aplicados os mesmos instrumentos de avaliación e criterios de cualificación co resto dos seus compañeiros/as. Así mesmo, deberán presentar os mesmos traballos cos seus compañeiros.

Como se mencionou anteriormente a avaliación será continua e se terán en conta os datos relacionados co traballo do alumnado ó longo de todo o proceso de aprendizaxe, especialmente en relación ós exercicios propostos na aula.

Ós alumnos destas asignaturas se lle aplicarán os mesmos instrumentos de avaliación cos restantes cursos do departamento de economía agás o relativo ó proxecto empresarial.

No caso de que o ensino fora non presencial os instrumentos para calquera das materias dos distintos cursos do departamento serían:

- 1. Participación do alumnado tanto a través de videoconferencias como a través de correo electrónico.**
- 2. Entrega de tarefas encomendadas pola profesora a ser posible dentro do prazo fixado.**
- 3. Cuestionarios ou probas obxetivas a nivel presencial ou telemático a través de plataformas dixitais como cisco webex.**

16. CRITERIOS XERAIS DE CUALIFICACIÓN

No caso de que o ensino sexa presencial ou semipresencial

16.1 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DAS ASIGNATURAS DE ECONOMÍA FINANCEIRA DE 2º ESO, INAAE DE 4º ESO, ECONOMÍA 4º ESO E 1º DE BACHARELATO E ECONOMÍA DA EMPRESA E FUNDAMENTOS DE XESTIÓN ADMINISTRATIVA DE 2º BACHARELATO

As notas deberán ser números enteiros polo que o redondeo será ao número enteiro máis próximo, cando pase dun número enteiro e o primeiro decimal sexa de 6 ou superior se poñerá a cifra enteira seguinte, agás no caso de pasar da nota de 4 a 5, neste caso deberase levar como mínimo a nota de 5 para aprobar e non un catro con 1, 2,3,4,5, 6,7,8 ou 9, noutro caso quedarase ca cifra enteira anterior.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DAS ASIGNATURAS DE ECONOMÍA 4º ESO E 1º DE BACHARELATO

Deberá levarse á cabo tendo en conta os seguintes aspectos:

- Actitude positiva do alumno ou alumna fronte á materia y realización das tarefas diarias de forma axeitada (5 %)
- Os exames terán unha ponderación do (95%)

Probas escritas

- As probas escritas consistirán na realización de probas parciais de un ou dous temas e avaliaranse cunha puntuación do 1 ó 10, sendo preciso que os alumnos e alumnas acaden como mínimo un 4 en cada unha delas, esta nota tendrá un peso do 40% na calificación por exames da avaliación, que se calculará coa media aritmética destas notas parciais. Ademáis destas probas parciais haberá un exame de avaliación que terá un peso na nota de exames da avaliación do 60%

Tanto as probas escritas parciais como de avaliación consistirán en probas con contidos teórico-prácticos. Os alumnos coñecerán a valoración de cada una das preguntas e casos prácticos ó realizar o exame, no momento de lle ser entregado o exame. Polo tanto os criterios de cualificación indicaranse cando se entreguen as probas. As cuestións teóricas serán preguntas curtas ou tipo test, pero poderá haber unha pregunta de desenvolvemento na que a claridade de exposición e a capacidade de síntese será valorada.

Na resolución dos casos prácticos deberán figurar as operacións de modo que poida reconstruírse a argumentación lóxica e os cálculos do alumno. Os alumnos coñecerán a valoración de cada una das preguntas e casos prácticos ó realizar o exame no momento de lle ser entregado o exame. Nos

exames prácticos onde se teña que aplicar unha fórmula matemática e despois substituír por números non se terá en conta para a calificación ou non entra na nota, o feito de que se poña a fórmula e se substitúa por números, se non se obtén o resultado final aproximado e se non razoa ou xustifica o resultado que se elixe no caso de que existan varias alternativas ou teña que compararse con outras variables.

No caso de que en algunha avaliación fora realizado máis dun exame a recuperación se realizará sobre a materia obxecto de exame desa avaliación de forma conxunta nun só exame. Se se fixeran dous exames de avaliación no mesmo trimestre o exame de recuperación sería da materia dos dous exames de avaliación xuntos.

Unha vez acadada esta puntuación media mínima dun 5 nas probas escritas, probas parciais computan hasta un 40 % da nota de exames para a avaliación e os exames de avaliación computan hasta un 60% da nota por exames, poderá axustarse a nota en función dos demais elementos que se terán en conta para a súa cualificación (traballo na clase, participación, actitude,..). En ningún caso, a cualificación final poderá afastarse máis de 0,5 puntos (por enriba ou por debaixo) da obtida como resultado da cualificación das probas escritas. Agás no caso da asignatura de IAEE de 4º de ESO e de economía da empresa e FAX de 2º bacharelato que teñen uns criterios de cualificación específicos con respecto ó resto de asignaturas do departamento de economía.

A cualificación final de cada alumno/a obterase facendo a media aritmética das tres avaliacións.

Para superar a materia é necesario ter unha cualificación media, das tres avaliacións, de 5 puntos, tendo como mínimo en cada avaliación ou recuperación un 4 como mínimo, senón non se acadará o aprobado na asignatura.

Únicamente na recuperación final do mes de xuño, poderán aprobar aqueles alumnos que aínda que non acadasen o 5 en todas as probas realizadas, acaden como mínimo 4 na recuperación de cada un dos trimestres e un 5 de nota media entre todas as recuperacións dos trimestres, sempre e cando teñan unha avaliación positiva no resto dos criterios tidos en conta para a súa avaliación (traballo na clase, actitude, cumprimento das tarefas encomendadas,..).

No caso de que un alumno/a teña que facer unha recuperación a máxima calificación que o alumno pode obter nesa proba escrita é de cinco, dado que o contrario sería un agravio comparativo cos alumnos que aproban a avaliación correspondente, incluída a avaliación extraordinaria do mes de xuño e setembro, e as probas que se fagan ós alumnos con asignaturas pendentes, mes xanerio, abril ou maio. No caso de que o alumno/a alcanzase unha calificación de 7 ou máis puntos nalgún dos exames mencionados anteriormente, a nota que se lle pora tanto na avaliación de xuño como na de setembro ou maio será dun 6.

Unha vez rematada a 3ª avaliación os alumnos con algunha avaliación suspensa deberán realizar un exame nos que se traballarán os contidos relacionados ca materia non superada.

No caso de que logo de facer un exame de recuperación non se acade o aprobado na avaliación, o/a alumno/ alumna deberá recuperar a materia nun exame que terá lugar a finais de curso, en maio (no caso de alumnos con asignaturas pendentes) en maio e xuño (extraordinaria no caso de alumnos de

2º de bacharelato) que teran que examinarse de toda a signatura, e no que cada alumno / alumna deberá superar a materia das avaliacións que non teña superadas de ese curso.

Aqueles alumnos que foran aprobando as distintas avaliacións poderán realizar un exame final como repaso das materias impartidas durante o curso, este examen só será tido en conta para a avaliación final no caso que se acade unha nota superior á obtida como media do curso, é dicir, para subir nota.

Ó longo do curso, posto que a avaliación é continua, poderanse propoñer en calquera exame algunhas cuestións e tipos de exercicios postos en outros exames anteriores é que sirvan de repaso ó alumno, e neste caso si se terán tidos en conta para a cualificación da avaliación.

Os alumnos que suspendan cada avaliación terán que entregar ao profesor uns exercicios relacionados cos contidos impartidos e facer un exame de recuperación da materia non superada nos que se incidirá sobre os estándares de aprendizaxe, para 2º ESO Economía financeira, 4º ESO: INAEE e economía, economía 1º de BACHARELATO e economía da empresa e FAX de 2º BACHARELATO.

No mes de setembro (xuño para os alumnos/as de 2º bacharelato) haberá unha proba extraordinaria para os alumnos que non superaron a materia na convocatoria ordinaria de xuño e maio para 2º bacharelato que constará dunha proba obxectiva sobre os contidos mínimos da materia que terá unha valoración de 1 a 10 puntos para superar dita proba será necesario obter unha cualificación de 5 puntos.

Se no desenvolvemento dalgunha proba escrita, se descubriese a algún alumno ou alumna **con “chuleta”, ou copiando doutro compañeiro, ou deixando copiar**, lle será retirado o exame inmediatamente, e se lle calificará a proba cun cero. En ningún caso poderán utilizarse dispositivos electrónicos de comunicación (teléfonos móbiles), tendo como consecuencia de esta utilización a calificación de dita proba cun cero sempre que poidera ser utilizado dito dispositivo como chuleta. Nos exames que as preguntas ali expostas teñan una contestación concreta non serán admitidas outras distintas das ali preguntadas, tendo como consecuencia unha redución da calificación da resposta en función da relación que teña co preguntado. Non se admitirán comentarios non relacionados co que se pregunta, neste caso será anulada a pregunta e se calificará cun cero.

En cada exame determinarase unha hora de comenzo e outra de finalización, sendo o tempo correspondente a cada exame de 50 minutos, se fose necesario algún tempo máis no debe exceder de 15 minutos. Se fose necesario podería dividirse a materia en dous exames, que se celebrarían en horas distintas ou en días distintos.

Teranse en conta os traballos e exercicios propostos pola profesora e elaborados polos alumnos, tanto individualmente como en grupo. Estas tarefas serán avaliadas día a día e tamén mediante o caderno de clase de cada alumno que deberá entregar para a súa revisión cando lle sexa solicitado pola profesora a redor do final do trimestre. Será esixido a presentación neste caderno no caso de 2º da ESO e 4º da ESO e polo tanto non será tido en conta na nota da avaliación.

Terase en conta a actitude do/a alumno/a na clase: o seu grado de participación e a súa colaboración cos/cas compañeiros/as en concreto cando se trate de realizar traballos en grupo.

16.2 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN PARA A ASIGNATURA DE INICIACIÓN Á ACTIVIDADE EMPRENDEDORA E EMPRESARIAL DE 4º DA ESO E FUNDAMENTOS DE XESTIÓN ADMINISTRATIVA DE 2º DE BACHARELATO

No caso de que o ensino fora presencial ou semipresencial

As notas deberán ser números enteiros polo que o redondeo será ao número enteiro máis próximo, cando pase dun número enteiro e o primeiro decimal sexa de 6 ou superior se poñerá a cifra enteira seguinte, agás no caso de pasar da nota de 4 a 5, neste caso deberase levar como mínimo a nota de 5 para aprobar e non un catro con 1, 2,3,4,5, 6,7,8 ou 9, noutro caso quedarase ca cifra enteira anterior.

Deberá levarse á cabo tendo en conta os seguintes aspectos:

- Actitude positiva do alumno ou alumna fronte á materia e realiza as tarefas diarias de forma axeitada e cumprimenta tarefas encomendadas nas datas indicadas correspondentes a un pequeno proxecto empresarial(40%)
- Os exames terán unha ponderación do 60%

Probas escritas: Faranse unha proba escrita de contidos teórico–prácticos por avaliación. Tanto as probas escritas de avaliación consistirán en probas con contidos teórico–prácticos. Os alumnos coñecerán a valoración de cada una das preguntas e casos prácticos ó realizar o exame no momento de lle ser entregado o exame. Polo tanto os criterios de cualificación indicaranse cando se entreguen as probas. As cuestións teóricas serán preguntas curtas ou tipo test, pero poderá haber unha pregunta de desenvolvemento na que a claridade de exposición e a capacidade de síntese será valorada.

Na resolución dos casos prácticos deberán figurar as operacións de modo que poida reconstruírse a argumentación lóxica e os cálculos do alumno. O alumnado coñecerá a valoración de cada pregunta ao realizar o exame. Nos exames prácticos onde se teña que aplicar unha fórmula matemática e despois substituír por números non se terá en conta para a calificación ou non entra na nota, o feito de que se poña a fórmula e se substitúa por números, senón se obtén o resultado final aproximado e se razoa ou xustifica o resultado que se elixe no caso de que existan varias alternativas ou teña que compararse con outras variables.

Os alumnos que non superen algunha avaliación terán que entregar ao profesor/a uns exercicios relacionados cos contidos impartidos (so no caso de economía e IAEE de 4º da ESO e FAX de 2º bacharelato) e facer un exame de recuperación da materia non superada nos que se incidirá sobre os estándares de aprendizaxe e deberán entregar os exercicios non realizados na clase e a parte do proxecto empresarial non entregada nas datas indicadas pola profesora no seu momento.

Unha vez rematada a 3ª avaliación os alumnos con algunha avaliación non superada deberán realizar un exame nos que se traballará os contidos relacionados ca materia non superada e deberán entregar os exercicios non realizados e a parte do proxecto empresarial non entregada nas datas indicadas pola profesora no seu momento.

A cualificación final de cada alumno/a obterase facendo a media aritmética das tres avaliacións.

Para superar a materia é necesario ter unha cualificación media, das tres avaliacións, de 5 puntos .

No mes de setembro haberá unha proba extraordinaria para os alumnos que non superaron a materia na convocatoria ordinaria que constará dunha proba obxectiva sobre os contidos mínimos da materia que terá unha valoración de 1 a 10 puntos, para superar dita proba será necesario obter unha cualificación de 5 puntos e presentar aquelas partes do proxecto empresarial non presentadas durante o curso ou na convocatoria de xuño.

Se no desenvolvemento dalgunha proba escrita, se descubrise a algún alumno ou alumna **con “chuleta”, ou copiando doutro compañeiro, ou deixando copiar**, lle será retirado o exame inmediatamente, e se lle calificará a proba cun cero. En ningún caso poderan utilizarse dispositivos electrónicos de comunicación (teléfonos móbiles), tendo como consecuencia de esta utilización a calificación de dita proba cun cero sempre que poidera ser utilizado dito dispositivo como chuleta. Nos exames que as preguntas ali expostas teñan una contestación concreta non serán admitidas outras distintas das ali preguntadas, tendo como consecuencia unha redución da calificación da resposta en función da relación que teña co preguntado. Non se admitirán comentarios non relacionados co que se pregunta, neste caso será anulada a pregunta e se calificará cun cero.

En cada exame determinarase unha hora de comezo e outra de finalización, sendo o tempo correspondente a cada exame de 50 minutos, se fose necesario algún tempo máis no debe exceder de 15 minutos. Se fose necesario podería dividirse a materia en dous exames.

Teranse en conta os traballos e exercicios propostos pola profesora e elaborados polos alumnos, tanto individualmente como en grupo. Estas tarefas serán avaliadas día a día e tamén mediante o caderno de clase de cada alumno que deberá entregar para a súa revisión cando lle sexa solicitado pola profesora a redor do final do trimestre.

Terase en conta a actitude do/a alumno/a na clase: o seu grado de participación e a súa colaboración cos/cas compañeiros/as en concreto cando se trate de realizar traballos en grupo.

16.3 CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN DA ASIGNATURA DE ECONOMÍA FINANCEIRA DE 2º ESO E DE ECONOMÍA DA EMPRESA DE 2º BACHARELATO

No caso de que o ensino sexa presencial ou semipresencial

As notas deberán ser números enteiros polo que o redondeo será ao número enteiro máis próximo, cando pase dun número enteiro e o primeiro decimal sexa de 6 ou superior se poñerá a cifra enteira seguinte, agás no caso de pasar da nota de 4 a 5, neste caso deberase levar como mínimo a nota de 5 para aprobar e non un catro con 1, 2,3,4,5, 6,7,8 ou 9, noutro caso quedarase ca cifra enteira anterior.

Deberá levarse á cabo tendo en conta os seguintes aspectos:

- Actitude positiva do alumno ou alumna fronte á materia.(5 %)
- Realización das tarefas diarias de forma axeitada (5 %)
- Os exames terán unha ponderación do 90%

Probas escritas:

As probas escritas avaliaranse cunha puntuación do 1 ó 10, sendo preciso que os alumnos e alumnas acaden como mínimo un 5 de media para poder dar por superada a materia. A cualificación das probas escritas será a media aritmética de todas as realizadas no trimestre. Para facer esta media nas probas escritas é imprescindible ter como mínimo un 4 en cada unha delas.

Probas escritas: Faranse dúas probas escritas, no caso de 2º da ESO unha soa, de contidos teórico-prácticos por avaliación. Os alumnos coñecerán a valoración de cada una das preguntas e casos prácticos ó realizar o exame no momento de lle ser entregado o exame. Polo tanto os criterios de cualificación indicaranse cando se entreguen as probas. As cuestións teóricas serán preguntas curtas ou tipo test, pero poderá haber unha pregunta de desenvolvemento na que a claridade de exposición e a capacidade de síntese será valorada.

Na resolución dos casos prácticos deberán figurar as operacións de modo que poida reconstruírse a argumentación lóxica e os cálculos do alumno. O alumnado coñecerá a valoración de cada pregunta ao realizar o exame. Nos exames prácticos onde se teña que aplicar unha fórmula matemática e despois substituír por números non se terá en conta para a calificación ou non entra na nota, o feito de que se poña a fórmula e se substitúa por números, senón se obtén o resultado final aproximado e se razoa ou xustifica o resultado que se elixe no caso de que existan varias alternativas ou teña que compararse con outras variables.

No caso de que en algunha avaliación fora realizado máis dun exame a recuperación se realizará sobre a materia obxecto de exame desa avaliación de forma conxunta nun só exame. Se se fixeran dous exames no mesmo trimestre o exame de recuperación sería da materia dos dous exames xuntos.

Unha vez acadada esta puntuación media mínima dun 5 nas probas escritas, poderá axustarse a nota en función dos demais elementos que se terán en conta para a súa cualificación (traballo na clase, participación, actitude,..). En ningún caso, a cualificación final poderá afastarse máis de 1 punto (por enriba ou por debaixo) da obtida como resultado da cualificación das probas escritas. .

A cualificación final de cada alumno/a obterase facendo a media aritmética das tres avaliacións.

Para superar a materia é necesario ter unha cualificación media, das tres avaliacións, de 5 puntos, tendo como mínimo en cada avaliación ou recuperación da avaliación un 4, senón non se acadará o aprobado na asignatura.

Únicamente na recuperación final do mes de xuño, poderán aprobar aqueles alumnos que aínda que non acadasen o 5 en todas as probas realizadas, acaden como mínimo 4 na recuperación de cada un dos trimestres e un 5 de nota media entre todas as recuperacións dos trimestres, sempre e cando teñan unha avaliación positiva no resto dos criterios tidos en conta para a súa avaliación (traballo na clase, actitude, cumprimento das tarefas encomendadas,..).

No caso de que un alumno/a teña que facer unha recuperación a máxima calificación que o alumno pode obter nesa proba escrita é de cinco, dado que o contrario sería un agravio comparativo cos alumnos que aproban a avaliación correspondente, incluída a avaliación extraordinaria do mes de xullo e setembro, e as probas que se fagan ós alumnos con asignaturas pendentes, mes xaneiro, abril ou maio. No caso de que o alumno/a alcanzase unha calificación de 7 ou máis puntos nalgún dos exames mencionados anteriormente, a nota que se lle pora tanto na avaliación de xuño como na de xullo, setembro ou maio será dun 6.

Unha vez rematada a 3ª avaliación os alumnos con algunha avaliación suspensa deberán realizar un exame nos que se traballarán os contidos relacionados ca materia non superada.

No caso de que logo de facer un exame de recuperación non se acade o aprobado na avaliación, o/a alumno/ alumna deberá recuperar a materia nun exame que terá lugar a finais de curso, en maio (no caso de alumnos con asignaturas pendentes) en maio e xuño (extraordinaria no caso de alumnos de 2º de bacharelato) que teran que examinarse de toda a asignatura, e no que cada alumno / alumna deberá superar a materia das avaliacións que non teña superadas de ese curso.

Aqueles alumnos que foran aprobando as distintas avaliacións poderán realizar un exame final como repaso das materias impartidas durante o curso, este examen só será tido en conta para a avaliación final no caso que se acade unha nota superior á obtida como media do curso, é decir, para subir nota.

Ó longo do curso, posto que a avaliación é continua, poderanse propoñer en calquera examen algunhas cuestións e tipos de exercicios postos en outros exames anteriores é que sirvan de repaso ó alumno, e neste caso si se terán tidos en conta para a cualificación da avaliación.

Os alumnos que suspendan cada avaliación terán que facer un exame de recuperación da materia non superada nos que se incidirá sobre os estándares de aprendizaxe de Economía da empresa de 2º BACHARELATO.

No caso de que un alumno/a teña que facer a recuperación en setembro, xuño ou maio a máxima calificación que o alumno pode obter nesa proba escrita é de cinco, dado que o contrario sería un agravio comparativo cos alumnos que aproban en xuño, incluída a avaliación extraordinaria do mes de setembro e a de maio para alumnos con pendentes. No caso de que o alumno/a alcanzase unha calificación de 7 ou máis puntos a nota que se lle pora tanto na avaliación de xuño como na de setembro a de maio para alumnos con pendentes será dun 6.

Se no desenvolvemento dalgunha proba escrita, se descubrise a algún alumno ou alumna **con “chuleta”, ou copiando doutro compañeiro, ou deixando copiar**, lle será retirado o exame inmediatamente, e se lle calificará a proba cun cero. En ningún caso poderan utilizarse dispositivos electrónicos de comunicación (teléfonos móbiles), tendo como consecuencia de esta utilización a calificación de dita proba cun cero sempre que poidera ser utilizado dito dispositivo como chuleta. Nos exames que as preguntas ali expostas teñan una contestación concreta non serán admitidas outras distintas das ali preguntadas, tendo como consecuencia unha redución da calificación da resposta en función da relación que teña co preguntado. Non se admitirán comentarios non relacionados co que se pregunta, neste caso será anulada a pregunta e se calificará cun cero.

En cada exame determinarase unha hora de comenzo e outra de finalización, sendo o tempo correspondente a cada exame de 50 minutos, se fose necesario algún tempo máis no debe exceder de 15 minutos. Se fose necesario podería dividirse a materia en dous exames.

Terase en conta a actitude do/a alumno/a na clase: o seu grado de participación e a súa colaboración cos/cas compañeiros/as en concreto cando se trate de **realizar traballos en grupo**.

NO CASO DE QUE O ENSINO SEXA NON PRESENCIAL OS CRITERIOS DE AVALIACIÓN SON OS SEGUINTE:

Teranse en conta os traballos entregados dentro do prazo correspondente e as probas obxectivas realizadas de forma telemática que computarán cada un destes apartados o 50% da nota. Para poder contar os traballos dentro da nota deberán conter un mínimo do 60% dos exercicios propostos realizados de forma correcta, e deben de estar resoltos a lo menos o 90% de ditos exercicios.

No caso de que o ensino sexa non presencial a nota final do curso será a media aritmética das tres avaliacións, debendo ter en cada avaliación ou recuperación como mínimo un catro en cada unha das tres avaliacións e ser a nota media de como mínimo dun cinco.

No caso de que se producirá a reincorporación ás aulas e se poiderá facer unha proba presencial dunha avaliación en concreto, o computo sería o seguinte: os traballos entregados computan o 30% e os exames presenciais o 70 %. Para acadar unha avaliación positiva as cualificacións competenciais temén terán que ser positivas.

17. DESEÑO DA AVALIACIÓN INICIAL E MEDIDAS INDIVIDUAIS OU COLECTIVAS QUE SE POIDAN ADOPTAR COMO CONSECUCENCIA DOS SEUS RESULTADOS

Nos primeiros días de clase levarase a cabo unha avaliación inicial sobre os contidos da asignatura que durante o curso se van a impartir de maneira que se poda establecer un punto de partida para comezas as clases de economía, posto que moitos termos aparecen nos xornais e nos programas de T.V. e algúns son tratados noutras disciplinas.

A forma de facelo será por escrito e constará dun cuestionario de arredor de 10 preguntas aproximadamente.

18 CRITERIOS XERAIS DE PROMOCIÓN

Como criterio xeral non se proporá a promoción de aqueles alumnos e alumnas que, non superando a correspondente asignatura deran sinais inequívocas de abandono da materia en función do protocolo establecido no PEC (inasistencia ás clase, actitude totalmente pasiva,...).

19. CRITERIOS XERAIS DE RECUPERACIÓN

Se a dificultade da materia o aconsellase, poderanse facer exercicios adicionais que serán propostos pola profesora para superar a materia.

Os alumnos e alumnas con contidos non superados poderán recibir o apoio personalizado da profesora na súa hora de tutoría.

Para aqueles alumnos que o requiran, a profesora preparará unha batería de actividades que lles faciliten a comprensión dos contidos non superados.

Os alumnos que non obteñan unha calificación positiva nas distintas avaliacións poderán realizar probas escritas sobre aqueles contidos non acadados. Se en algún dos trimestres se realizara máis dunha proba escrita é o alumnos non superarán a totalidade da materia (no caso de ser realizada máis dunha proba deberán ter acadado como mínimo un 4 en cada una delas para que se poda facer media aritmética, e esta media debe ser como mínimo dun 5) deberá recuperar toda a materia impartida nesa avaliación nunha soa proba escrita de recuperación.

A máxima calificación que o alumno pode obter na recuperación é de cinco, dado que o contrario sería un agravio comparativo cos alumnos que aproban a avaliación correspondente. No caso de que o alumno/a alcanzase unha calificación de 7 ou máis puntos, a nota que se lle pora tanto na recuperación da avaliación correspondente, na de maio, xuño ou xullo como na de setembro e nas convocatorias de pendentas será dun 6.

20. PLAN PARA SUPERACIÓN DE MATERIAS PENDENTES

Este curso non hai ningún alumno/a con materias pendentes polo que non se farán exames de pendentes.

21. ACCIÓNS PREVISTAS DE ACORDO CO PROXECTO LECTOR

Con carácter xeral, en todas as materias impartidas por este departamento, o traballo sobre as noticias económicas da prensa, os artigos de revistas e publicacións especializadas, é un elemento fundamental, polo que serán leídas durante a clase.

A interpretación da actualidade en clave económica, a súa comprensión, a visión crítica do que acontece (ou do que ás veces nos contan que está a acontecer), será tarefa habitual nas aulas e estará condicionada tanto polo desenvolvemento dos currículos como pola realidade económica que vivamos en cada momento.

Tal e como establece o noso Plan Lector, en cada unha das materias impartidas por este departamento, se elaborará ao longo do curso, e en colaboración cos rapaces, un glosario de termos específicos.

22. TRATAMENTO DO FOMENTO DAS TIC

Se é posible, poderanse organizar algunhas sesións na aula de informática para que os rapaces poidan atopar na rede algunhas páxinas de interese para o emprendedor, para o traballador, para o consumidor e/ou usuario, para o contribuínte,.. e tamén para que aprendan a traballar coas diferentes administracións públicas vía internet.

23. ACTIVIDADES COMPLEMENTARIAS E EXTRAESCOLARES

Se o desenvolvemento da temporalización das asignaturas o permite, rematando o segundo trimestre trataremos de levar aos alumnos a visitar algunha empresa ben do contorno ou ben que pola súa peculiaridade resulte máis motivadora para os alumnos.

24. PROGRAMACIÓN DOS TEMAS TRANSVERSAIS

Queremos destacar que as cuestións económicas están actualmente presentes en multitude de aspectos e comportamentos:

- **Educación ó consumidor**

Realízase unha visión do consumo como relación necesaria para a satisfacción de necesidades humanas e se estudia ós consumidores como axentes económicos fundamentais: analízase o mercado, o consumo dende o punto de vista técnico e individual como variable macroeconómica que influirá na economía nacional e, por último, se analizan os problemas do consumo en relación coa pobreza.

- **Problemas do Terceiro Mundo e a pobreza**

Trátanse de xeito especial, relacionándoos cós factores que fan posibles as desigualdades.

- **Educación para a igualdade de oportunidades**

O estudo dos mercados de factores, e en especial o mercado de traballo, tratan o tema das desigualdades dende un punto de vista económico.

- **Formación e Orientación Laboral**

Todo o estudo da economía adentra ós alumnos no mundo da empresa. A materia, na meirande parte das unidades, serve para que o alumno coñeza o mundo da produción, as empresas, os mercados e os elementos máis básicos dun sistema económico ó que se incorporará, chegado o momento, como traballador.

- **Educación Ambiental**

É tratado no tema da educación medioambiental tratando que o alumno reflexione sobre estes problemas actuais: o impacto no medio ambiente dos actuais métodos de produción, as posibilidades de prevelo ou solucionaralo e as decisións sobre crecemento económico e ecoloxía.

- **Utilización das TIC**

Accedendo á rede para obter información en materia laboral e de saúde e hixiene no traballo, e facer xestións coas Administracións Públicas.

- **Fomento da lectura**

No eido da actualidade económica, laboral e social, mediante a consulta de revistas e prensa especializada. Tamén se recomendarán libros axeitados ao nivel dos alumnos. Ademáis, tal e como está previsto no Plan Lector do centro, cada un dos grupos elaborará, ó longo de todo o curso, o seu glosario de termos específicos.

25. CRITERIOS PARA AVALIAR A PROGRAMACIÓN. INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRÁCTICA DOCENTE.

O departamento fará un estudo sobre o traballo realizado en cada materia e o comparará có previsto na presente programación, cunha periodicidade mínima mensual.

As desviacións observadas serán analizadas para determinar a causa das mesmas e proceder, segundo sexa o caso, á súa corrección nos seguintes trimestres ou a modificación da programación de cara xa ao seguinte curso.

A avaliación é un proceso que ten por obxecto determinar en que medida lograronse os obxectivos previamente establecidos.

A avaliación da ensinanza é un proceso ininterrumpido, que se inicia co diagnóstico da situación, e que pretende mellorar a acción docente mediante a continua observación e reflexión cooperativa.

Non só debe avaliarse o proceso de aprendizaxe do alumnado senón tamén o proceso de ensinanza. Neste sentido ós datos aportados por a avaliación continua dos alumnos será necesario engadir outros datos referentes a validez da programación das actividades de ensinanza deseñadas, dos recursos materiais e persoais utilizados, dos tempos e espazos previstos, da agrupación de alumnos, dos criterios de avaliación aplicados e da propia actuación do profesor/a.

INDICADORES DE LOGRO PARA AVALIAR O PROCESO DE ENSINO E A PRACTICA DOCENTE.

INDICADORES	VALORACIÓN					PROPOSTAS DE MELLORA
	5	4	3	2	1	
1. Hai coherencia entre o programado e o desenvolvemento das clases.						
2. Programa a materia tendo en conta o tempo dispoñible para o seu desenvolvemento.						

	3. Existe unha distribución temporal equilibrada.						
	4. Planifica as clases de modo flexible, preparando actividades e recursos axustados á programación de aula e ás necesidades e aos intereses do alumnado.						
	5. Adecúa o desenvolvemento da clase ás características do grupo.						
	6. Establece os criterios, procedementos e os instrumentos de avaliación e autoavaliación que permiten facer o seguimento do progreso de aprendizaxe dos alumnos e alumnas.						
	7. Ten en conta a interdisciplinabilidade en actividades, tratamento dos contidos						
	8. Coordínase co profesorado doutros departamentos que poidan ter contidos afines a súa materia						
Motivación do	9. Formula situacións que introduzan a diversidade de estratexias (lecturas, debates, diálogos...).						
	10. Informa sobre os progresos conseguidos e as dificultades encontradas.						

	11. Relaciona os contidos e as actividades cos intereses do alumnado.						
	12. Estimula a participación activa dos estudantes en clase.						
	13. Promove a reflexión dos temas tratados.						

medidas de atención á diversidade	14. Adóptanse medidas con antelación para coñecer as dificultades de aprendizaxe.						
	15. Ofreceuse resposta ás diferentes capacidades e ritmos de aprendizaxe.						
	16. As medidas e recursos ofrecidos foron suficientes.						
	17. Aplícanse medidas extraordinarias recomendadas polo equipo docente atendendo aos informes psicopedagóxicos.						

Desenvolvemento da ensinanza	INDICADORES	VALORACIÓN					PROPOSTAS DE MELLORA
		5	4	3	2	1	
	18. Resume as ideas fundamentais discutidas antes de pasar a unha nova unidade ou tema con mapas conceptuais, esquemas...						
	19. Cando introduce conceptos novos, relaciónaos, se é posible, cos xa coñecidos; intercala preguntas aclaratorias; pon exemplos...						
	20. Ten predisposición para aclarar dúbidas e ofrecer asesorías dentro e fora das clases.						
	21. Optimiza o tempo dispoñible para el desenvolvemento de cada unidade didáctica.						
	22. Utiliza axuda audiovisual ou de outro tipo para apoiar os contidos na aula.						
	23. Promove o traballo cooperativo e mantén unha comunicación fluída cos estudantes.						
	24. Desenvolve os contidos dunha forma ordenada e comprensible para os alumnos e as alumnas.						

	25. Formula actividades que permitan a adquisición dos estándares de aprendizaxe e as destrezas propias da etapa educativa.							
	26. Formula actividades grupais e individuais.							
	27. Realiza a avaliación inicial ao principio de curso para axustar a programación ao nivel dos estudantes.							
	28. Detecta os coñecementos previos de cada unidade didáctica.							
	29. Revisa, con frecuencia, os traballos propostos na aula e fora dela.							
	30. Proporciona a información necesaria sobre la resolución das tarefas e como pode melloralas.							

26. MECANISMOS DE REVISIÓN, AVALIACIÓN E MODIFICACIÓN DAS PROGRAMACIÓNS DIDÁCTICAS EN RELACIÓN COS RESULTADOS ACADÉMICOS E PROCESOS DE MELLORA

Na avaliación do proceso de ensinanza teremos en conta:

- O contexto en que se desenvolve o proceso de ensinanza.
- Planificación do proceso de ensinanza: Programación docente.
- Desenvolvemento do proceso de ensinanza: a práctica educativa e aprendizaxe do alumnado.

Para desenvolver este proceso de avaliación dos estándares (referente do proceso evaluador), estes mediranse de forma obxectiva a través de diversos medios e instrumentos metodolóxicos como probas orais/escritas, exposicións, comentarios, traballos individuais/grupales de investigación, etc. En función do grao de cumprimento destes estándares establecidos ponderarase o resultado numérico co obxectivo de establecer a nota de cada avaliación e a nota final alcanzada polo alumno.

Dita ponderación atérase o especificado no apartado correspondente desta programación dedicada a debullar os criterios de cualificación.

No derradeiro trimestre do curso se fará unha valoración global para, en función dos resultados acadados polos alumnos, determinar a continuidade ou non dos criterios seguidos na presente programación.

27. INFORMACIÓN AO ALUMNADO SOBRE A PROGRAMACIÓN.

O primeiro día lectivo adicarase a informar aos alumnos sobre os obxectivos previstos nesta programación, os contidos, os contidos mínimos, os procedementos e criterios de avaliación.

En cada aula deixarase unha copia dos elementos desta programación que sexan de interese para o alumnado.

O texto íntegro da programación poderá ser consultado polo alumnado se así o solicitase.

26. ACCIÓNS DE CONTRIBUCIÓN AO PLAN DE CONVIVENCIA

As accións de contribución ó plan de convivencia están recollidas no Proxecto Educativo de Centro